

magazin primorsko-goranske županije
godina III. / br. 8
rijeka / travanj 2007

besplatni primjerak

zelenoplavo

Japanka zaljubljena u Rijeku

Kazuyo
Ashigaki



Siječanj

ponedjeljak, 1. siječnja

- Novu 2007. godinu na Kvarneru uz tradicionalne dočke na otvorenome dočekalo i oko 11.000 stacioniranih gostiju

- Prva beba rođena u riječkom rodilištu u novoj 2007. godini je Borna Savelji, rođen samo 5 minuta iza ponoći

utorak, 2. siječnja

- U Cresu svečanom sjednicom Gradskog vijeća obilježen Dan Grada i zaštitnika Cresa, Svetog Izidora. Nagradu Grada dobili župnik mons. Josip Bandera i Mate Ferarić

četvrtak, 4. siječnja

- Župan Komadina i predstavnici Ekoplusa d.o.o. Dušan Šculac i Edo Čandrić potpisali ugovor o prijenosu prava građenja za zemljište na kojem će biti sagrađena Centralna zona za gospodarenje otpadom na Marišćini

petak, 5. siječnja

- U Novom Vinodolskom svečanom sjednicom Gradskog vijeća obilježen Dan Grada. Nagrade za životno djelo uručene Dragi Žaniću i Srećku Kabalinu
- Na sjednici Nadzornog odbora Novog lista d.d. za novog direktora tvrtke izabran Franjo Butorac



subota, 6. siječnja

- Svečanim misnim slavlјima u svim župama Riječke nadbiskupije proslavljen blagdan Bogojavljanja

nedjelja, 7. siječnja

- U pravoslavnim crkvama u Rijeci i Moravicom, te manastiru u Gomirju, pripadnici Srpske pravoslavne crkve proslavili Božić

srijeda, 10. siječnja

- Trgovački sud u Rijeci dobio rješenje Ministarstva kulture kojim se brod „Galeb“ stavila pod trajnu zaštitu kao kulturno dobro

subota, 13. siječnja

- U staroj školi u Marčeljima otvorena izložba radova nastalih u kiparskoj školi, koju je uz pomoć Županije u proteklih pet dana organizirala Delavska katedra Ustanove Ivan Matetić Ronjgov iz Ronjiga

- "Obhajanje" (obilazak rute duge 24 km) čavjanskih naselja grobnički dondolaši najavili doba maškara

ponedjeljak, 15. siječnja

- S izmjerrenom temperaturom od 18 stupnjeva, primjereno za sredinu travnja, a ne siječnja, Rijeka je bila najtoplji grad u Hrvatskoj

subota, 20. siječnja

- U Viškovu osmi po redu Halubajski karneval okupio rekordnih 3.369 maškara u 50 maškaranih skupina

utorak, 23. siječnja

- U Dobrinju potpredsjednik Vlade RH Damir Polančec i župan Zlatko Komadina otvorili novu zgradu područne osnovne škole, vrijednu 13,6 milijuna kuna

- Govoreći o radu Policijske uprave Primorsko-goranske za 2006. g. načelnik Oliver Grbić istaknuo da je razriješeno visokih 77 posto kaznenih djela što je najbolji rezultat u posljednjih 15 godina

- U Rijeci gimnazija Andrije Mohorovičića proslavila

90dana Županija privlačna



Industrijska zona Kukuljanovo

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je krajem 2005. god. ponudilo Primorsko-goranskoj županiji da kao jedna od 6 pilot županija sudjeluje u međunarodnom projektu CARDS 2002 pod nazivom „Razvitak investicijske i poslovne klime u Hrvatskoj“. U sklopu projekta odvijao se Hrvatski investicijski certifikacijski program uz podršku programa CARDS Europske komisije, a jedan od ciljeva bio je osigurati potencijalnim ulagačima donošenje obaviještenih odluka o lokacijama za ulaganje u svakoj regiji na temelju certificiranja profesionalnih regionalnih struktura koje će im omogućiti više od isključivo administrativnih usluga (registriranje tvrtke, planiranje itd.) i pružiti podršku u privlačenju izravnih vanjskih ulaganja u regiji olakšavajući njihovu provedbu.

Privlačenje direktnih stranih ulaganja postaje jedno od ključnih aktivnosti u zemljama širom svijeta obzirom da ona igraju sve veću ulogu u gospodarskom razvoju pojedine zemlje i regije. Strane kompanije u pravilu se odlučuju za pojedinu lokaciju nakon vrlo temeljitim analiza i informacija koje su im dostupne o pojedinom lokalitetu. Promocija regije u tom smislu postaje od presudnog značaja, jer istraživanja pokazuju da se velika većina kompanija ograničava na mali broj potencijalnih lokacija za investiranje.



CIFR
CROATIAN INVESTOR
FRIENDLY REGION

Praksa zemalja EU u privlačenju stranih ulaganja pokazala je da odlučujući ulogu imaju regionalne razvojne agencije koje rade na principu investicijskih promocijskih agencija sa zadatkom da djeluju kao sinergijska institucija za potencijalnog investitora.

Da bi postala certificirana, regija se ocijenjivala prema sposobnostima da uspješno udovolji trema standardima: informacijskom, imovinskom i marketinškom. Nakon više od godinu dana provedbe ovoga projekta u koju je bilo uključeno pored Regionalne razvojne agencije Porin koja je vodila i koordinirala projekt, više upravih odjela županije, više jedinica lokalne samouprave čiji su potencijali i poslovne zone prezentirane u projektu, te niz drugih institucija od gospodarske i obrtničke komore, lučke uprave, Industrijske zone d.o.o., Sveučilište u Rijeci, Veleučilište u Rijeci, Zavoda za zapošljavanje i drugih, projekt je uspješno završen. Na završnoj svečanosti 19. prosinca 2006. župan Zlatko Komadina primio je u ime PGŽ certifikat Europske unije koji ujedno regiji daje da pravo da logo projekta koristi na svim brošurama i promotivnim materijalima koje izdaje.

Primorsko-goranska županija dobila je međunarodni certifikat Europske unije kao "priateljske poslovne lokacije", što donosi razne praktične koristi. Ponajprije, ulagačima ukazuje na lokacije koje su spremne i sposobne servisirati njihove potrebe

za ulaganja



Vodoopskrba otoka Krka

Upetak, 30. ožujka 2007. župan Zlatko Komadina sa suradnicima posjetio je Općinu Vrbnik i Grad Krk radi javnog potpisivanja Ugovora o sufinanciranju izgradnje vodoopskrbnog sustava visoke zone Vrbnika, Garice i Risike na otoku Krku vrijednog 500.000 kuna, Ugovora o sufinanciranju izgradnje vodoopskrbnog sustava jugozapadnog dijela otoka Krka vrijednog 1.000.000 kuna te obilaska vodosprema i radova na sustavima vodoopskrbe. S obzirom da voda predstavlja limitirajući čimbenik daljnog razvoja otoka

Krka, još 2004. započeta je realizacija projekta izgradnje I. faze opskrbe Šotoventa, jugozapadnog dijela Krka koji obuhvaća 17 naselja i selo Lakmartin na sjeveroistoku, odnosno 32,6 posto stanovništva ili 1.750 stanovnika. Prva faza, osim 15,7 km cjevovoda obuhvaća izgradnju nove crpne stanice sa spremnikom za vodu i uredajem za pročišćavanje, a II. faza uključuje izgradnju preostale vodoopkrbne mreže u dužini od 6,8 km.

*Vodosprema
"Lubenovo"*



15. rođendan i 150. obljetnicu rođenja velikana čije ime nosi

- Župan Zlatko Komadina i predstavnici Općine Vrbnik u Vrbniku posjetili obitelj Dobrinčić i novo rođene trojčake darivali prigodnim poklonima

četvrtak, 25. siječnja

- Janici Kostelić po četvrti puta dodijeljen Trofej Ivica Jobo Kurtini, čime je u izboru "Novog lista" proglašena najboljim sportašem i za 2006. godinu

petak, 26. siječnja

- Između brojnih hrvatskih muzeja u akciji „Noć muzeja“ sudjelovali i svi riječki muzeji, a posebni programi privukli brojne posjetitelje

subota, 27. siječnja

- Širom Županije održane brojne karnevalske manifestacije, od Dražica do Čavala održana peta "Grobničina zvonii", a karnevalsko ludovanje započelo i u Gorskom kotaru

- Na deponiju na Marinčićima, gaženjem velikim valjkom, uništeno 30 milijuna cigareta koje su lani na Brajdici zaplijenili carinici Riječke Carinarnice

utorak, 30. siječnja

- Župan Komadina primio čelnike Saveza antifašističkih boraca i antifašista PGŽ, na čelu s predsjednikom dr. Markom Pavkovićem

srijeda, 31. siječnja

- U Opatiji župan Komadina i gradonačelnik Opatije Muzur potpisali ugovor o supokroviteljstvu Županije nad ovogodišnjem Dorom, vrijedan 50.000 kuna

Veljača

nedjelja, 4. veljače

- U mnogim mjestima Županije lijepo vrijeme okupilo brojne sudionike i gledatelje na različitim maškaranim manifestacijama: u Opatiji 2.500 sudionika dječjeg karnevalskog korza, na Platku maškarano natjecanje u skijanju sa 500 sudionika, 800 maškara okupiralo crikveničke ulice

ponedjeljak, 5. veljače

- Potres, magnitude 4,7 stupnjeva po Richteru s epicentrom u blizini Drežnice, dobro je "protresao" cijeli crikvenički kraj, a osjetio se i u Rijeci

utorak, 6. veljače

- Župan Zlatko Komadina i predsjednik riječke podružnice Hrvatske udruge poslodavaca Ivica Lukanović potpisali ugovor od 120.000 kuna za projekt "Poslovna škola za studente"

- Poljoprivredna zadruga Gospoja iz Vrbnika,



objavila da je HGK njihovom vinu "Vrbnička žlahtina Toljančić", odobrila upotrebu znaka "Izvorno hrvatsko"

srijeda, 7. veljače

- Župan Komadina i ravnatelj Zajednice društava Crvenog križa PGŽ Darko Varljen potpisali ugovor o financiranju redovite djelatnosti sa 750.000 kuna

- Na sjednici Vlade RH, predsjednik Vlade dr. Ivo Sanader založio se da se Apoksiomen, remek-djelo antičke umjetnosti, smjesti na otoku Lošinju u čijem je akvatoriju pronađen

- U prijateljskoj utakmici, odigranoj na stadionu na Kantridi hrvatska nogometna reprezentacija svladala Norvešku sa 2:1

četvrtak, 8. veljače

- Na sjednici Županijske skupštine za nove članove Poglavarstva Primorsko-goranske županije izabrani Ljiljana Mihić iz Rijeke (proračun i financije) i Kazimir

- Janjić iz Novog Vinodolskog (turizam i ugostiteljstvo)
- Povjerenstvo za zaštitu prava pacijenata PGŽ objavilo da je u 2006. g zaprimilo 29 prigovora na rad liječnika, po čemu je ova Županija vodeća u Hrvatskoj
 - U Rijeci u zgradi Pomorskog i povjesnog muzeja proglašeni najbolji sportaši Primorsko-goranske županije u 2006. godini. Za najbolje sportaše proglašeni plivač Duje Draganja i skijašica Ana Jelušić
 - petak, 9. veljače**
 - U vijećnici Grada Rijeke, u organizaciji Saveza antifašističkih boraca i antifašista PGŽ obilježena 60. obljetnica potpisivanja Pariškog mirovnog ugovora
 - Potpisivanjem ugovora o programskom povezivanju, pet lokalnih radio postaja: Primorski radio, Radio Svid, Radio Maximum FM, Radio otok Krk i Radio Gorski kotar oformilo regionalnu radijsku mrežu R1
 - subota, 10. veljače**
 - Rijekom u sklopu 11. dječje karnevalske povorke prodefiliralo skoro pet tisuća djece, dok je u Opatiji u velikoj povorci tradicionalnog međunarodnog Dana karnevala sudjelovalo pedesetak maškaranih grupa

**nedjelja, 11. veljače**

- U Opatiji odvožena 24. balinjerada sa više od stotinu vozila na balinjerama i preko 270 maškaranih sudionika, a u Lovranu maškarana povorka okupila 37 grupa i oko dvije tisuće maškara

utorak, 13. veljače

- Župan Komadina i intendantica HNK Ivana pl. Zajca Mani Gotovac, uz nazočnost Severine Vučković potpisali ugovor o pokroviteljstvu kazališnog projekta „Gospoda Glemabajevi“ vrijednog 200.000 kuna

srijeda, 14. veljače

- U Županijskom zavodu za održivi razvoj i prostorno planiranje predstavljen EU projekt PaNet 2010 s ciljem uspostave mreže zaštićenih područja

četvrtak, 15. veljače

- U Crikvenici, pod predsjedanjem potpredsjednika Vlade Damira Polančeca održan sastanak Povjerenstva Vlade RH za privatizaciju hotelskih tvrtki LRH Opatija, Jadran Crikvenica i Imperial Rab
- U Kemijsko-grafičkoj školi u Rijeci, pod županijskim pokroviteljstvom otvoreno državno natjecanje iz kemije „Grand Prix Chimique 2007“

petak, 16. veljače

- Župan Zlatko Komadina tijekom radnog posjeta Općini Vinodolskoj u Tribliju i Bribiru obišao novouređene prostore osnovne škole i vrtića, djelomično uređene sredstvima Županije
- Svečanom sjednicom u Mrkoplju započeo 45. Memorijal mira – 26 smrznutih partizana, u znak sjećanja na tragičnu sudbinu 26 boraca Druge brigade 13. primorsko-goranske udarne divizije na maršu preko Matić poljane u veljači 1944. godine
- U Matuljima svečanom sjednicom Općinskog vijeća obilježen Dan općine Matulji, tom prigodom nagrade Općine Matulji za 2007. g. dodijeljene Djecjem vrtiću Matulji, te posthumno Vjekoslavu Viškaniću

subota, 17. veljače

- U sklopu 24. Riječkog karnevala u zgradi Pomorskog i povjesnog muzeja održan karnevalski bal, donacijama sakupljeno 110.000 kuna za Centar za autizam

nedjelja, 18. veljače

- Sedmosatnom karnevalskom povorkom, nakon mjeseca i po dana „petog godišnjeg doba“, završio 24.

90dana

Najbolji sportaši Jelušić



Primorsko-goranska županija dodijelila je 20. veljače nagrade iz županijskog Fonda za unaprijeđivanje kulturnog stvaralaštva u iznosu ukupno 980.000 kuna. Najveće nagrade dobili su Gradsko kazalište lutaka, 230.000 kuna, a HNK "Ivana pl. Zajca" 180.000. Gradsko kazalište lutaka dobito je 200.000 kuna za nagradu na 9. susretima profesionalnih kazališta za djecu i mlade u Čakovcu i to za "Šumu Striborovu", najbolju predstavu u cijelini, te još 30.000 kuna za glumicu Boženu Delaš za nagradu hrvatskog glumišta.

HNK "Ivana pl. Zajca" dobio je 90.000 kuna za nagrade hrvatskoga glumišta za Galiana Pahora, Andreju Blagojević i Stašu Zurovca, 30.000 kuna za nagradu "Fabijan Šovagović" glumcu Mirku Soldanu i 60.000 kuna za nagrade "Veljko Maričić" Eleni Brumini, Damiru Zlataru Freyu i Hrvaju Crniću Boxeru za rad na predstavi "Zločin na kožjem otoku".

Po 80.000 kuna pripalo je riječkoj klapi "Fortunal" za Porin za najbolju klapsku izvedbu u Hrvatskoj, grupi Let3 za Porin za najbolji video spot, HKD Teatar za nagradu publike za najbolju predstavu "Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja" na festivalu Marulićevi dani u Splitu.

Nagrade k

Nagrađeni za najbolja skupna i pojedinačna dostignuća u ustanovama kulture na zajedničkoj fotografiji



Na tradicionalnoj dodjeli nagrada i priznanja najuspješnijim sportašima PGŽ, istaknuto je zadovoljstvo zbog uspješne godine, kao i činjenicom gradnje sportskih objekata diljem županije, koji će poboljšati kvalitetu sporta na ovim prostorima

i Draganja

Primorsko-goranska županija i Zajednica športova Primorsko-goranske županije organizatori su dodjele nagrada i priznanja najuspješnijim sportašima, klubovima i sportskim djelatnicima u 2006. godini, a svečanost je održana u četvrtak, 8. veljače 2007. u Pomorskom i povijesnom muzeju Hrvatskog primorja. Ana Jelušić, skijašica "Platka" i Duje Draganja, član Plivačkog kluba "Primorje Croatia Osiguranje", proglašeni su za najbolje sportaše Primorsko-goranske županije u 2006. godini. Nagrada za najuspješniju žensku seniorsku ekipu pripala je odbojkašicama "Rijeke", dok je u muškoj konkurenciji to priznanje pripalo Hrvatskom nogometnom klubu "Rijeka", osvajačima Hrvatskog nogometnog kupa.

U juniorskoj konkurenciji najboljima su proglašeni Tina i Danijel Mihelić, jedrilici "Galeba", te plivačice "Primorja Croatia



Osiguranja" i šahisti "Juniora". U kadetskom uzrastu najbolji su gimnastičarka Eva Crepulja (Vita), Ivan Pešić RK "Zamet", kuglačice "Mlake" i odbojkaši "Opatije". Najuspješniji sportski školski klubovi su OŠ "Mario Martinolić" iz Malog Lošinja i Prva riječka hrvatska gimnazija. Mile Baričević iz Kuglačkog kluba "Crikvenica", Dušan Branković, predsjednik IO Odbojkaškog savez PGŽ-a i Ivica Kovačević, predsjednik NO-a Skijaškog saveza PGŽ-a dobili nagrade za dugogodišnju aktivnost u sportu. Slobodan Gračaković, predsjednik Zajednice sportova PGŽ-a, naglasio je zadovoljstvo zbog ostvarenih rezultata i zbog gradnje sportskih objekata diljem Županije, koji će u još većoj mjeri poboljšati kvalitetu sporta na ovim prostorima.

Riječki karneval. U stotinjak skupina sudjelovalo deset tisuća maškara, uz rekordnih 150 tisuća gledatelja

ponedjeljak, 19. veljače

- U Rijeci, uz nazočnost ministricе Kolinde Grabar-Kitarović i Vincenta Degerta, šefa Delegacije Europske komisije u Hrvatskoj, održan deseti susret Nacionalnog foruma o pristupanju Europskoj uniji na temu "Istine i zablude o Uniji"

- Na svečanosti u Zagrebu Hrvatska gospodarska komora priznanje "Zlatna kuna" za najbolje poslovne rezultate u 2006. g. u kategoriji banaka dodijelila Erste & Steiermarkkische Bank d.d. iz Rijeke



utorak, 20. veljače

- Na prigodnoj svečanosti, održanoj u svečanom salonu Zajednice Talijana u Rijeci, župan Zlatko Komadina uručio 25 novčanih nagrada za najbolja skupna i pojedinačna dostignuća u kulturi na području Primorsko-goranske županije u 2006. godini

- U Rijeci u zgradi Rektorata predstavnici gradova Cres, Opatija i Vrbovsko, te Općine Kostrena i Croatia osiguranja d.d. sa Zakladom Sveučilišta u Rijeci potpisali sporazum o suradnji i postali članovi podupiratelji Zaklade

- Načelnik Općine Kostrena Miroslav Uljan najavio da će od Općinskog vijeća tražiti smjenu svog zamjenika Davora Vičevića zbog incidenta koji se dan prije dogodio ispred zgrade – sjedišta Općine Kostrena

srijeda, 21. veljače

- Odlukom Općinskog vijeća Općine Fužine raspушtena sva tri mjesne odbora: Lič, Vrata i Fužine

četvrtak, 22. veljače

- Gradsko vijeće Grada Rijeke, nakon osam godina čekanja, usvojilo Generalni urbanistički plan Rijeke, najvažniji prostorno-planski dokument Grada

ponedjeljak, 26. veljače

- U Rijeci, predstavljanjem "sustava 112" počela četverodnevna središnja državna manifestacija "Dani zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj"

utorak, 27. veljače

- U sklopu obilježavanja Dana zaštite i spašavanja u RH, u Županiji održana sjednica županijskog Zapovjedništva zaštite i spašavanja, a na gatu Karoline Riječke održana združena pokazna vježba gašenja požara

- Na sastanku svih partnera uključenih u projekt "Fish log", početak rada prve veletržnice (burze) riba u lučici bivšeg "Torpeda" najavljen za kraj svibnja

srijeda, 28. veljače

- Vlada RH donijela odluku o prodaji državnih potraživanja od 326 milijuna kuna pulskom Uljaniku i zadarskoj Tankerskoj plovidbi, čime je okončan stečaj brodogradilišta "V. Lenac" u Martinšćici



- U sklopu obilježavanja Dana zaštite i spašavanja u RH na riječkom Korzu predstavljene aktivnosti

Crvenog križa. Tom prigodom darivateljima krvi predat kombi kojeg je za 168 tisuća kuna nabavila Županija
 • U Mrkoplju ministar Petar Čobanković pustio u pogon prvu peletirnicu u Hrvatskoj, koju je "Drvenjača" iz Fužina izradila za proizvodnju krutog goriva od ostataka jelovine i bukovine

Ožujak

četvrtak, 1. ožujka

- U sklopu dvodnevног boravka u njemačkoj pokrajini Sjeverna Vestfalija, župan Zlatko Komadina kao član delegacije predsjednika RH Stjepana Mesića, u Aachenu sudjelovao na otvaranju izložbe posvećene 150. obljetnici rođenja Nikole Tesle, koju su postavili studenti riječke Akademije primijenjenih umjetnosti
- Svečanom sjednicom proširenog stručnog kolegija Državne uprave za zaštitu i spašavanje, u zgradи Pomorskog i povijesnog muzeja u Rijeci završeni Dani zaštite i spašavanja u Republici Hrvatskoj
- Nakon jednomjesečnih radova, tijekom kojih su postavljene nove pokretne stepenice i preuređeni brojni trgovaci prostori, najstarija riječka robna kuća RI ponovo otvorila vrata kupcima



petak, 2. ožujka

- U hotelu "Jadran" u Rijeci započeo program edukacije u sklopu provedbe Glavnog plana razvoja turizma Primorsko-goranske županije
- Župan Zlatko Komadina s predsjednicima Zajednice športova PGŽ i Saveza sportskih školskih klubova, Slobodanom Gračakovićem i Gerhardom Lemprom potpisao ugovore o sufinanciranju za 2007. g ukupno vrijedne skoro dva milijuna kuna

subota, 3. ožujka

- U hotelu "Kvarner" u Opatiji pod supokroviteljstvom Primorsko-goranske županije, na završnoj priredbi "Dore", za hrvatske predstavnike na Eurosonga izabrali Dado Topić i grupa "Dragonfly"

utorak, 6. ožujka

- U brodogradilištu "Viktor Lenac" u Martinšćici, uz nazočnost predsjednika Vlade RH dr. Ive Sanadera potpisani ugovori o prodaji državnih potraživanja pulskom Ulijaniku i zadarskoj Tankerskoj, čime su i službeno postali vlasnici brodogradilišta
- U organizaciji Odbora Županijske skupštine za ravнопravnost spolova u vijećnici Grada Rijeke održana tribina o položaju žena na tržištu rada

srijeda, 7. ožujka

- U vijećnici Grada Rijeke čelnici Transparency International održali predavanje za lokalne dužnosnike o sprečavanju sukoba interesa

četvrtak, 8. ožujka

- Širom Županije, razne institucije, udruge i političke stranke različitim aktivnostima obilježile Međunarodni dan žena, a njihovi čelnici ženama podijelili na tisuće



90dana

Nova škola osnovci



Vrbničke trojke



Rođenje vrbničkog trojca Dobrinčić - malih Ivana, Mavru i Andrije naravno nije prošlo nezapaženo u mjestu iz kojeg potječe i gdje žive njihovi roditelji Ivica i Željka ali ni mnogo šire. Iako se riječko rodilište može pohvaliti razmjerno čestim trojačkim porođajnim "asistencijama" koje se unatrag nekoliko ljeta događaju prosječno jednom godišnje, dolazak na svijet malih Dobrinčića koncem prošle godine razveselio je i primorsko-goranskog župana Zlatka Komadinu koji je svoj nedavni posjet otoku Krku upotpunio obilaskom spomenute vrbničke obitelji. Župan je po već uhodanoj praksi Dobrinčiće darivao vrijednim poklonom,

trima vrijednim, multifunkcionalnim kolicima koja u sebi, uz praktične nosiljke kriju i mogućnost međusobnog povezivanja u "vlakić". Prvi ljetni proljetni dani tako će malenima Ivanu, Mavru i Andriji donijeti priliku za šetnju i upoznavanje svog Vrbnika, mjesta iznimno bogate kulturno povijesne i folklorne baštine koje se posljednjih desetljeća nažalost baš i ne može pohvaliti značajnijim demografskim prirastom.

Županova gesta koju su u dobroj mjeri podržali i predstavnici vrbničkih lokalnih vlasti darujući svoje nove sumještane mnoštvo korisnih dječjih potrepština ali i osjetnom novčanom pomoći od 2 tisuće kuna po djetu razveselila je roditelje Željku i Ivana, njihova najstarijeg sina - dvogodišnjeg Dorotea ali djedove i bake koji svakodnevno, više no predano održuju svoj dio posla. - Nije lako ali ne žalimo se. Djeca su naš blagoslov i ovaj događaj sve nas je u obitelji još čvršće zdradio i povezao tako da danas više uistinu nema zadatka i problema sa kojim ne možemo izaći na kraj, kazao je ponosni otac Ivan, a mama Željka istakla je zahvalnost svima koji su im proteklih mjeseci pružali podršku.

Dobrinjci su 166. obiljetnicu organiziranog školovanja u svom kraju zaključili dovršetkom i puštanjem u rad nove škole koja će označiti prekretnicu školstva i društvenog života na Dobrinjštini. Osnovna škola u Dobrinju jedna je od najljepših na otocima

ma Dobrinjštine



Župan Zlatko Komadina i potpredsjednik Vlade Damir Polančec pomogli su maloj Dobrinjki prilikom presječanja vrpce na ulazu novog školskog zdanja

Bilo je veselo i svečano prilikom useljenja dobrinjskih osnovaca u nove školske učionice



razvitka sa čijih je računa u novu školsku zgradu uloženo 5 milijuna kuna. Školu je projektirao riječki arhitekt Nenad Kocijan.

Na svojih 1.400 četvornih metara korisne površine zgrada objedinjava sve potrebe modernog školstva. Tako se ondje uz osam učionica, mnoštva kabineta, kuhinju, blagovaonicu i knjižnicu nalazi i suvremeno opremljeni informatički kabinet te prostrana, iznimno dopadljiva polivalentna dvorana koja će tijekom zimskih mjeseci služiti kao prostor za održavanje nastave tjelesne kulture ali i različitih kulturno-zabavnih manifestacija.

Početak drugog polugodišta osnovcima Dobrinjštine donio je ostvarenje dugo priježljivanog preseljenja u novu, modernu i iznimno funkcionalnu školsku zgradu izgrađenu na predjelu Zviranj. Nakon trogodišnjih radova izvedenih od strane omišaljske građevinske tvrtke GPP Mikić, ta 13,6 milijuna kuna vrijedna zgrada prigodnom svečanošću otvorila je svoja vrata prihvativši 48 dobrinjskih osnovaca, učenika nižih razreda raspoređenih u četiri razredna odjeljenja. Dobrinjci su tako 166. obiljetnicu organiziranog školovanja u svom kraju zaključili dovršetkom i puštanjem u rad iznimno vrijedne investicije koja će, ističu predstavnici tamošnjih lokalnih vlasti ali i čelnštva otočne osnovne škole Fran Krsto Frankopan, označiti prekretnicu školstva i društvenog života na Dobrinjštini.

Gradnju dobrinjske škole značajnim finansijskim ulaganjima omogućila je Primorsko goranska županija koja je ujedno i osnivač matične osnovne škole "Fran Krsto Frankopan" izdvajanjem više od 4 milijuna kuna, koliko je u ovaj projekt uložila i Općina Dobrinj. Valja istaknuti kako je značajan teret financiranja gradnje jedne od najljepših škola na otocima u značajnoj mjeri preuzeila i Uprava za otoke pri Ministarstvu mora, turizma, prometa i

različitog cvijeća, uglavnom ruža

• U Kliničkom bolničkom centru na Sušaku prvi put u Hrvatskoj izvedena složena operacija učvršćivanja kičme sustavom vijaka kroz koje se ubrizgava cement

petak, 9. ožujka

• Župan Zlatko Komadina i ravnateljica Gradske knjižnice Riječka Marija Šegota-Novak potpisali ugovor vrijedan 258.000 kuna o sufinanciranju županijskog bibliobusa i edukaciji djeplatnika

• U Gerovu održan 4. susret predstavnika 17 Eko škola s područja cijele Primorsko-goranske županije

• U HNK „Ivana pl. Zajca“ u Rijeci premijerno izvedena predstava „Gospoda Glembajevi“ s unaprijed rasprodanim gledalištem za prvih 20 predstava

subota, 10. ožujka

• Na Pravnom fakultetu u Rijeci svečano otvoren prvi poslijediplomski studij "Kriminalističko istraživanje"

• U New Yorku, uz nekolicinu krčkih gradonačelnika i načelnika, te krčkog biskupa Valteru Županu svečano obilježena 15. obljetnica društva iseljenika "Otok Krk" nedjelja, 11. ožujka

• Misom zahvalnicom u Trsatskom svetištu završila dvodnevna svečanost obilježavanja 470 godina smrti Petra Kružića, kliškog junaka i vojskovođe, pokopanog u trsatskoj bazilici

ponedjeljak, 12. ožujka

• U riječkoj luci promoviran putnički brod "Dalmacija", novog riječkog brodara "Adriatic Cruisesa"

srijeda, 14. ožujka

• U Vrbovskom povodom Dana Grada Vrbovskog, uz nazočnost župana Zlatka Komadine, održana svečana sjednica Gradskog vijeća. Tom prigodom Godišnje nagrade uručene Novici Vučiniću i Hermanu Sušniku

četvrtak, 15. ožujka

• U organizaciji Primorsko-goranske županije i udruge Smart iz Rijeke organiziran okrugli stol o ulozi lokalne i područne (regionalne) samouprave u pružanju potpore promociji i razvoju volonterskog rada

• U kamenolomu Voz na otoku Krku otvorena međunarodna izložba građevinske mehanizacije i rudarske opreme Minex 2007

• Na sjednici Općinskog vijeća Kostrene, glasovima vijećnika PGS-a, SDP-a i DC-a smijenjen zamjenik načelnika Davor Vičević i za novog zamjenika izabran Zlatko Perović, član DC-a

subota, 17. ožujka

• U Klani u sklopu dvodnevнog obilježavanja Dana dr. Matka Laginje održan stručno-znanstveni skup

ponedjeljak, 19. ožujka

• Na sjednici Vijeća Općine Lokve udruživanjem dijela članova iz dotadašnje vladajuće koalicije s članovima oporbe, smijenjen predsjednik Općinskog vijeća Mirko Turukalo (SDP) i za novog predsjednika izabran Dragan Hrvat (ARS)

• U Rijeci, u Filodrammatici otvaranjem izložbe "Sjever Francuske" započela pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije tradicionalna manifestacija "Dani Frankofonije i francuske kulture"

srijeda, 21. ožujka

• Prof. dr. Branku Sremecu dodijeljena nagrada Zaklade Sveučilišta u Rijeci za životno djelo, a 6 znanstvenika dobilo godišnje nagrade

• U Rijeci u HKD-u na Sušaku Mladi čuvari okoliša obilježili Međunarodni dan voda

• U Lukovdolu dodjelom "Goranovog vijenca" pjesniku Mili Stojiću otvoreno 44. Goranovo proljeće

četvrtak, 22. ožujka

• Vijećnici Županijske skupštine PGŽ većinom glasova odlučili da se ovogodišnja Županijska nagrada za životno djelo dodijeli Giacому Scottiju, a Županijske godišnje nagrade Pomorskom fakultetu iz Rijeke i Udrži darovitih informatičara Rijeke

petak, 23. ožujka

• Tijekom radnog posjeta Gradu Opatiji predsjednik Vlade RH dr. Ivo Sanader najavio da 14. lipnja potpis sporazuma o prijenosu 25% plus jedne dionice Liburnia Riviera Hotela na Grad Opatiju

• U Brodogradilištu u Kraljevcima porinut novi "Jadrolinijin" trajekt "Hrvat"

• Nakon otklanjanja nepravilnosti na uniskom uzletištu ponovo uspostavljen zračni promet na liniji Mali Lošinj



- Uspavljanjem vučića Sivka (koji se više dana šetao područjem općina Jelenje i Čavle) i njegovim prijevozom u zoološki vrt odahnući Grobničani

subota, 24. ožujka

- U Rijeci u HKD-u na Sušaku, pod pokroviteljstvom Primorsko-goranske županije obilježena peta godišnjica dječjeg festivala "Kvarnerič"

nedjelja, 25. ožujka

- U Rijeci, u dvorani "Transadria" osnovana nova stranka Ljevica Hrvatske, za predsjednika izabran Ivan Ninić, a za njegovog zamjenika Vladimir Bebić

utorak, 27. ožujka

- U Rijeci u novoj zgradi Akademije primijenjenih umjetnosti na Trsatu rektor akademik Daniel Rukavina otvorio 12. Smotru Sveučilišta u Rijeci

- U Rijeci u sklopu župne crkve na Kozali, uz blagoslov riječkog nadbiskupa msgr. dr. Ivana Devčića, otvoreno prvo prihvatilište za beskućnike u Rijeci i Županiji

srijeda, 28. ožujka

- U Dvorani mladosti riječki gradonačelnik mr. Vojko Obersnel otvorio proljetni "Riječki sajam"

četvrtak, 29. ožujka

- Župan Zlatko Komadina primio maturante Prve riječke hrvatske gimnazije Marina Stanića, Wolfija Krašića i Davora Tadića koji su pod vodstvom profesora Igora Papa pobijedili na petom državnom natjecanju srednjih škola u znanjima o Europskoj uniji

petak, 30. ožujka

- Župan Zlatko Komadina u Vrbniku i Vrhu na otoku Krku obišao gradilište vodoopskrbnog sustava čiju

izgradnju Županija pomaže sa 1.500.000 kuna

Kazalište je brojnim premjerama i uspješnicama pokazalo da je jedno od najboljih u Hrvatskoj, a posljednja predstava "Gospoda Glembajevi" kazališni je događaj sezone

Potpore dobroj predstavi

U sjedištu Primorsko-goranske županije sredinom veljače svečano je potpisano Ugovor o pokroviteljstvu kazališnog projekta "Gospoda Glembajevi" te Ugovor o sufinanciraju programu HNK Ivana pl. Zajca, s tadašnjom intendantom Mani Gotovac, koja se 30. ožujka oprostila od svoje funkcije koju je uspješno obavljala četiri godine. Potpisivanju su nazočili glumci Severina Vučković i Alen Liverić. Ovim je Ugovorom Županija postala pokrovitelj projekta glazbene drame Gospoda Glembajevi s iznosom od 200.000 kuna, dok Ugovor o sufinanciranju programske djelatnosti kazališta za 2007. godinu iznosi 350.000 kuna. Kazalište je brojnim premjerama i uspješnicama



pokazalo da je jedno od najboljih u Hrvatskoj, a posljednja predstava "Gospoda Glembajevi" čija je premijera održana 9. ožujka 2007. vrlo brzo postala je kazališni događaj sezone.

mirno spavajte

SECURITY ◆ ZAŠTITA
Protect
RIJEKA

CERTIFIED QUALITY MANAGEMENT SYSTEM
 ISO 9001:2000

SINCERT

DNV

Protect d.o.o.
 za zaštitu osoba i imovine

Vukovarska 21, 51000 RIJEKA
 tel: 051/358 555
 fax: 051/675 610
 e-mail: protect@protect.hr
 www.protect.hr

razgovor:

Prema saznanjima kojima raspolažemo i koja dobivamo kroz povratnu vezu u komunikaciji s najširom javnošću, građani i percipiraju stanje sigurnosti kao vrlo dobro i zadovoljavajuće. Ova spoznaja dodatno nas motivira

Oliver Grbić

načelnik Policijske uprave primorsko-goranske

Zadovoljstvo
građana
radom policije
je ključno
mjerilo njene
uspješnosti

Načelnik Policijske uprave primorsko-goranske Oliver Grbić u policiji radi od svibnja 1991., kamo dolazi s diplomom Ekonomskog fakulteta u Rijeci. Nakon vježbeničkog staža radio je u Odjelu za operativne poslove javne sigurnosti, a od 1996. godine je vođa grupe za delikte u izvangospodarskim djelatnostima, turizmu i ugostiteljstvu pri Odjelu gospodarskog kriminaliteta. Taj odjel postat će u idućim godinama Grbićeva uža specijalnost, pa je 1999. godine imenovan njegovim načelnikom. U svibnju 2001. godine imenovan je zamjenikom načelnika Policijske uprave primorsko-goranske, a potom u svibnju 2004. godine i načelnikom PU. Sva prethodna iskustva prikupljena na poslovima svih grupacija kriminaliteta kroz nekadašnji Odjel za operativne poslove, policijske postaje, a

Oliver Grbić: Moje je uvjerenje da samo kvalitetno obrazovana i obučena policija može uspješno štititi sigurnost građana u postindustrijskom društvu, a posebno u kozmopolitskoj i naprednoj sredini kao što je Primorsko-goranska županija

razgovor: Oliver Grbić, načelnik Policijske uprave primorsko-goranske



Grbić: Naš cilj je preventivno-represivnim mjerama policije smanjiti crne brojke smrtnog stradavanja sudionika u prometu

potom i u specijaliziranom odjelu orientiranom na gospodarski kriminalitet, umnogome su mu pripomogla u stjecanju širokog znanja o kriminalu.

• Kao načelnik Policijske uprave, ali i stručnjak za gospodarski kriminal, najavili ste borbu protiv pranja novca. Nije li dio prljavog novca već uložen u hrvatske nekretnine i kako se boriti protiv toga?

- Pranje novca kao kriminalistički i kaznenopravni fenomen predstavlja prevladavajući problem u grupaciji kaznenih djela iz domena organiziranog, kriminaliteta droga i gospodarskog kriminaliteta. Naime, iza kaznenih djela pranja novca u pravilu leže kaznena djela krijumčarenja opojnih droga, trgovine ljudima, i druga kaznena djela kod kojih je izražen karakter transnacionalnosti, specijalizacije, organiziranoosti i hijerarhijske uvezanosti članova kriminalnih skupina. Svakako da se nezakonito pribavljen novac nastoji na razne načine unijeti u legalni tijek novca i time prikriti njegovo porijeklo, a ovi

načini variraju ovisno o prilikama na crnom tržištu i općenitim gospodarskim kretanjima.

Svjedoci smo ekspanzije tržišta nekretninama i nezapamćenom interesu za kupovinu nekretnina kako u priobalju, tako i diljem Republike Hrvatske. Posljedica je ovo otvaranje Hrvatske tijekovima kapitala i kao takva nema negativan predznak, posebice imajući u vidu odrednice hrvatske gospodarske i vanjskopolitičke strategije koja u svojoj biti ima cilj otvaranja tržišta roba i kapitala i pridruživanja Europskoj uniji. Svakako da u kontingentu inozemnih stranih investicija jedan dio finansijskog kapitala nije čist i potječe od kriminalnih aktivnosti. Ne iznenaduje zato činjenica da određeni kriminalni krugovi nastoje u grani poslovanja i trgovanja nekretninama plasirati na legalno tržište znatne iznose nezakonito stečenog novca. U tom smislu, jednako kao i kod drugih interesnih zona ove vrste kriminala, policija spremno pristupa problemu i u suradnji s ostalim tijelima javne izvršne vlasti, kao i s financijskim agencijama i

službama, sve pod koordinacijom Državnog odvjetništva i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminala (USKOK), u zajedničkom angažmanu rasvjetljava sve aspekte kriminalne djelatnosti skupina i pojedinaca. Upravo su neke od nedavno provedenih koordiniranih akcija ove policijske uprave i drugih državnih tijela i agencija usmjerene među nim i k prikupljanju dokaznog materijala i ostvarivanju zakonskog temelja za oduzimanje protupravno pribavljenog i nezakonito stečenog novca osumnjičenika za kaznena djela iznude, primanja mita i zlouporabe opojnih droga. U tom smislu ovo je još otvoreno poglavje u kojem će ključnu i presudnu riječ imati tijela sudske vlasti.

Ukupnost stanja sigurnosti sve povoljnija

• Kad već spominjete tijela sudske vlasti, pojavljuje li se u policiji frustriranost vezana za (ne)učinkovitost pravosuda? U velikom broju slučajeva policija korektno i efikasno odradi svoj dio posla, a kad se predmeti predaju

pravosudnim organima dogada se da počinitelji kaznenih djela nikada ne odgovaraju.

- Borba protiv kriminala danas možda više no ikada prepostavlja kvalitetnu i koordiniranu zajedničku aktivnost svih državnih tijela zaduženih za kazneni progon. Ova je aktivnost od značaja kako za aspekt opće sigurnosti ljudi i imovine, tako velikim dijelom i za odrednice ukupne gospodarske klime u zemlji. Kad je riječ o regionalnoj razini, odnosno u konkretnom slučaju razini Policijske uprave primorsko-goranske, moram naglasiti kako je suradnja državnih tijela i agencija te pravosudnih tijela u Županiji više no dobra. Posebice na ovom mjestu ističem kvalitetnu i podupiruću suradnju Policijske uprave i Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci, kao i područnih općinskih državnih odvjetništava, uključujući i suradnju s Uredom USKOK-a u Rijeci, a naglasio bih izuzetno dobru suradnju sa svim gradovima i općinama na području PGŽ-a. Rezultati ove konstruktivne suradnje i uzajamnog doprinosa borbi

Novi radiokomunikacijski sustav

Kad je riječ o napretku, dostizanju i održavanju visokih standarda europskih i najrazvijenijih svjetskih policija, čemu teži kako Ministarstvo unutarnjih poslova u cjelini tako i ova policijska uprava, valja spomenuti i kvalitativno značajne pomake na planu tehničke i komunikacijske opremljenosti Ministarstva i policijske uprave u 2006. godini, ističe Grbić. Osim računala najnovije generacije u operativnim odjelima i policijskim postajama, čime su unaprijeđene mogućnosti obrade podataka, komunikacije te pristupa lokalnim i globalnim kompjutorskim mrežama, oni se ogledaju u nabavi i instaliranju komunikacijskog sustava TETRA (akronim od eng. Trans European Trunked RAdio) koji predstavlja digitalni radiokomunikacijski sustav s dosad nemogućim funkcijama pokrivenosti operativnog područja djelovanja, kriptozaštite, globalnog pozicioniranja i slično. Kod sustava Tetra prednost je potpuna zaštitita i onemogućenost neovlaštenog ulaska u sustav korisnika, zatim direktni ulaz u informacijski sustav MUP-a i glavni terminal - de facto, policijski službenik na terenu u istom trenutku preko sustava veze može ući u unutarnji, zaštićeni terminal. Sustav Tetra doći će do potpunog izražaja kada se uspostavi veza između vatrogasne službe, hitne medicinske pomoći i svih interventnih službi u županiji, odnosno kad se one prikopčaju na posebne kanale toga sustava, što će se postupno uvoditi ove i sljedeće godine. Policija će imati kontrolu nad svim tim sustavima, sve s ciljem koordinacije službi na terenu. Sustav je već zaživio na razini PU primorsko-goranske, negdje 75 posto, a do kraja godine u potpunosti će ga koristiti.

protiv najtežih slučajeva kriminala u Županiji, ogledaju se i kroz recentne i medijski popraćene izvide organiziranog i gospodarskog kriminaliteta te kriminaliteta droga, no i kroz ukupnost slike stanja sigurnosti na području Policijske uprave

koje je od 2004. iz godine u godinu povoljnije.

- **Malo je poznato da ova policijska uprava kuburi s manjkom broja policajaca. Ali ne s deset ili dvadeset, nego nekoliko stotina,ako uzmemu u obzir potrebe granične policije.**

- Da, kao i u većini policijskih uprava u Republici Hrvatskoj, točno je da niti ova policijska uprava ne može konstatirati zadovoljavajuće stanje po pitanju broja policijskih službenika u odnosu na postojeće potrebe. Prema trenutnim podacima i sistematizaciji radnih mjesta, u Policijskoj upravi nedostaje oko pet stotina policajaca, od kojih se najveći broj, i to preko četiri stotine, odnosi na policijske službenike granične policije. Svakako se radi o brojci koja ima utjecaja na planiranje i organiziranje službe, pa tako pred policijski menadžment postavlja zadaće racionalnijeg i optimalnijeg alociranja ljudskih potencijala.

U prilog činjenici da su se rukovoditelji ustrojstvenih jedinica, uz moje najbliže suradnike i načelnike u sjedištu Policijske uprave, dosad uspješno nosili s ovim zadaćama i problemima govor i činjenica smanjenja ukupnog kriminaliteta, a posebice imovinskog kriminaliteta i maloljetničke delinkvencije, koje grupacije kriminaliteta možda ponajbolje oslikavaju stanje i kretanje kaznenih djela na području Policijske uprave. Otkrivačka djelatnost od 77 posto svih zabilježenih kaznenih djela na području Policijske uprave govor o uspješno organiziranoj i kvalitetno planiranoj policijskoj aktivnosti koja je potom i polučila očekivane rezultate. Maloljetnička delinkvencija pak bilježi značajno smanjenje udjela maloljetnih počinitelja u ukupnoj masi kaznenih djela i s 8-postotnim udjelom predstavlja osjetno poboljšanje i kvalitativni pomak

u odnosu na stanje iz ranijih godina kada su maloljetnici bilježili relativni udio od 15 posto u ukupnoj masi kaznenih djela.

Proeuropski koncept "policije u zajednici"

- **Imate li povratnu informaciju koliko se građani osjećaju sigurnima na području ove PU?**

- U odgovoru na ovo pitanje moram se dodataći organiziranog kriminaliteta i gospodarskog kriminaliteta kod kojih je posebno izražena tzv. tamna brojka neprijavljenih a počinjenih kaznenih djela. Naime, u posljednjim godinama bilježimo porast prijavljivanosti takvih kaznenih djela, što ne treba tumačiti kao ekspanziju ove vrste kaznenih djela već prvenstveno sagledati kroz prizmu kvalitetnijeg policijskog i državnoodvjetničkog prodora u ovu tamnu brojku i procesuiranja onih djela koja bi u protivnom ostala daleko od očiju javnosti i pravosudnog aparata. Kao načelnik Policijske uprave sa svojim suradnicima dijelim uvjerenje i spoznaju, možda više no ikada prije, da brojčani pokazatelji o stanju sigurnosti ne mogu parirati subjektivnom osjećaju sigurnosti samih građana i bez ove bitne komponente ostaju tek slovo na papiru. Činjenica je da prema saznanjima kojima raspolažemo i koja dobivamo kroz povratnu vezu u komunikaciji s najširim javnošću, građani i percipiraju stanje sigurnosti kao vrlo dobro i zadovoljavajuće. Upravo ova spoznaja motivira nas na još predaniji rad u kojem se naglasak posvećuje prioritetima rasvjjetljavanja predmeta iz ranijih razdoblja, posebice kaznenog djela ubojstva Hrvoja i Domagoja Lešića na Lošinju, postavljanja eksplozivne naprave u ugostiteljskom objektu "Meduza" u širem prstenu centra grada Rijeke te pronalaska nesavjesnog vozača koji je prouzročio smrtno stradavanje sestara Filipović na

autocesti kod čvora Čavle.

Uz ovo, želja mi je i cilj za mandata sa svojim suradnicima u potpunosti provesti projekt nazvan "Policija u zajednici" kojeg je ambicija transformacija tradicionalne policijske organizacije i načina rada u jedan suvremeniji i proeuropski orijentiran koncept s naglaskom na suradnju policije i građana te, uvjetno rečeno, vraćanje punog povjerenja građana u policiju. U ovom smislu, zadovoljstvo građana radom policije treba postati ključno mjerilo njene uspješnosti, a tome mora prethoditi povratak policije među ljudе, približavanje građanima i uspostava međusobnog povjerenja.

Crna točka duga trideset kilometara

- **Statistika bilježi da je 8 posto nesreća u prometu izazvano u alkoholiziranom stanju. Imat ćete smisla zakon o nula promila?**

- Rasprave o empriskoj utemeljenosti zakonske odredbe o tzv. nula promila alkohola u krvi vozača nisu u nadležnosti čelnika policijskih uprava, pa tako niti ja kao načelnik Policijske uprave primorsko-goranske nisam pozvan o tome diskutirati. Za takve ocjene je eventualno pozvano Ministarstvo unutarnjih poslova u sjedištu kao jedan od predlagatelja izmjena kaznenih i prekršajnih propisa u svojoj domeni nadležnosti, odnosno Hrvatski sabor kao tijelo zakonodavne vlasti.

Ono što ja mogu reći po pitanju provedbe važećeg zakona koji među inim apsolutno prohibira alkohol u krvi vozača odnosno sudionika u prometu, jest da se od njegovog donošenja i početka primjene na području PU primorsko-goranske smanjio broj alkoholiziranih vozača s 986 koliko ih je bilo 2003. godine, na 555 u 2006. godini. Raščlanjujući podatke o prometnim nesrećama na području Županije razvidno ►

U tri godine primjene zakona o nula promila na području PU primorsko-goranske gotovo se prepolovio broj alkoholiziranih vozača - Oliver Grbić

razgovor: Oliver Grbić, načelnik Policijske uprave primorsko-goranske

je i u velikoj mjeri očekivano da se kao najugroženije vrijeme po pitanju alkoholiziranosti vozača konstatiraju noćni sati tijekom vikenda i prijelaza s petka na subotu i potom subote na nedjelju. Sukladno ovim analizama planirana je i služba policije koja provodi intenzivne preventivno-represivne akcije u kritično vrijeme vikenda. U 2006. godini je zbog vožnje pod utjecajem alkohola prijavljeno 4.337 vozača od kojih je njih 1.375 imalo do 0,5 grama po kilogramu alkohola u krvi ili 0,5 promila, 0,5 do 1,5 promila imalo je 2.168 vozača, a preko 1,5 promila ukupno 814 vozača. Drugim riječima, do 0,5 promila je evidentirano 31 posto alkoholiziranih vozača, dok se preostalih 69 posto odnosi na vozače s izmjerrenom koncentracijom alkohola u krvi preko 0,5 promila. Vjerujem da su ovi podaci čitateljima dobra podloga za donošenje relevantnih zaključaka.

• Trećina stradalih u prometu u prošloj godini ostavila je svoj život na poluautocesti Rijeka - Zagreb. Zašto se dogadaju nesreće i što još policija može poduzeti, dok se ne izgradi puni profil autoceste.

- Kao prevladavajući uzrok prometnih nesreća na području Županije može se izdvojiti neprilagođena brzina. U sveukupno zabilježenoj 5.021 prometnoj nesreći tijekom 2006. godine, brzina je bila uzrok u ukupno njih 1.208 ili u 24 posto. Osim postupanja prema alkoholiziranim vozačima, postupanje po neprilagođenoj ili nedopuštenoj brzini zauzima značajan udio u ukupno poduzetim prekršajnim mjerama policije. Radi se o relativnom udjelu od 18,5 posto ukupno poduzetih mjera, što oslikava i incidenciju ovih nedopuštenih radnji. U kontekstu neprilagođene brzine, no i drugih kontribuirajućih uvjeta stanju prometnih nesreća s najtežim posljedicama

svakako mora biti riječi i o stanju na dionici brze ceste A-6 od Kikovice do Ravne Gore. Na toj su cesti od 1. siječnja 2005. godine pa zaključno 10. veljače 2007. godine smrtno stradale 24 osobe. U istom je razdoblju na cestama cijele Županije smrtno stradalo 97 osoba, što bi imalo značiti da je na tridesetak kilometara brze ceste smrtno stradalo gotovo 25 posto od ukupnog broja poginulih osoba. Iz ovog proizlazi da je ta dionica ceste u cijeloj svojoj dužini od 30 kilometara "crna točka". Zabrinjavajući je ovo podatak koji upućuje jasnu poruku nadležnim tijelima i službama zaduženim za stanje i konstruktivna obilježja prometnica, kako treba učiniti nužne prilagodbe i promjene na tom planu, sve kako bi se ovi negativni pokazatelji sigurnosti prometa sveli na najmanju moguću mjeru.

Specijalizirani policijski službenici ove policijske uprave svakako će participirati kod predlaganja i provedbe svih mjera u okviru svoje nadležnosti, kako bi se problem riješio odnosno minimalizirao sigurnosni rizik. U tom smislu, djelatnici policije uključeni su i u izradu i razradu najnovijeg projekta poboljšanja sigurnosti sudionika u prometu brzom cestom A-6, u kojem planu se među inim predviđa i postavljanje vibrirajućih uzdužnih traka, zatim tzv. repera ili graničnika po središnjoj crti na najugroženijim lokacijama i slično.

U prevenciji smrtnog

stradavanja sudionika u prometu u prometnim nesrećama na području Županije, naš cilj je preventivno-represivnim mjerama policije smanjiti crne brojke od trenutno aktualnih 14 smrtno stradalih osoba na 100.000 stanovnika u 2006. godini, govoreći grubim jezikom statistike, na europski prosjek od 11 smrtno stradalih.

Kad građani uzmu pravdu u ruke

• U posljednje vrijeme nekoliko je građana uzelо pravdu u svoje ruke protestirajući i prijetеći oružjem i bombama. Svaku takvu prijetnju policija je uspjela riješiti energičnom reakcijom ili pregovaranjem...

- U kontekstu prijetnji uporabom oružja i eksplozivnim sredstvima od strane revoltiranih pojedinaca i grupa, ova je policijska uprava već u prošloj i 2005. godini imala prilike pokazati i dokazati da je spremna za borbu i s ovim vidom ugroza sigurnosti. Svakako da su ove i ovakve situacije izdvojena kategorija sigurnosno značajnih dogadaja i predstavljaju svojevrsne ekstreme, kako po svojoj prirodi tako i fenomenologiji, no za sve i svaku takvu situaciju imamo spreman adekvatan odgovor. Iako su sve dosadašnje situacije koje su uključivale neki oblik prijetnje izravnoj sigurnosti građana, uspješno riješene bez primjene sile, moram naglasiti kako su specijalizirani i posebno obučeni i

opremljeni timovi kako specijalne tako i interventne policije, koji velikim dijelom crpe svoja iskustva iz Domovinskog rata, spremni u zakonom propisanim okvirima uporabit i najenergičniju silu kako bi se opasnost otklonila i ponovo uspostavila sigurnost građana i njihove imovine.

Ne treba zaboraviti da su policijski službenici ove policijske uprave u kontekstu prijetnji terorističkim napadima i raznim drugim oblicima ugroza, redoviti polaznici svih oblika dopunskog usavršavanja koje se provodi kako na stranim policijskim učilištima, tako i na specijaliziranim multidisciplinarnim seminarima u zemlji. Na tom planu nema i ne može biti kompromisa, stoga ču sa svojim suradnicima u okviru opće strategije i smjernica rada Ministarstva unutarnjih poslova u cijelini, i nadalje inzistirati na permanentnoj obuci i usavršavanju specijaliziranih službenika, sve kako bi bili u trendu s recentnim europskim i svjetskim dostignućima na tom planu.

• Hoće li vas uspavati visok postotak razrješenja kaznenih djela ostvaren na području Županije u protekloj godini?

- Ne samo da nas neće uspavati, već za mene i moje suradnike predstavlja, sportskim rječnikom rečeno, "visoko podignutu letvicu" i za sljedeću godinu. Svjesni smo da je za ovakvo stanje sigurnosti potreban



Na dionici brze ceste A-6 od Kikovice do Ravne Gore od 1. siječnja 2005. pa zaključno 10. veljače 2007. godine smrtno su stradale 24 osobe, što je jedna četvrtina ukupnog broja poginulih na cestama Županije. Iz ovog proizlazi da je ta dionica ceste u cijeloj svojoj dužini od 30 kilometara "crna točka"

Policija slijedi trendove globalizacije

• Moram vas pitati za suradnju s Primorsko-goranskom županijom. Osim kroz Odjel za pomorstvo - pomorsku policiju, gdje vas pomažu i gdje bi mogli više?

- Suradnja s Primorsko-goranskim županijom i njenim tijelima nikada nije bila dovedena u pitanje, a posebno nije nikada iskusila probleme koji nisu rijetki u drugim sredinama. Držim da je temelj uspjeha policije integracija u sredinu u kojoj je pozvana obavljati svoje zakonom propisane zadaće, a stupanj te integracije ovisi o otvorenosti sustava i spremnosti na prilagodbu postojećim izazovima iz okruženja. Da bi se u tome ostvario željen uspjeh, potrebna je i visoka razina prihvaćanja građana i njihovih predstavnika kroz predstavnika tijela Županije i gradova. U primjeru o kojem svjedočim, a riječ je o radu Policijske uprave primorsko-goranske, ovo prihvaćanje i suradnja postavljeni su na zavidnu razinu, a problemske situacije koje se povremeno dogode i koje su u svojoj naravi normalne i očekivane, nikada nisu dovodile u pitanje samu bit odnosa i uvijek su do sada bile samo izazov za još kvalitetniju suradnju na dobrobit lokalne zajednice.

Kad je riječ o konkretnim aktivnostima koje su dnevno prisutne i žive na relaciji Policijska uprava i Županija, moram uz ostalo posebno istaći program donacije, odnosno finansijskog i tehničkog participiranja Primorsko-goranske županije u proteklim godinama. Tako primjerice u protekloj 2006. godini kod realizacije programa učenja stranih jezika policijskih službenika pomorske, prometne i granične, ali i ostalih vidova policije. Doprinos je ovo i ukupnoj slici građana Županije i tijela izvršne vlasti koja u njoj djeluju, posebice spram stranih gostiju koji su u vrijeme ljetne sezone, ali sve češće i izvan sezone gosti na našem području. Učenjem i permanentnim usavršavanjem policija mora slijediti trendove globalizacije i uključivanja u otvoreni svijet integracija koji iziskuju neprestane prilagodbe. Moje je osobno i profesionalno uvjerenje da samo kvalitetno obrazovana i obučena policija može uspješno nositi breme realizacije sigurnosti građana u postindustrijskom društvu, a posebno u sredini kao što je to kozmopolitska i po mnogočemu napredna Primorsko-goranska županija.

značajan trud i rad, no isto tako ne osjećamo pritisak niti uzmičemo pred obavezama koje su pred nama. Sigurnost građana i njihove imovine, te visoka razina kvalitete življenja po pitanju sigurnosti ostaje naš imperativ i misija u radu i za sljedeću godinu, stoga odgovorno tvrdim da će na strani ove policijske uprave biti učinjeno sve, pa i više od toga, kako bi se ove zadaće ostvarile, uz trajnu obvezu neprekidnog rada na teškim kaznenim djelima iz ranijih razdoblja koja su, uvjetno rečeno, negativna hipoteka i uključena su u sve naše aktualne planove i aktivnosti.

Dragan Ogurlić

Od svih počinjenih kaznenih djela u 2006. godini razriješeno je visokih 77 posto, ali to nas neće uspavati - kaže načelnik PU primorsko-goranske



*Sanacija bi
trebala biti
okončana
krajem 2009.
godine
- deponij
Viševac*

projekti CZGO Marišćina

Izgradnja Centralne zone za gospodarenje otpadom (CZGO) u Marišćini tijekom proteklih se godina, još od osnutka Primorsko-goranske županije, izdvaja kao njen najznačajniji i finansijski najzahtjevniji projekt. Takav epitet nisu mu pribavila samo znatna sredstva koja će biti angažirana za njegovu izgradnju, već prije svega njegov značaj za čitavu zajednicu i dugoročan utjecaj na očuvanje prirodnog okoliša i kvalitete življenja. S time je i povezana velika pažnja javnosti te nerijetko negativni istupi pojedinaca i udruga u medijima. O tom se velikom projektu još i danas često govorи samo kao o "novom deponiju Marišćina", iako su nositelji projekta u više navrata obrazlagali kako se radi o cijelovitom sustavu zbrinjavanja otpada, koji obuhvaća i sve druge segmente prikupljanja, reciklaže, tehnološke obrade i u konačnici odlaganja što je moguće manjih količina otpada.

Županija putem tvrtke EKOPLUS d.o.o. u suradnji s Gradom Rijekom, svim jedinicama lokalne samouprave, komunalnim društvima i stručnim službama već godinama radi na uspostavi županijskog centra za gospodarenje otpadom na lokaciji Marišćina. Za izgradnju županijskog centra na ovoj lokaciji, proveden je postupak procjene utjecaja na okoliš, izrađena je projektna dokumentacija, ishodena je lokacijska dozvola i načelna dozvola, a u tijeku je ishodjenje građevinskih dozvola.

Potreba izgradnje ovakvoga središnjeg i cjelovitog sustava zbrinjavanja otpada nametnula se već prije više od deset godina, budući da je postojećih 10 "legalnih" deponija pri kraju kapaciteta, a uz njih je 2003. godine bilo registrirano više od 170 divljih smetlišta, od kojih mnoga u vodozaštitnim područjima. Situacija je od tada bitno poboljšana, jer su jedinice

Deset godina priprema

Ova Županija je odavno shvatila da je jedinstveni sustav zbrinjavanja otpada na regionalnoj, županijskoj razini preduvjet suvremenog i kvalitetnog ekološkog zbrinjavanja otpada, kaže dipl. oec. Dunja Serdinšek iz županijskog Zavoda za održivi razvoj i prostorno planiranje. - Istovremeno smo shvatili da otpad nije samo otpad nego i sirovina koja se djelomično može iskoristiti. Još od 1996. kad su donesene prve odluke u tom smislu, pa do danas, korak po korak se stvari događaju na način da se taj jedinstveni sustav uspostavlja. Bilo je, naravno, neujednačene dinamike, zaostajanja u vrijeme kad su bili problemi i sporovi oko lokacije u Marišćini. Danas su stvari već prilično rješene, naročito imovinsko-pravno, a Općina Viškovo je uključena u vlasništvo trgovačkog društva Eko-plus koji provodi pripremu i izgradnju Centralne zone u Marišćini i danas smo mi praktički pred prvim radovima na toj lokaciji. Sličnih projekata na nivou Hrvatske još nema, i vrlo često imamo upite od kolega iz susjednih županija o načinu na koji mi to radimo. Iza ovoga stoje brojne studije i elaborati, godine priprema, i kada uskoro bude u funkciji, Marišćina će biti u funkciji 40-tak godina.



lokalne samouprave na čijem se području nalazi 10 današnjih deponija, zajedno sa Županijom i Fondom za zaštitu okoliša, učinile mnogo na njihovoj sanaciji, pa stanje ni izdaleka nije onakvo kakvo je bilo prije petnaestak godina, a općine i gradovi velike napore ulažu i u sanaciju divljih deponija i sprečavanje nastanka novih. No, prepunjeno odlagališta već odavno nameće potrebu iznalaženja novoga

Stanje odlagališta otpada u



rešenja, jer se na području Županije svakodnevno stvara novih 380 tona smeća! Pritom i način postupanja s komunalnim i industrijskim neopasnim otpadom na području naše Županije nije primjeren postojećoj legislativi Republike Hrvatske, a kamoli propisima EU koji će se u skoroj budućnosti morati bespogovorno poštivati.

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost u dva je navrata dodijelio znatna sredstva iz svoga programa za sanaciju odlagališta, ukupno 81,5 milijun kuna bespovratnih sredstava za sanaciju komunalnih deponija na području Primorsko-goranske županije. "Najcrnje" točke primorsko-goranskih deponija svakako su bile jama Sovjak i najveći od deponija, Viševac u Općini Viškovo, koji i danas, unatoč ograničenom kapacitetu, dnevno prima po 150 kamiona novoga otpada, a tako će ostati sve do otvorenja nove zone za gospodarenje otpadom u Marišćini. Sanacija

Maketa CZGO u Marišćini

Centralna zona za gospodarenje otpadom u Maričini projekt je od kapitalne važnosti za Primorsko-goransku županiju i sve njezine stanovnike. Potreba izgradnje ovakvoga središnjeg i cjelovitog sustava zbrinjavanja otpada nametnula se već prije više od deset godina, budući da je postojećih 10 "legalnih" deponija pri kraju svojih kapaciteta



Viševca trebala bi biti okončana krajem 2009. godine, a stajat će oko 58 milijuna kuna. Do sada su završene tri od četiri faze sanacije - postavljena monitoring stanica za kontrolu kakvoće zraka i ambijentalne buke, deponij je ograđen i uređeni su protupožarni putevi, a na 3.500 četvornih metara južnog dijela odlagališta pokušno je stavljena i prekrivka kakvom će se, kada prestane njegovo korištenje, prekriti svih

Odlagalište	Površina, m ²	Količina odloženog otpada, m ³	Količina odloženog otpada u 2005. god.	Mogući vijek trajanja odlagališta (od poč. 2007.), god.
			t %	
Viševac	75.000	1,5 mil.	55.440 36,6	1
Osojnica	36.500	510.000	29.263 19,3	2-3
Duplja	6.000	170.000	15.196 10,0	3-4
Pržić	14.000	47.890	850 0,6	6
Kalvarija	27.000	159.080	7.800 5,1	6
Treskavac	30.000	250.000	19.345 12,8	7-8
Sorinj	33.907	287.833	16.417 10,8	3
Cetin	9.500	13.500	700 0,5	3
Peterkov laz	9.500	13.000	1.567 1,0	3
Sović laz	13.000	36.000	5.000 3,3	7-8

Odlagalište	Komunalno društvo koje upravlja odlagalištem	Položaj odlagališta	Gradovi i općine s čijeg se područja otpad odlaže
Viševac	Čistoća d.o.o. Rijeka	Na području općine Viškovo, u naselju Marinići, udaljeno 10 km sjeverozapadno od Rijeke	Rijeka, Bakar, Čavle, Jelenje, Kastav, Klana, Kostrena, Kraljevica, Viškovo
Osojnica	Komunalac d.o.o. Opatija	Na području općine Matulji, udaljeno 7-8 km od Opatije i 550 m od najbližeg naselja	Opatija, Lovran, Matulji, Mošćenička Draga
Duplja	Ivanj d.o.o. Novi Vinodolski	Na području grada N. Vinodolskog, udaljeno oko 7 km od grada. Nalazi se na području III. zone sanitарне zaštite izvorišta vode za piće	Crikvenica, Novi Vinodolski, Općina Vinodolska
Pržić	Vodovod i čistoća Cres-M. Lošinj d.o.o	Na području grada Cresa, udaljeno 3 km od grada	Cres
Kalvarija	Vodovod i čistoća Cres - Mali Lošinj d.o.o.	Na području grada Malog Lošinja, udaljeno 2 km od grada i u neposrednoj blizini tur. naselja Čikat	Mali Lošinj
Treskavac	Ponikve d.o.o. Krk	Na području općine Vrbnik, udaljeno 2,5 km od najbližeg naselja	Baška, Dobrinj, Krk, Malinska-Dubašnica, Omišalj, Punat, Vrbnik
Sorinj	Vrelo d.o.o. Rab	Na području grada Raba, udaljeno 12,5 km od Raba i 2,5 km od najbližeg naselja	Lopar, Rab
Cetin	Komunalac d.o.o. Vrbovsko	Na području grada Vrbovskog, udaljeno 6,5 km od Vrbovskog i 4 km od najbližeg naselja	Vrbovsko
Peterkov laz	(Grad Čabar, Upravni odjel za kom. djelatnosti)	Na području grada Čabra, udaljeno oko 6 km od naselja Gerovo	Čabar
Sović laz	Komunalac d.o.o. Delnice	Na području grada Delnice, udaljeno oko 1,5 km od Delnica	Brod Moravice, Delnice, Lokve Fužine, Mrkopalj, Ravna Gora, Skrad

županiji

osamdesetak tisuća kvadrata Viševca. Do kraja sanacije treba urediti još sustav za zbrinjavanje procjednih i oborinskih voda, sustav za ekstrakciju plinova, te urediti prekrivku na preostaloj površini. Upravo su se Sovjak i Viševac, uz novi CZGO Maričina, našli među devet projekata iz područja prometa i gospodarenja otpadom koji će se kandidirati za pretpristupne fondove Europske unije. Među vrijednim pothvatima u sanaciji odlagališta je i konačno gašenje vatre koja je na novljanskom deponiju Duplja tinjala nevjerojatnih 50 godina i konačno je ugašena prošloga proljeća.

Sve do sada učinjeno na sanaciji odlagališta, i legalnih i "divljih" mnogo znači za poboljšanja kvalitete življjenja i očuvanja okoliša, no sva ova odlagališta moguće će biti konačno zatvorena i u potpunosti sanirana tek otvaranjem CZGO Maričina, te biti pripremljena za buduću funkciju reciklažnih dvorišta i pretovarnih (transfer) stanica.

Veljka Spinčić-Rajko

vizitka

“Modern line”, 15 godina”

Ivica Lukanović:
Četiri do šest puta godišnje organiziramo edukacije za zaposlenike

“Modern line”, tvrtka u vlasništvu kastavske obitelji Lukanović, oca Ante te sinova Ivice i Zorana, sa sjedištem u Škalnici - Općina Klana, ove godine slavi svoj petnaesti rođendan, no poticaj za tekst o ovom obiteljskom poduzeću dali su ponajprije uspješno poslovanje i brojne osvojene nagrade. Respektabilna tvrtka za proizvodnju PVC stolarije (jedna od najvećih u Hrvatskoj), ALU bravarije, sobnih vrata, namještaja i opreme interijera, te za stanogradnju, danas zapošljava osamdesetak radnika, a poslovanje razvija zajedno sa sestrinskim firmama “M.L Drvo” i “M.L Export” u četiri goleme hale nekadašnjeg peradarnika u Škalnici, na najmodernejim strojevima.

Tvrtka čije se poslovanje i proizvodni proces neprestano usavršavaju kroz uvodenje novih znanja i tehnologija, ponosi se certifikatom ISO 9001/2000 (ranije pod imenom ISO 9002) svjetski priznate certifikacijske kuće Bureau Veritas za uspješno uvodenje internacionalnih standarda u poslovanje i promicanje kvalitete. Dobitnici su godišnje nagrade Hrvatske gospodarske komore 2003. godine, kao i godišnje nagrade Hrvatske udruge poslodavaca. No, jedna od najznačajnijih osvojenih nagrada je titula “Menadžer godine” u kategoriji malih poduzeća (danasa su već prerasli u kategoriju srednjih tvrtki), u izboru Crome (Hrvatskog udruženja menadžera i poduzetnika), 2002. godine uručena Ivici Lukanoviću, koji vodi poslovanje kao glavni menadžer tvrtke.

Do vrhunske kvalitete stalnom edukacijom zaposlenih

- Počeci naše tvrtke sežu u 1992. godinu - kaže Ivica Lukanović - kada smo otac, brat i ja osnovali “Modern line”, na temeljima očevog

stolarskog obrta. Sve do 1997. godine troje zaposlenih radilo je u stotinjak četvornih metara radionice u našoj obiteljskoj kući u Rubešima. Bavili smo se prije svega uslužnom stolarskom djelatnošću, radili po narudžbi prozore, vrata, namještaj, barke... Odluka o proširenju proizvodnog programa nametnula je potrebu za novim poslovnim prostorom, pa smo najprije unajmili jednu od radionica tvrtke “Euromodul”, a dvije godine kasnije, 1999., kupili prvu od četiri velike proizvodne hale nekadašnjeg peradarnika u Škalnici gdje nam je danas sjedište. Otvorili smo prodajni salon u Puli, svoje predstavnike imamo i na Krku i Rabu, te u Senju, a izvozimo i na talijansko i austrijsko tržište.

Osnovu poslovanja naše tvrtke, zasnovane na stogodišnjoj obiteljskoj obrtničkoj tradiciji, danas čini PVC stolarija, od koje ostvarujemo 55 do 60 posto prometa, no sve je značajniji iudio drugih proizvodnih programa. Na ukupno 3.200 četvornih metara izgrađene površine, uz proizvodnju i montažu PVC stolarije imamo proizvodnju i montažu ALU bravarije, sobnih vrata, kuhinjskog, sobnog i uredskog namještaja, ugradbenih ormara te opreme interijera, u ponudi imamo i protuprovalna vrata, a od 2003. godine krenuli smo i u gradnju stanova za tržište.

Od osamdesetak zaposlenih, prosječne starosti oko 30 godina, otprikilice ih je četvrtina u upravi i marketingu, dok ostali rade u proizvodnji koja se odvija na visokosofisticiranim strojevima, jer se vlasnici ponose upravo stalnim uvođenjem novih tehnologija i informatičke podrške u proizvodni proces, što ujedno prati i permanentna edukacija zaposlenih. I to od proizvodnje do menadžmenta - i Ivica Lukanović, po struci diplomirani inženjer građevine, tijekom



Od stolarskog o

proteklih je godina prošao velik broj edukativnih programa i poslovnu školu kako bi unaprijedio svoje menadžerske vještine.

Tržište PVC stolarije već je prije nekoliko godina postalo prezasićeno, no “Modern line” se upravo u to vrijeme izdvojio iz mase uvođenjem informatičke tehnologije u proizvodnju, što je u toj branši predstavljalo gotovo pionirski potez. Tada još mala tvrtka nije mogla računati na posebno povoljne uvjete kreditiranja, no, i unatoč tome, i uz malu pomoć županijskog programa kreditiranja poduzetnika, ovo je ulaganje rezultiralo porastom godišnjeg prometa tvrtke s oko 600 tisuća na preko 30 milijuna kuna.

Suvremene metodologije rada

- Kompletnim proizvodom i uslugom naša se tvrtka prvenstveno prilagođava kupcu, a svoj uspjeh temeljimo na stalnoj izobrazbi kadrova, praćenju tržišnih trendova, novim, suvremenim



Japanske tehnike poslovanja poboljšavaju proizvodne korake i smanjuju trošak

tehnologijama te na stremljenju i dostizanju vrhunske kvalitete kako u samom proizvodu tako i u čitavom poslovanju i poslovnim odnosima. S tim ciljem još smo 2002. godine uveli novu softverski vođenu tehnologiju Net line za obradu drva i izradu namještaja, potom 2004. godine softverski vođenu tehnologiju za obradu PVC stolarije, i danas je implementacija informatičke tehnologije u proizvodnju, ali i upravljanje tvrtkom potpuna. Oko 20 posto zaposlenih u “Modern lineu” ima visoku i višu stručnu spremu, no osnova je odrednica našega poslovanja stalno usavršavanje, tako da

Proizvodne hale, u potpunosti informaticki podržan proizvodni proces

Tvrta iz Škalnice ponosi se certifikatom ISO 9001/2000 za uspješno uvođenje internacionalnih standarda u poslovanje i promicanje kvalitete. U petnaest godina: od radionice u obiteljskoj kući u Rubešima do proizvodnih hala s 80 zaposlenih



brta do gradnje zgrada

Poslovna škola

Ivica Lukanić ujedno je i predsjednik županijske sekcije HUP-a (Hrvatska udruga poslodavaca) koja je odnedavno zajedno sa Županijom pokrenula osnivanje poslovne škole za studente završnih godina i apsolvente. Kako navodi Lukanić, jedan od osnovnih problema našega gospodarstva je u nedovoljnoj educiranosti zaposlenih na svim razinama, pa tako i menadžmenta. Dok studenti ekonomskih fakulteta dobivaju znanja o menadžmentu, studentima ostalih fakulteta, od kojih se također očekuje da će jednoga dana preuzeti menadžerske funkcije, takva znanja uvelike nedostaju, i upravo bi se to ispravilo uključivanjem u poslovnu školu, koja bi studente upoznala sa stvarnom poslovnom praksom. Županija je prihvatile ovu inicijativu te je dogovoren da će za sada finansirati dva obrazovna ciklusa, a edukacija uz kvalificirane konzultante počinje već u travnju.

četiri do šest puta godišnje organiziramo edukacije za zaposlenike u koje su uključeni svi, sukladno poslu koji obavljaju. Odnedavno u poslovanju primjenjujemo i jednu od najsvremenijih metodologija rada, tzv. "Program 20 ključeva" ("20 keys"), inspiriranu japanskom proizvodnom filozofijom koju je kao cijelovitu metodologiju za unapređenje sustava razvio Kobajaši (polazište je bila korporacija Toyota), a konzultantske usluge pruža svjetska poznata kuća

Deloitte. Ovu metodu povećanja konkurentnosti poslovanja kroz osnaživanje proizvodnje, poboljšanje kvalitete proizvoda i usluga, smanjenje troškova te zadržavanje zaposlenosti u Hrvatskoj provodili 28., uglavnom vrlo velikih tvrtki, a finansijski podržava Ministarstvo gospodarstva (sudjeluje u troškovima s 40 posto). U našoj županiji ovu metodologiju uz nas još implementiraju samo Hoteli Baška.

Jedno od vrijednih priznanja tvrtke svakako je i priznanje



Novo područje rada firme - stanogradnja - dovršena stambena zgrada u Tometićima, Kastav

"Kaizen managementa", čije postulate "Modern line" također primjenjuje u svome poslovanju. U osnovi ove metodologije, za koju tvrde da predstavlja ključ japanskoga gospodarskog uspjeha, stimuliranje je zaposlenika da sami daju prijedloge kako unaprijediti poslovanje. Već na samom početku uvođenja, nakon prvog "kaizen-seminara" na kojem su sudjelovali svi zaposleni, uprava tvrtke bila je zatrpana

prijedlozima kako poboljšati ovaj ili onaj proizvodni korak, smanjiti trošak i slično.

- Od ukupno 350 "kaizen-izvješća" koliko smo ih prikupili u samo 3 mjeseca čak ih je 330 prihvaćeno kao korisni prijedlozi, a tristotinjak ih je već i provedeno u praksi - kaže Ivica Lukanić o svojim "japanskim tehnikama" poslovanja koje, očito, donose rezultate.

Veljka Spinčić-Rajko

nakafe

Franjo Toljanić, načelnik Općine Vrnik

Franjo Toljanić uspješan je tridesetčetverogodišnji poslovni čovjek iz Vrbnika. Izkusni vinar, vlasnik PZ Gospoja čija je žlahtina nedavno postala nositeljem prestižne oznake Hrvatske gospodarske komore - "Izvorno hrvatsko", odraduje i svoj drugi načelnički mandat.

Najmlađi među krčkim lokalnim čelnicima, ključeve vrbičke općinske vlasti preuzeo je još 2001. godine kao 28-godišnjak postavši time najmladim općinskim načelnikom u ovom kraju, a kaže, možda i u čitavoj Hrvatskoj. Na pitanje što ga je kao mladog i uspješnog vinara motiviralo na aktivno uključenje u politički život mjesta u kojem oduvijek živi, Toljanić teško daje kratak i jednoznačan odgovor: "I sam se nekad pitam što mi je sve to trebalo", dodajući kako često uistinu nije lako i zahvalno biti prvim čovjekom lokalne vlasti jedne relativno male sredine kao što je Vrnik.

- I otac mi često zna spominati kako sam zbog bavljenja lokalnom politikom napisljetu, na osobnom ali i

poslovnom planu imao samo štetu, primjećujući kako je u malim i zatvorenim otočnim sredinama, u kojima svakog osobno znade, gdje je svatko svakome rođak ili susjed, nerijetko izuzetno teško naći dobre razloge takvog angažmana. Zapravo, u politiku me kao srednjoškolca još 1989. godine "uvukao" legendarni Mika Šnjaric. On je u vrijeme stvaranja hrvatskog višestranačja izuzetno aktivno radio na jačanju seljačkog pokreta na ovom području. Sjećam se da je došavši u Vrnik jedne nedjelje, nakon jutarnje mise svojim nastupom zaintrigirao velik broj Vrbenčana i u vrlo kratkom vremenu HSS-u, kojeg sam i ja član, pristupilo je skoro 150 mještana. Kasnije su se na ovom području ustrojile i mnoge druge stranačke organizacije koje su za sobom također povukle dobar dio mještana. Ponosan sam što sam imao prilike aktivno sudjelovati u onim prvim demokratskim mijenama, i ne sanjajući o nekakvom vlastitom ozbiljnijem političkom angažmanu.

Programe i prioritete nam donosi svakodnevica

Vrnik u to vrijeme nije bio ni samostalna lokalna jedinica, nastavlja Toljanić. Spadali smo pod jedinstvenu Općinu Krk i nitko od ljudi koji su u to vrijeme ulazili u politiku definitivno nije ciljao na neko mjesto u vlasti. To što su Vrbenčani nekoliko godina kasnije ipak dobili svoju lokalnu upravu i time priliku samostalnog upravljanja razvojem svog kraja,

Toljanić i danas drži prijelomnim trenutkom u novijoj povijesti tog otočnog područja.

- Ne mogu reći da sam svime na planu funkcioniranja općine zadovoljan, ali je dobro da je imamo. Bio bih znatno zadovoljniji kada bi bilo više konstruktivnosti među samim Vrbenčanima, posebice vijećnicima. Ipak, napominje



Općinske zgrade su u Vrniku u vrlo lošem stanju - sjedište općinske vlasti



Imamo prilično bogat društveni život kojeg ne prati infrastruktura. Stoga se nameće potreba ulaganja u društvene objekte i sadržaje. Od ostalih prioriteta tu su obnova lukobrana i zaštita luka, te nastavak vrlo zahtjevnih radova na vodoopskrbi vrbničkog područja



Otac šestero djece

Franjo Toljanić je otac čak šestero djece. Ovaj u današnje vrijeme uistinu nesvakidašnji podatak Toljanić ne doživjava nimalo neobičnim.

- Takve se stvari ne "dogadaju". Pitam se što bi bilo da se ja nisam svojim roditeljima "dogodio". Volim i želim djecu, u tome sam složan sa svojom suprugom i o djeci u brojčanom smislu jednostavno ne razmišljam. Nismo planirali ni broj ni tempo kojim ćemo "raditi" na podmлатku. Eto, šestero djece u deset godina braka, što reci nego - sretan sam. Imam osjećaj da je sve što činim dobrim dijelom zalog njihove budućnosti. Pokušavam biti s njima koliko god mogu i uistinu mi ispunjavaju svaki slobodan trenutak. Nikad se toga ne bih odrekao pa ne isključujem ni mogućnost da, bude li zdravlja - djece bude još, zaključuje naš sugovornik.

kako je izuzetno sretan činjenicom što se danas niti jedna odluka na Općinskom poglavarstvu ne donosi preglasavanjem i što se energija nositelja izvršne vlasti ne troši na bespredmetne rasprave koje ni na koji način ne utječu na svakodnevnicu stanovnika tog dijela otoka.

Govoreći o najaktualnijim ali i

najvažnijim budućim projektima na vrbničkom području, Toljanić ističe kako njihovo otvaranje i realizaciju u konačnici nameće sam život.

- Programe nam donosi svakodnevica i tu ne treba previše mozganja. Činjenica je da u Vrbniku imamo nekoliko općinskih zgrada koje su u vrlo lošem stanju a da istovremeno imamo prilično bogat društveni život koji ne prati infrastruktura. Stoga se nameće potreba ulaganja u društvene objekte i sadržaje. Možda ćemo već do konca ove godine izraditi dokumentaciju uređenja i obnove zgrade u kojoj se nalazi društveni dom ali i sjedište općinske vlasti, a u budućnosti vjerojatno i Turističke zajednice. S Lučkom upravom Krk nastaviti ćemo ulagati u obnovu lukobrana i zaštitu luka, kako u Vrbniku tako i u Risiki. Nastavak vrlo zahtjevnih radova na vodoopskrbi apsolutni je prioritet i držim da će u 2008. godini voda poteći u domovima barem dijela stanovnika Risike i Garice. Početkom iduće godine

ugovorit će se i nastavak radova na mjesnim vodoopskrbnim mrežama kojima bi značajniji poticaj trebalo dati i oživljavanje aktivnosti na području turističkih zona u neposrednoj blizini spomenutih mesta koje bi, ističe načelnik, u dogledno budućnosti trebale postati zamašnjakom intenzivnijeg gospodarskog razvitka vrbničkog područja, novog zapošljavanja, a naposletku i boljeg punjenja općinske proračunske kase. Nastaviti će se i ulaganje u ceste, a uskoro bi trebala biti useljena i zgrada iz programa POS-a.

Sve se više intenziviraju razmišljanja o potrebi gradnje sustava odvodnje otpadnih voda unutar vrbničke jezgre. Dakle, projekata ne manjka, ne nedostaje ni volje, a svemu će presuditi mogućnost iznalaženja desetaka pa i stotina milijuna kuna do kojih ćemo teško stići bez uključenja ovih projekata u europske prepristupne fondove, zaključio je Toljanić.

Mladen Trinajstić



reportaža

Maškare u Gorskem kotaru

Mladi pokazuju želju za očuva

Nekto je puhalo u frulu, a uz udaranje bubenja i zvonjavu zvonaca šutke je poskakivala puteljkom povorka šareno odjevenih muškaraca, sa šiljastim, visokim klobucima na glavi poput srednjovjekovnih čarobnjaka, zakrivenog lica, s batinama u rukama. Krabulje se nijemo kreću. Samo se sa svakim teškim plesnim korakom javljaju zvonca obješena o pasu pa se oni razvodnjeno, teretno pomicu dok s druge strane dolaze maske zaognute kožama i krznima, s drvenim oblijejima na licu s obrazinama jarca, divljih bikova i ostalih rogatih napasti, s maskama veprova, vukova, risova i ptica grabljivica, a djeca i žene cikću, izazivajući ih da bi pojačali ekstazu vlastite strave..., ovako u svom romanu "Zlatna vuga" (1998.) hrvatska spisateljica Višnja Stahuljak opisuje goranske karnevalske običaje 17. stoljeća, točnije izgled i aktivnost crnoluških "pesnika", vjerojatno najstarije goranske mesopusne skupine. Literarno oživljavajući maškare koje su goranskim prostorima kročile prije četiri, pa i više stoljeća, poznata hrvatska



Ivanka i Anton Kovač: U Crnom Lugu je tradicija maškaranja stara više od dva stoljeća

književnica željela je ponajprije istaći snažnu vezu koju su kroz te poganske običaje ljudi tog doba držali s prirodom. Ne samo da su krabulje u pohod kretale uoči proljeća i ne samo da su svojom vikom i bukom tjerale surovu goransku zimu, već su i svojim izgledom, pogotovo maskama koje su nosili na licu, simbolizirali snagu, životnost pa i surovost prirode.

Od tog običaja stopljenog s prirodom danas je ostalo jako malo, ali maškare i krabulje su preživjele. Istina, one danas nose neke druge poruke... ili možda ipak ne? Naime, "pesnici" postoje i dandanas, a običaje daleke prošlosti njeguju i

Imena maškaranih skupine

Neobična i zanimljiva svakako su imena koja maskirane skupine ili običaji nose. Pravo značenje riječi "pesnici" nije poznato, a Anton Kovač smatra da je nastalo od toga što pesnici kuće obilaze u utorak, na mesopust. Budući da se mesopust u crnoluškom skraćeno kaže pust, moguće je da je od toga došao pojma pesnici (pust, pustniki, pestniki, pesnici). Podrijetlo riječi Šklompaw je nepoznato, dok za ostale izraze čabarskog kraja znamo značenja - cuklar su cipele, larfa je mačka, blječok suho voće. Na delničkom i području oko Delnice pojmovi su također jasni - Pauše je izmišljeni narodski lik, krota je velika žaba, starača stari čovjek, kebri su veliki kukci, poštirkanc je kicoš, klepoc je pokvareno jaje, šotokaljac - vunena čarapa.

maškare iz Prezida.

Veliki i mali "pesnici"

"Pesnici" pozornost privlače već svojim izgledom - svaki "pesnik" na glavi ima duguljastu ("čarobnjačku") kapu i na licu nosi masku neke životinje. Desni rukav i lijeva noge, te obrnuto, obučeni su u odjeću iste boje, a oko struka nosi opasač na koji su obješena zvonca koja zvone u ritmu kretanja. Tom ritmu, kao i općoj buci koja ih prati, pomaže i teški štap kojim tuku o zemlju ili kucaju na vrata. Nekada su "pesnici" bili aktivni svakog dana karnevalskog razdoblja, ali u posljednje vrijeme njihova se aktivnost svela na jedan dan kada obilaze kuće te tradicionalno spaljivanje Korlea (crnoluški naziv za pustu). Tradicija održavanja ovog običaja, govore nam Ivanka i Anton Kovač, iznimno je jaka i tijekom prošlog stoljeća "pesnici" u svoje pohode nisu išli samo 1942. i 1943. godine kada je najveći broj Crnoluzana bio u talijanskom zarobljeništvu. Sam običaj, naglašava Anton Kovač, stariji je sigurno više od 200 godina.

"Prvi naseljenici na ovo su područje došli u 17. stoljeću i vjerujem da su ubrzo nakon toga stvoreni i ovi običaji, a iz

svjedočenja starih ljudi koji su živjeli sredinom prošlog stoljeća znamo da su 'pesnici' krajem 18. stoljeća već bili tradicija što znači da su sigurno stari više od dva stoljeća.

Koliko znamo iz tih usmenih predaja, najprije su 'pesnici' bili mladi muževi koji su od kuće do kuće išli pjevajući i ubirući slaninu i jaja. Ako je bilo onih škrtilih, njima su prijetili nerodnom godinom, a nakon što bi nakupili dovoljnu količinu jaja i slanine obično bi to ispekl i pojeli u nekoj kući gdje je bilo mlađih djevojaka. Do prvih promjena dolazi u razdoblju između dva svjetska rata kada 'pesnici' mogu biti samo neoženjeni mladi ljudi, a novost tada postaje i harmonika koja nadopunjuje pjesmu. Početkom pedesetih godina prošlog stoljeća tradicionalnu košaru sa slaninom i jajima zamjenjuju novci kojih nastoje prikupiti što više te posljednjeg dana mesopusta počastiti sebe i sve mještane vinom i za tu prigodu pripremljenom hranom", govori nam Anton Kovač, a njegova supruga Ivanka dodaje kako je nekada sve skupa bilo puno ljepše, zanimljivije i veselije. "Punih mjesec dana prije mesopusta mi smo pripremali maske, šivali odjeću i živjeli za

Najveće i posljednjih petnaestak godina najaktivnije - delničko mesopusno društvo "Pauše" na Riječkom karnevalu



Crni Lug i Prezid možda više od drugih čuvaju tradiciju, ali i u brojnim drugim mjestima tradicija maskiranja i mesopasnog ludovanja itekako je živa. Čabarski kraj ima pet mesopasnih udruga, delnički desetak, a među njima najaktivnije je Mesopusno društvo "Pauše"

njem tradicije



"Pesniki" pozornost privlače već svojim izgledom - svaki "pesnik" na glavi ima duguljastu ("čarobnjačku") kapu i na licu nosi masku neke životinje

te dane. Obično su bile dvije velike grupe, jedna crnoluška i druga maloselska, a danas se iz ta dva naselja jedva prikupi jedna skupina. No, dobro da je tako, a posebno treba pohvaliti crnolušku udrugu 'Runolist' koja je prvi put ove godine organizirala male 'pesnike' koji su obućeni u tradicionalnu odoru išli na dječje redute u Opatiju i Rijeku, i to ne samo dečki, već prvi put u povijesti ove tradicije i djevojčice", rekla je Ivanka Kovač.

Povratak Šklompawa

Po tom poštovanju tradicije

Crnolužanima je blisko Pusno društvo "Prezid 1965" koje posljednjih godina nastoji promovirati vrlo atraktivni lik kojeg mještani tog kraja nazivaju Šklompaw. Riječ je o masci čiji je glavni dio glava izmišljene opasne životinje razjapljenih čeljusti. Kombinacija vuka, vukodlaka, zmaja i tko zna čega sve ne zaista izgleda zastrašujuće, djelomično i zato što je vrlo velika. Naime, na drveni kostur dimenzija 1 x 0,60 m oblikuju se čeljusti bića zvanog Šklompaw pa kad se razjapljenog ždrijela pojavi pred publikom zaista djeleće



Šklompaw - strašna maškara, simbol bića nadnaravnih moći iz Prezida

snažno, a taj dojam povećavaju i dečki koji na jednom čvrstom konopcu pridržavaju Šklompawa i povlače ga k sebi čim u svojoj agresivnosti priđe mjeru. Davor Ožbolt, predsjednik pusnog prezidskog društva, govori nam kako su 1978. godine Zdravko Ožbolt i Janko Troha počeli proučavati pusnu tradiciju svog kraja te saznali neke pojedinosti o Šklompawu. "Nažalost, točnij pisanih podataka nema, ali je jasno da je tradicija duga i da je taj lik dio karnevalske tradicije ovog područja. Naravno, Šklompaw je simbol bića nadnaravnih moći koje može istjerati zimu i poništiti sve negativnosti koje su zahvatile naše područje. Mi nastojimo obnoviti tu tradiciju i izradili smo tri takve velike maske, a planiramo nastaviti s izradom još najmanje desetak, iako ni to nije jednostavno jer su, primjerice, za jednu masku potrebne tri posebno pripremljene ovčje kože", govori Ožbolt dodajući kako su svi u prezidskom kraju, kao i u susjednoj Sloveniji s kojom se održavaju stalni

kontakti, s velikom radošću prihvatali povratak Šklompawa, a da taj lik "pali" uvjerili smo se i na otvaranju delničkih maškara gdje je prezidska ekipa s tri nestasne Šklompaw zvijeri bila među najzanimljivijim maškarama.

Crni Lug i Prezid možda više od drugih čuvaju tradiciju, ali i u brojnim drugim mjestima tradicija maskiranja i mesopasnog ludovanja itekako je živa. Tako u čabarskom kraju, najzapadnijem dijelu Gorskog kotara, uz spomenute prezidske maškare, postoje još i pusna društva "Cuklar" (Čabar), "Larfa" (Tršće), "Kurent" (Gerovo) i "Blječok" (Plešći). Odličan poznavatelj i dugogodišnji pratitelj tamnošnjih mesopasnih zbijanja Željko Malnar, dopisnik "Novog lista", ističe kako sve udruge rade različitim intenzitetom, ovisno o entuzijastima koji ih vode. "Na trenutke je taj rad vrlo kvalitetan, a onda dođe do zastoja i obrnuto. Ono što mi se u ovom trenutku čini dobrim je činjenica da su na čelu svih spomenutih pet pusnih društava ovog dijela Gorskog kotara mladi ljudi što



reportaža Maškare u Gorskem kotaru



Gradonačelnik Delnice Marijan Pleše kao i svake godine predaje neobuzdanim maškarama ključeve grada

pokazuje da i nove generacije iskazuju želju za očuvanjem tradicije. Hvalevrijedan je i potez TZ Čabar koja ih ove godine finansijski potpomaže, pokazujući kako se goranski karnevalski običaji mogu uklopiti u originalnu zimsku turističku ponudu Gorskog kotara”, ističe Mainar.

“Pauše” i desetak delničkih mesopusnih udruga

Na području koje gravitira Delnicama desetak je mesopusnih udruga: “Kebri” (Lič), “Starača” (Fužine), “Propuh” (Vrata), “Krota” (Lokve), “Poštirkanec” (Skrad), “Klepoc” (Ravna Gora), “Šotokaljac” (Mrkopalj), “Grahače” (Brod Moravice), već spomenuti “Pesniki” (Crni Lug) te kao najveće i posljednjih petnaestak godina najaktivnije - Mesopusno

društvo “Pauše” (Delnice). Pauše je ime lika narodnog veseljaka koji živi od danas do sutra i ne brine za svjetske probleme. Udruga je osnovana krajem 1989. u Delnicama i do danas je stekla velik ugled ponajprije zahvaljujući odlično organiziranim nastupima na Riječkom karnevalu, ali i nizom originalnih priredbi koje su osmislili i realizirali u proteklih 17 godina - “Paušetova noć”, malonogometni turnir pod maskama, dječje redute uz pomoć Dječjeg vrtića “Hlojkica”, “Velika nagrada Delnica” (utrka traktora i motokultivatora), skijaški skokovi pod maskama... naravno, sve ovo praćeno je sve češćim i brojnijim organiziranim gostovanjima karnevalskih skupina iz Hrvatskog primorja i Istre pa su Delnice tijekom devedesetih i u prvom desetljeću novog stoljeća postale omiljeno odredište brojnim primorskim maškarama koje itekako dobro znaju da će se usprkos debelom minusu u Delnicama itekako dobro zabaviti.

Danas je na čelu delničkog mesopusnog društva Mladen Šimunović Best koji govoreći o sadašnjem trenutku najmasovnije goranske mesopusne udruge kaže: “Spadamo u ona mesopusna društva koja su više okrenuta sadašnjosti i trudimo se svake godine kroz skupnu masku obraditi neku aktualnost.

Tako smo se ove godine na čuvenom riječkom karnevalu predstavili maskom ‘Pogled u budućnost (U nadi prema Univerzijadi’ napravivši masku koja najavljuje to veliko natjecanje za koje se Gorski kotar namjerava kandidirati. Na Riječkom karnevalu nastupamo od 1990. godine i svaki put to činimo skupnom maskom za koju se, ovisno o njenoj težini, pripremamo mjesec ili dva dana. Na ideju obično dodu naše cure, a u suradnji s našom ‘šilicom Mimicom’ naprave se sve odore, dok smo mi muškarci odgovorni za onaj fizički zahtjevniji dio. U udruzi nas trenutačno vrlo aktivno radi 20-ak, a ostali se priključuju neposredno prije polaska u Rijeku kada nas se okupi 60-70”, govori Šimunović dodajući kako mu je žao što je među goranskim mesopusnim društvima suradnja slabija no s punim društvima iz Rijeke ili Primorja, a osjetan je i pad zanimanja za posjet mesopusnim zabavama. “Čini mi se da je mnogim Delničanima subotnju noć najjednostavnije provesti u papučama i naslonjaču pred televizorom. No, mi se ne damo pa ćemo i dalje činiti sve da budemo što otkačeniji, zanimljiviji i kritičniji prema svemu što smatramo lošim”, kaže Šimunović.

“Večernja škola” umjesto sudjenja mesopustu

Sličan odnos prema maškarama vlada i na području Vrbovskog gdje brigu oko karnevalskih zbivanja vodi Mesopusna udruga “Jablan”, nazvana prema mještašu iz kojeg maškare tradicionalno kreću u pohod prema Vrbovskom. Ove godine “Jablan” se na Riječkom karnevalu predstavio impresivnom, 5,7 metara visokom maskom

Na otvaranju delničkih maškara sudjelovali su i gosti iz Primorja (Pehlinarski feštari, Lumber Opatija, Zametski zvončari...)



Mesopusna udruga “Jablan” iz Vrbovskog posljednjih godina na mjesne negativnosti ukazuje scenskim prikazima po uzoru na ‘Milijunaša’ i ‘Večernju školu’

“Snjegovic” koju su do Rijeke vozili u dijelovima a potom je sklapali, govori nam predsjednik “Jablana” Dražen Skender. “Kroz karnevalsko doba ponajprije želimo kritizirati loše stvari i ismijati ono što smatramo negativnim. Zato više i nema klasičnog suđenja mesopustu već smo posljednjih godina na mjesne negativnosti ukazivali scenskim prikazima po uzoru na ‘Milijunaša’ i ‘Večernju školu’, a pri spaljivanju pusta uvijek imenujemo nekim prigodnim imenom. Tako se ove godine zvao ‘Crnokosić’ čime smo željeli aludirati na presporu realizaciju projekta gradnje skijališta Bijela kosa”, govori Skender dodajući kako je sastavni dio aktivnosti “Jablana” organiziranje izvrsno posjećenih mesopusnih zabava, a posebna se pozornost posvećuje radu s mlađima pa se tako uz sve atraktivniju dječju povorku organizira u diskopuštanju i Disco fašnik limać. “Najveći dio posla obavimo dobrovoljno ne gledajući na trud i slobodno vrijeme. Pomoći imamo od Grada Vrbovskog i naše Turističke zajednice od kojih i u budućnosti očekujemo razumijevanje jer uspješno predstavljamo Vrbovsko, što je najbolje bilo uočljivo baš na ovogodišnjem Riječkom karnevalu”, kaže Skender naglašavajući kako je dobro da zanimanje za očuvanje ove tradicije sve više raste kod mlađih.

Marinko Krmpotić





www.crosig.hr | croatiafon 0800 80 10

OSIGURANJE
MOTORNIH
VOZILA


CROATIA
OSIGURANJE
stvorenjem 1884.

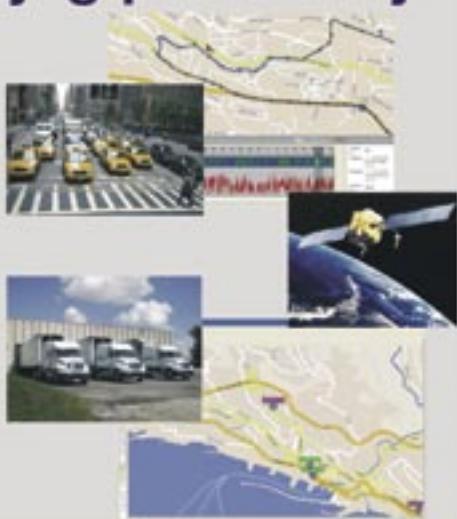
Polica osiguranja od **automobilske odgovornosti** i polica **kasko osiguranja**, sklopljene u CROATIA osiguranju, omogućit će brzu i korektnu isplatu naknade za štetu u slučaju prometne nezgode. Osigurajte svoje vozilo u CROATIA osiguranju i vozite sigurnom cestom.

Tehnologija u službi efikasnijeg poslovanja



brža usluga
precizniji izvještaji
optimalno korištenje resursa
ušteda na troškovima goriva,
vremena i tel. računa

Ventex fleet management namijenjen je tvrtkama čije poslovanje uključuje svakodnevno korištenje vozila, plovila i drugih pokretnih objekata. Sustav nadzora omogućuje učinkovitije upravljanje voznim parkom, planiranje puta kao i navigaciju optimalnim korištenjem resursa



satelitsko praćenje vozila

Ventex IT
fleet management

www.ventex.hr

Dražice 123 c
Martinkovac
Tel. 051/659-300
Fax. 051/659-301
mail: it@ventex.hr

kartulina

Sadašnjost i budućnost Platka



Postojeći smještajni kapaciteti dovest će se do razine tri zvjezdice što će biti dovoljno da se na pripreme na Platak privuku sportaši i rekreativci

Rijeka je specifičan grad. Najveća hrvatska luka, centar orijentiran na more u svakom pogledu, ima daleko više stanovnika koji znaju skijati nego jedriti. Vrijedi to za Primorce općenito. Goranima je skijanje "nacionalni" sport, silom snježnih prilika. Svi će ti skijaši naše županije kao svoju "svetu planinu" istaknuti - Platak. Većina je gore napravila svoje prve korake na skijama, a i oni koji su skijašku školu prošli na nekim stranjskim skijalištima, izabrat će Platak barem za jednodnevnu zimsku zabavu.

I koliko god posljednjih godina pomodarno bilo provoditi "bijele tjedne" na padinama talijanskih Dolomita ili austrijskih vrhova, Platak ostaje svim Primorcima, ali i nedalekim Istranima, njihovo skijalište broj jedan. Nije to od jučer, na Platku se skijaška tradicija protegnula na već gotovo stotinu godina. Prvo skijaško natjecanje i zimski kamp održani su ondje daleke 1913. godine, a nadaleko poznati Jadranski slalom utemeljen je 1933. godine. Prvu vučnicu Platak je dobio 1966. godine, a nakon podizanja dvosjedežnice na Radeševu

Moderni sportsko-rekreacijski centar na Platku nije utopija



Koliko je god posljednjih godina pomodarno provoditi "bijele tjedne" u inozemstvu, Platak ostaje svim Primorcima, ali i Istranima, njihovo skijalište broj jedan

1979. godine, postao je najveće skijaško središte Hrvatske.

Omiljen među planinarima i skijašima

Platak je omiljeno izletište i kada nema snijega, sa svojih 1.111 metara polazište je za planinarske ture po



Platak bi prema planovima trebao doživjeti puno promjena. Ne samo za potrebe skijaša, nego je želja da objekti koji su u funkciji zimi budu u upotrebi i ljeti, pa se razmišlja o hotelu, bazenu, fitnessu, sportskim dvoranama, koji bi omogućili da Platak živi čitave godine



Nazovi GSS za pomoć

O sigurnosti Platka brine se riječka stanica Hrvatske Gorske službe spašavanja, koja u kućištu na velikom parkiralištu ima svoju "bazu". Dva njihova člana, opremljena motornim sanjkama i opremom za prvu pomoć, svakodnevno dežuraju i interveniraju u slučaju nezgode, bilo na skijalištu, bilo na sanjkaštu, gdje se, kako kaže tajnik riječkog GSS-a Danijel Frleta, dogodi više nesreća, valjda jer se ljudi previše opuste. Za razliku od prošlih godina, kada je bilo ozbiljnih akcija spašavanja, ove zime nije bilo puno razloga za uzbunu, uostalom, Platak je zbog vrlo malo snijega bio slabo posjećen. GSS nije na Platku aktivan samo zimi, tijekom godine njegovih tridesetak članova gore obavi pet vježbi, a u proljeće uz pomoć planinara i svih prijatelja Platka organiziraju akciju čišćenja nakon završetka skijaške sezone. U slučaju bilo kakve potrebe za pomoći, dovoljno je nazvati broj centrale GSS-a 091/7210000 ili dojaviti nezgodu na dežurni broj 112.

okolnim planinama. Okružen je obroncima Jasenovice, Sljemeđa, Radeševa i Velikog Tešnja, a planinari nerijetko planiraju uspone i na nešto udaljenija odredišta. Prije svih, tu su Snježnik i Risnjak, s visinama iznad 1.500 metara, a zatim i Guslica, Hahlići, Obruč, primorski Klek, Crni vrh. Ambiciozniji penjači često u jednom danu osvoje i po nekoliko vrhova, a oni više rekreativnog tipa zadovolje se šetnjom po markiranim stazama do jednog odredišta te kasnije uživaju u igrama na livadama Platka. Na Platku su stalno otvorena dva planinarska doma, veći "Platak" s oko 80 ležaja i manji "Sušak" sa 61 ležajem.

Daleko su ona vremena kada su skijaši s mora dolazili

pješice, da bi napravili nekoliko spusteva po Radeševu i vratili se istim putem dolje, natrag u Primorje. Krivudava cesta, na čijem početku na Lujiziji iznad Kamenjaka još uvijek stoje upozorenja o vremenskom ograničenju vožnje u pojedinom smjeru, vodi do prostrane poljane koja služi kao parkiralište današnjim skijašima, a zatim asfaltom i dalje, iznad doma "Platak" na Pribenišu još 1,5 kilometara prema Trsteniku, odakle se može produžiti šumskom cestom sve do Klane. O mogućnosti prijevoza, dakle, ne treba brinuti, a isto tako ni o uspinjanju na vrh staze: Platak danas ima tri vučnice - nekada ih je, istina, imao šest - te sjedežnicu Radeševe, kojom se dolazi na početak oko



kartulina

Sadašnjost i budućnost Platka



Platak danas ima tri vučnice - nekada ih je, istina, imao šest - te sjedežnicu Radeševe

jedno europsko skijalište, osim španjolske Sierra Nevade: skijaši prije spuštanja mogu na horizontu vidjeti - more!

Janičina posljednja utrka - na Platku

Tradicija Jadranskog slaloma protegnula se sve do današnjih dana, iako su ove godine nedostatak snijega i pretoplo vrijeme prisilili organizatore da ga otkažu.

Ovo i izvan granica zemlje poznato natjecanje, na kojem su u više navrata pobjedivale veličine poput Tonija Sailera ili Bojana Križaja, obnovljeno je prošle godine, nakon 18 godina stanke. Zahvaljujući ponajviše entuzijazmu skijaškog zaljubljenika Milana Tumare, Platak je ponovo oživio u slavu vrhunskih skijaških imena, posljednjeg dana ožujka održano je Otvoreno prvenstvo



Na Platku su stalno otvorena dva planinarska doma, veći "Platak" s oko 80 ležaja i manji "Sušak" sa 61 ležajem

kilometar dugačke staze, kojoj je homologizaciju dala i Svjetska skijaška federacija, FIS. Ukupan kapacitet žičara na Platku danas iznosi oko 2.400 skijaša na sat. Posebnost Radeševa je pogled kakav ne pruža ni



Milan Tumara

Hrvatske, a 1. travnja i Jadranski slalom, kao utrka u kalendaru FIS-a. Glavne zvijezde bili su pokretači hrvatskog skijaškog "buma", Janica i Ivica Kostelić koji su privukli na Platak više od 3.000 ljudi a ciljna ravnina bila je pretjesna.

Janica je na Platak došla ovjenčana svojim trećim Kristalnim globusom, netom potvrđenim u švedskom Areu, s novim olimpijskim zlatom iz Torina, sa službenom titulom najbolje svjetske skijašice. Naravno da je pobijedila u oba dana, s golemom prednošću ispred svih konkurentica,

Janica Kostelić - Nakon Platka je sa samo 24 godine rekla: dosta je bilo

Platak je omiljeno izletište i kada nema snijega, sa svojih 1.111 metara polazište je za planinarske ture po okolnim planinama. Okružen je obrovcima Jasenovice, Sljemena, Radeševa i Velikog Tešnja, a planinari nerijetko poduzimaju uspone i na Snježnik i Risnjak, s visinama iznad 1.500 metara, te Guslicu, Hahliće, Obruč, Klek i Crni vrh

Pomoć Općini Čavle

Za razvoj Županijskog sportskog centra Platak, Primorsko-goranska županija je u 2006. godini iz proračuna izdvojila 1.150.000 kuna za sredstva tekuće pomoći Općini Čavle, a u 2007. godini osigurat će u tu svrhu još milijun kuna. Također je i Općina Čavle u svom proračunu za 2007. godinu predviđela milijun kuna koji će biti namjenski utrošen za dogovorene aktivnosti. Općina Čavle krenula je u postupak javne nabave za odabir izrađivača Urbanističkog plana uređenja zone sportsko-rekreacijske namjene SRC Platak, dio sredstava će se utrošiti za uređenje postojećeg parkirališta, koje bi se u ljetnim mjesecima koristilo kao dječje igralište, kreće se u izradu dokumentacije za rekonstrukciju velikog doma, a dio novaca je predviđen za izradu prostorno-prometne studije. Što se tiče najvažnijih ulaganja na području Platka, u dovođenje vode, Grad Rijeka se putem Komunalnog društva Vodovod i kanalizacija obvezao u 2007. i 2008. godini financirati projektnu dokumentaciju za izradu glavnog plana vodoopskrbe Platka u iznosu od dva milijuna kuna.

priuštivši spektakla gladnim Primorcima i Goranima svoj - labudi pjev. Da, upravo na Platu Janica je, kako stvari stoe, odvezla posljednje utrke jedne blistave karijere kakva se na ovim prostorima više neće ponoviti, nakon Platka je samo 24 godine rekla - dosta je bilo, odlazim u skijašku mirovinu. Iako je ostavila vrata povratka odškrinuta...

Hrvatsko skijanje neće nikada zaboraviti ni preboljeti Janicu, no probuđenim ljubiteljima skijanja u danima nakon odlaska Snježne Kraljice utjehu pruža Ana Jelušić, mlada Riječanka koja se prometnula u jednu od najboljih svjetskih slalomšačica, s redovitim plasmanima među pet najboljih u Svjetskom kupu. Naravno, Ana je počela skijati na Platku, ne treba to posebno

naglašavati. Platak je odgojio u skijaškom smislu još nekoliko današnjih vrhunskih skijaša, sve redom sudionika Svjetskog kupa i najvećih svjetskih manifestacija. U redu iza današnje predvodnice Ane čekaju Riječani Matea Ferk te Dalibor Šamšal i Danko Marinelli. Rijeka se pretvorila u najveći hrvatski skijaški rasadnik, sve je to zasluga blizine Platka i kvalitetne staze na Radeševu.

Moglo se napraviti daleko više

Svi su ti skijaški majstori proskijali na Platu, ali danas ih, nažalost, nema ni blizu. Zime provode po talijanskim i austrijskim skijalištima, doma se vraćaju tek s proljetnim danima. Uvjeti su vani neusporedivo kvalitetniji, Platak im ne može pružiti ni dio onoga što dobivaju drugdje. Činjenica je da je stanje dovedeno gotovo do apsurda: Riječani treniraju u inozemstvu, a istodobno se na Platu smanjuju kapaciteti i staza i žičara. S druge strane,



Platu je nužan urbanistički plan uređenja - Dalibor Mladenović

hrvatskom skijanju danas ne nedostaje novaca, zahvaljujući globalnim uspjesima Kostelića, sponzori u Savez još uvijek ulažu milijune eura, pa riječkim skijaškim reprezentativcima, i onima u dječjoj dobi, uređenje Platka ne predstavlja preduvjet za napredovanje. Platak je potrebniji onoj koji masi rekreativnih skijaša iz našega kraja, kojima je isplatljivije za jednodnevni skijaški izlet izgubiti pola sata na putovanje umjesto višesatne vožnje do vikend skijališta Slovenije ili Italije.

Stoji da je Platak narastao od vremena prvog Jadranskog slaloma, ali isto tako da se, s obzirom na početne uvjete, moglo napraviti daleko, daleko više. Ili, da se barem moglo - ne nazadovati. Milan Tumara, neumorni borac protiv vjetrenjača, počasni predsjednik Ski kluba Rijeka i Hrvatskog skijaškog saveza, odavno tvrdi da bi Platak mogao izgledati kao, primjerice, talijanski Piancavallo ili mariborsko Pohorje. Oba skijališta nemaju posebnih geoklimatskih prednosti u odnosu na Platak, nadmorske visine pogotovo, a svejedno su se razvili u priznate zimske centre, koji su ugostili ili još uvijek ugošćuju utrke za Svjetski kup.

Ovogodišnja zima bila je neuobičajeno blaga i na Platu se skijalo samo dvadesetak dana



kartulina Sadašnjost i budućnost Platka



Snježna princeza Ana Jelušić
- mlada Riječanka jedna je od najboljih svjetskih slalomnika

Tumara je prije više od četiri desetljeća osmislio vezu između mora i skijališta u riječkom zaleđu. Javnosti je 1964. godine prezentirana projektna dokumentacija sustava žičara koje bi povezale Grobničko polje i Gerovo preko Lasca, Snježnika i Platka, pod radnim nazivom "Planimor". Planiralo se da bi se izgradnjom turističko-rekreacijskih objekata, turističkih naselja i skijališta otvorilo tristotinjak novih radnih mjesta te da bi ti objekti mogli raditi tijekom cijele godine.

Voda Platku nužna

No, ambiciozno promišljanje skijaškog centra nije dobilo zeleno svjetlo kod političkih čelnika u šezdesetim i sedamdesetim godinama, koji nisu pokazali volju uključiti se u europske trendove nastanka modernih skijališta. Nemali razlog skupljanju prašine "Planimora" u njihovim ladicama bio je nesumnjivo i nedostatak novca kojim bi se financirao za naše prilike u to doba ipak preambiciozan projekt. Dodatan problem stvorilo je krajem



devedesetih godina proširenje Nacionalnog parka Risnjak na područje Snježnika, gdje su trebale biti najkvalitetnije skijaške staze. Tumara se, međutim, ne zaustavlja, planira nadograditi Jadranski slalom organizacijom utrke za Europski kup u skoroj budućnosti, razmišlja čak i o Svjetskom kupu na Platku, a pokrenute su značajne aktivnosti na dobivanju organizacije Zimske univerzijade u Gorskom kotaru 2011. ili 2013. godine, u sklopu koje bi Platak imao značajno mjesto.

Razvoj skijališta donekle je, u okviru svojih mogućnosti, potaknuo današnji koncesionar Dalibor Mladenović, koji je unazad deset godina na Platku zatekao vrlo loše stanje, pogotovo što se tiče žičara, prouzročeno i nebrigom za vrijeme Domovinskog rata. Svake godine Mladenović je poduzimao nešto novo, pa je, nakon što je najprije osposobio žičare za rad, izmjenivši im

motore i reduktore, odnosno automatiku na Radeševu, prionuo čišćenju i uređivanju staza. Radeševu je značajno prošireno na čitavoj dužini, zahvaljujući čemu je i dobivena FIS-ova homologizacija i stvoreni uvjeti za održavanje Jadranskog slaloma. Iako na Platku nema vodovoda, staza se redovito zasnežeće umjetnim snijegom, a voda se crpi iz umjetnog jezera kapaciteta 8.000 kubičnih metara. Platak je prije nekoliko godina dobio mogućnost noćnog skijanja, duž Radeševa osvanuli su reflektori.

To je otrilike maksimum što je koncesionar mogao pomaknuti na Platku, za veće zahvate potrebna je ipak suradnja šire zajednice. Prije svega, Platku je nužna voda, a njezino dovođenje jedan čovjek ne može platiti. Mladenović upozorava na još nekoliko problema razvoja.

- Da bi se bilo što napravilo na Platku, treba donijeti urbanistički plan uređenja jer

bez njega ne može se praktički betonirati ni kvadrat terena. Mi smo htjeli sagraditi hotel, podići novu žičaru, ali bez plana to nije moguće. Potrebna je i jača trafostanica jer postojeća jedva zadovoljava sadašnje potrebe, ne bi mogla podnijeti primjerice četverosjedežnicu kojom želimo ubrzati protok skijaša na Radeševu. Platku treba i šira pristupna cesta, treba nam i sigurno zasneženje, što klasični topovi ne mogu jamčiti. Ako mislimo otvoriti nove staze, povećati kapacitet skijališta, moramo razmislići o proširenju ponude s restoranom i hotelom, a veliki problem su i sanitarije, postojeći poljski WC nikako ne predstavlja rješenje - nabrojio je Mladenović.

Prostor za događanja tijekom čitave godine

U idućih nekoliko godina ipak bi se stvari mogle pokrenuti s mrtve točke, napokon bi razvoj Platka trebao dobiti

Svi su naši skijaški majstori proskijali na Platku, ali danas ih, nažalost, nema ni blizu. Zime provode po talijanskim i austrijskim skijalištima, gdje su uvjeti neusporedivo kvalitetniji.

Stanje je absurdno: Riječani treniraju u inozemstvu, a istodobno se na Platku smanjuju kapaciteti staza i žičara



Maškarani Platak

Ovogodišnja zima bila je neuobičajeno blaga, s vrlo malo snijega, što skijališta poput Platka stavlja u velike probleme. Na Platku se skijalo samo dvadesetak dana, ni jedan dan nisu radile sve žičare, o noćnom skijanju moglo se samo razmišljati. Visoke temperature spriječile su mogućnost proizvodnje većih količina umjetnog snijega, pa su posjetitelji Platka morali tražiti alternativna rješenja. Jedno od takvih bio je i "Maškarani Platak", manifestacija koja se 4. veljače održala već petu godinu zaredom, u organizaciji Turističke zajednice Općine Čavle i HRT Radja Rijeke. Sunčano vrijeme i oko sedam Celzijevih stupnjeva pogodovalo je ludilu pod maskama, rekordnih petstotinjak maškara okušalo se u spustu niz snježnu padinu uz Veliki dom. A svatko se snalazio kako je najbolje znao: spuštao se na skijama, pravim i plastičnim, na traktorskim zračnicama, posebno prilagođenim barkama, čak i u lavorima...

glavu i rep. Dr. Mladen Črnjar, ravnatelj Županijskog zavoda za održivi razvoj i prostorno planiranje, potvrđuje da se počela stvarati pogodna društvena klima za razvoj rekreativnog turizma u riječkom zaledu. Njegov Zavod izradio je Prijedlog programa razvoja Županijskog sportskog centra Platak, u kojem je evidentirano postojeće stanje prostorno-planske dokumentacije, stanje upravljanja objektima i vlasništvo, definirani su problemi i ograničavajući faktori razvoja područja Platka te naznake budućeg razvoja s procijenjenim finansijskim ulaganjima u

nekoliko faza.

- Razmišljali smo što bi Platak trebao biti: da li bi trebao biti vrhunsko skijalište, da li bi trebao biti centar samo zimskih sportova, da li bi se na Platku trebalo nešto događati i ljeti. Zaključili smo da bi Platak trebalo sagledati kao prostor na kojem bi se nešto moglo dogadati tijekom čitave godine - upoznaje Črnjar.

Platak je, prema Črnjarovim riječima, zamišljen kao županijski centar sporta, rekreacije i zabave, i to na način da bi u prvom redu bio orijentiran prema ljudima iz naše županije i nešto malo šire - potencijalno

do prostora Karlovca, Ljubljane i sjeverne Dalmacije. Platak bi trebao doživjeti još puno drugih sadržaja, ne samo skijaških staza i onoga što se u ovom trenutku razvija, primjerice, stavit će se naglasak i na skijaško trčanje, pa na tenis, "adrenalinski" park, organiziranje jahanja konja u prirodi. Želja je da objekti koji su u funkciji zimi budu u upotrebi i ljeti, pa se razmišlja o bazenu, fitnessu, sportskim dvoranama, koji bi omogućili da Platak živi čitave godine. Što se smještajnih kapaciteta tiče, planira se dovesti ih do razine tri zvjezdice, što bi bilo dovoljno, uz ostale popratne sadržaje, da se na pripreme na Platak privuku sportaši i rekreativci, da se stvari centar poput Bjelolasice, samo daleko isplatiljiviji. Također, Platak se gleda kao zanimljivo područje za vikend naselja, koja bi otvorila svakodnevni život ili barem život za vrijeme vikenda.

Ubrzano se radi prostorna dokumentacija

Naravno, postavlja se pitanje odakle početi, koji bi trebao biti prvi korak. Platkom trenutno rukovodi Općina Čavle, koja je i vlasnik jednog dijela prostora na Platku.

- Prijedlog je da se dugoročnije i strateški razriješe odnosi između Županije, Općine Čavle i Grada Rijeke. Ubrzano se radi na najvažnijem dokumentu, a to je Urbanistički plan razvoja Platka, odnosno prostorna dokumentacija bez koje se o Platku kao budućem centru ne može govoriti. Po Urbanističkom planu, moramo definirati cijelokupnu koncepciju razvoja Platka, sve detalje, od smještajnih kapaciteta, staza, parkirališta, do cesta i svega ostalog. Bez tog dokumenta ne možemo, čak i da imamo



Platak je zamišljen kao županijski centar sporta, rekreacije i zabave - dr. Mladen Črnjar

novaca, ulagati u Platak. Zato je tri do četiri godine prije realizacije nužno krenuti u papirnate pripreme jer je proces dugačak i ne može ga se skratiti. Nadam se da ćemo kroz tu dokumentaciju, u koju ćemo uložiti više od pet milijuna kuna, definitivno razriješiti sva pitanja oko Platka te da ćemo za godinu dana pred županijsku javnost izaći s konkretnim podacima. Tek onda ćemo moći odlučivati o dalnjem angažirajući sredstava - tvrdi Črnjar.

Županija, Grad Rijeka i Općina Čavle moraju prije svega investirati dio bespovratnih sredstava u infrastrukturu, da bi se nakon toga moglo razmišljati o modelu javno-privatnog partnerstva ili o koncesijama za pojedine objekte. Infrastruktura je previše skupa da bi se mogla vraćati iz koncesijskih ugovora ili dobiti koju bi netko ostvario na ugostiteljstvu ili na stazi. Tako se pretpostavlja da samo dovođenje vode na Platak košta između 20 i 30 milijuna kuna, a voda je, potvrđuje i Črnjar, nužna za razmišljanje o bilo kakvom razvoju.

Boris Perović

inicijative

Opatija

Grad muzej Srednje Europe

Uz ime Opatije u posljednje češće navrđeni i pridjevak "Grad muzej Srednje Europe", no malo je gdje bilo dovoljno informacija o tom velikom projektu koji bi uistinu mogao odrediti opatijsku budućnost. Pritom sam spomen riječi "muzej" u opatijskom kontekstu, kako otkrivamo u razgovoru s "običnim ljudima", a i upravo zbog nedostatka pobližih objašnjenja, kod prosječnog čitatelja stvara sliku kakve stare vile, čvrsto zatvorenih škurnica i velikih, polupraznih, pa i prašnjavih prostorija u koje će malo tko zalaziti. A ovaj projekt predviđa sve, samo ne to.

Njegov je prvenstveni cilj probuditi Opatiju, skinuti prašnjavi veo sa starih fasada, vratiti joj sjaj i imidž ljetovačića, ali i zimovačića, odmarališta punog života, mondenoga središta Srednje Europe. Opatija treba biti ona koja će sve većim grupama turista koji dolaze iz Amerike i Japana otvoriti vrata "zlatne Europe", a istovremeno biti poznata i omiljena destinacija Europskog. Grad koji će znati pripremiti velike manifestacije i ugostiti državničke svite, jednako kao i mlade ljude kojima uz kupanje, sunčanje i večernju

zabavu može ponuditi i sportske aktivnosti bilo na moru ili u planinama, kao i vrlo bogatu ponudu kulturnih manifestacija u najširem smislu, te im na suvremen i atraktivan, dakle i multimedijalan način prezentirati sve ono što je u prošlosti činilo, a samim time i stvorilo Europu u kakvoj danas živimo, u čijem je tkanju Opatija jedna od najsjajnijih nitи.

Grad je krenuo u realizaciju malih muzejskih postava, koji "priprema teren" ostvarivanjem međunarodnih kontaktaka, animiranjem domaćeg poduzetništva i spreman je podržati individualne projekte kroz stvaranje preduvjeta za njihovo ostvarenje. Podršku su najavili i čelnici županijske Turističke zajednice, kao i državne institucije, posebno u dijelu otvorenja Muzeja turizma, no da bi Opatija oživjela kao srednjoeuropsko odmaralište, u projekt se moraju uključiti još mnogi subjekti, pa donekle začuduje da se ime opatijske Turističke zajednice u vezi s projektom zasad gotovo i ne spominje. Ipak, prije svega se to odnosi na hotelsku i ugostiteljsku ponudu koja mora i kvalitetom i sadržajima podržati davanje

novoga sjaja opatijskom brandu, ali i na komunalno uređenje u najširem smislu (kupališta i javne površine). Hotelijeri, ugostitelji i trgovci trebaju pronaći svoj interes u osmišljavanju kvalitetne ponude i dodatnih sadržaja u koje će se uključiti kulturne ustanove i udruge, sportski subjekti, te, u konačnici, svaki građanin Opatije.

Povezanost četraest srednjoeuropskih lječilišta

Budućnost Opatije, gledana kroz prizmu projekta Opatija - Grad muzej Srednje Europe, znači da će svaka okućnica biti uređena, svaka fasada obojena, svaki izlog primamljiv, svako kupalište čisto, opremljeno svim potrebnim rekvizitim i zabavnim sadržajima, a svaki ugostiteljski i smještajni objekt pružat će vrhunsku uslugu, uz istovremeno vrlo individualno osmišljenu, prepoznatljivu ponudu.

Iako informacija u javnosti o ukupnosti projekta do sada baš i nije bilo previše, našlo se mjesto za kritike kako se radi o "utopijskom povratku u prošlost", "neostvarivim iluzijama", pa i "veličanju nekadašnje tudinske vlasti". O svemu tome porazgovarali smo i s idejnim začetnicima projekta,

gradonačelnikom Amirom Muzurom i članom Poglavarstva Janom Berndom Urbanom, iako su u njegovu osmišljavanju sudjelovali i kustosica Mirjana Kos-Nalis, dizajnerica Anja Zambelli, vijećnica Marija Trinajstić i drugi, nakon što je ideja još ranije začeta od Berislava Valušeka.

- Svesni smo da ovo nije ideja koja se može ostvariti u kratkom roku, no tko ne počne, nikad i ne završi posao - rekli su nam opatijski čelnici i dodali kako projekt Opatije kao muzeja Srednje Europe polako





*Opatija može biti mjesto susreta i prijateljskoga dijaloga državnika
- Amir Muzur, gradonačelnik Opatije*

Začeta je ideja o razmjeni kulturnih priredbi i "cirkuliranju" manifestacija između 14 odabralih lječilišta na području Srednje Europe. Svaki bi grad uključen u ovu mrežu na taj način dobio čak 28 kulturnih priredbi godišnje

počinje živjeti, u njega se polako uključuju i drugi subjekti, te dobiva sve veću podršku.

Muzej Srednje Europe Opatiju bi među srednjoeuropskim zemljama trebao promovirati u mjesto susreta i prijateljskoga dijaloga državnika. Parkovi, kao jedan od simbola Opatije, obogatili bi se novim sadržajem - Parkom prijateljstva u kojem bi gosti iz drugih zemalja mogli zasaditi "svoje" drveće, a sve popraćeno prikladnim objašnjenjima na više jezika, uz fontanu i slično. Vizija Opatije kao mesta dijaloga predsjednika, premijera, ministara, diplomata, gradonačelnika, promatrana u svjetlu nedavnog susreta na vrhu "Opatija Summit 2006.

- Komunikacija nasljeđa:
Nova vizija jugoistočne Europe" i nije tako daleka kako se može činiti, no iako joj takva uloga treba donijeti ugled, ona nije i najznačajnija

*Vila Angiolina,
ishodište opatijskoga i hrvatskoga turizma,
sjedište budućeg Muzeja hrvatskog turizma*



Parkovi, jedan od simbola Opatije



Dizajnerica Anja Zambelli i direktorka županijske TZ Gordana Medved na otvorenju postava u vili Jeanette

odrednica čitavoga projekta. Odjeci srednjoeuropejstva trebali bi postati vidljivi kroz obogaćivanje i specijalizaciju ugostiteljske ponude, pa bi svaki srednjoeuropski gost u Opatiji

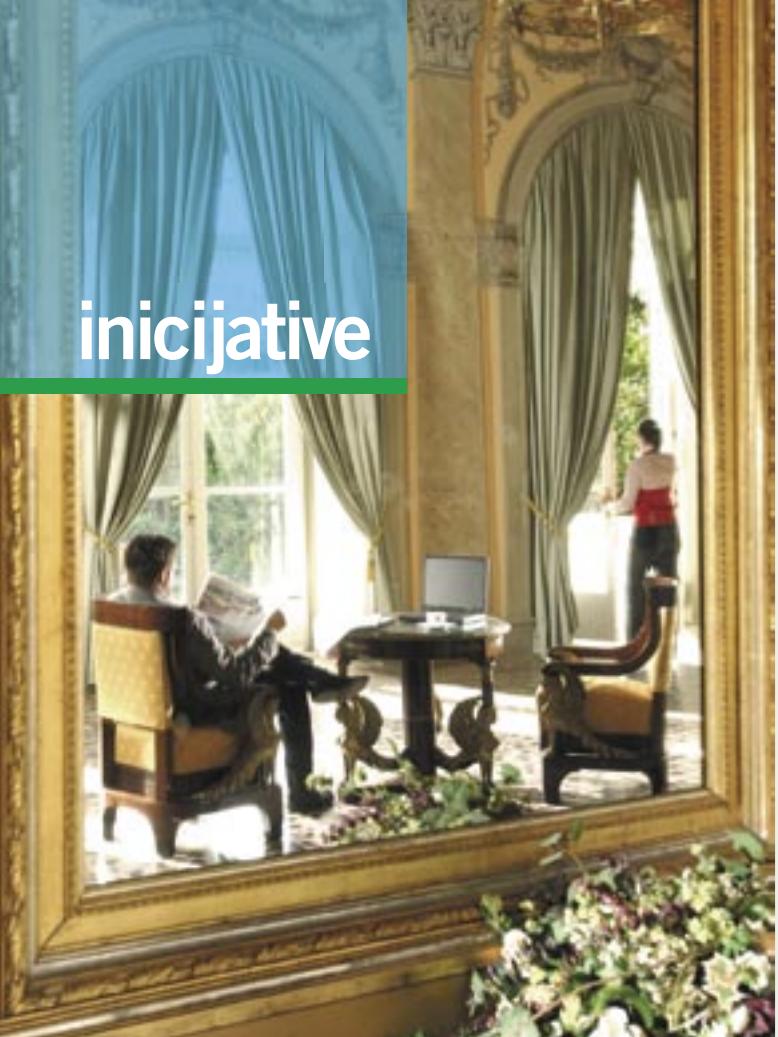


pronašao zrnce domaćega, a svaki "neeuropjac" Europu u malom. Kako objašnjava Urban, i suvremena istraživanja pokazuju da se turist, već nakon samo tri dana iskušavanja novoga i nepoznatoga na odmoru želi opustiti uz nešto poznato, "domaće". U tom kontekstu, uz tradicionalno hrvatsku ponudu, istarske i dalmatinske konobе, slavonsku, zagorsku i ličku kuhinju, koja mora biti na najvišoj razini, prezentirana na najbolji način, opatijski bi gost mogao ručati u originalnoj češkoj pivnici, večerati u tradicionalno uređenoj bavarskoj pivnici, pojesti pravi talijanski "gelato", a poslije podne se opustiti uz kavu u pravoj bečkoj kavani. Dio ugostitelja već

je pokazao zanimanje za takve ideje, poput Gorana Ivaničića, vlasnika "Istranke", hotela "Četiri opatijska cvijeta" i nekih drugih. Trebalo bi bolje valorizirati već postojeće priredbe, Dane maruna, Dane trešanja, Dane šparuga, a jedna od ideja je i organizacija gastronomskih priredbi, gostovanja renomiranih kuvara i slično, što dio opatijskih ugostitelja već prakticira.

Kulturalna ponuda još je jedan od važnih segmenata ponude koji, vjerojatno još i više no što je slučaj s drugim segmentima, može održavati srednjoeuropski duh. Razmjena kulturnih priredbi među srednjoeuropskim destinacijama obogatila bi ponudu svih uključenih, i u

inicijative



Hrvatski muzej turizma

S obzirom na dugu i bogatu turističku povijest Opatije, ujedno i začetnika turizma na našim prostorima, nije čudno da se upravo tu rodila ideja o otvaranju Hrvatskoga muzeja turizma. Ustanova čiji bi zadatok bio prikupljanje, skrb i valorizacija baštine koja svjedoči o turističkom razvoju Opatije, ali i Hrvatske, trebala bi biti smještena u istinskom ishodištu turističke Opatije - vili Angiolini (izgrađenoj 1848. godine upravo za turističku namjenu), uz korištenje prostora paviljona "Juraj Šporer", ali bi njeni vrijedni eksponati istovremeno bili vidljivi i na mjestima svoga nastanka, "in situ" duž opatijskih ulica (hotel Kvarner, kao prvi izgrađeni hotel u Hrvatskoj 1884. godine, potom Imperial, Palace, Bellevue, Belvedere...), na trgovima, u parkovima, te dislociranim postavima u opatijskim vilama. Uz 350.000 kuna, koliko je Opatija ove godine izdvojila za projekt "Grad muzej", nakon osnivanja Hrvatskoga muzeja turizma planira se izdvajanje još dodatnih 300.000 za te namjene, a muzej turizma u osnivanju već je podržala Primorsko-goranska županija, osiguravši 20.000 kuna za izradu elaborata muzeja. Za sam muzej turizma očekuje se i značajnija potpora Ministarstva kulture, kao i Ministarstva mra, turizma, prometa i razvijta.

tome je dijelu začeta ideja o "cirkuliranju" manifestacija između četrnaest odabralih lječilišta na području Srednje Europe - naša Opatija i Varaždinske Toplice, Bled u Sloveniji, Balatonfüred (grad-prijatelj Opatije) u Mađarskoj, Baile Herculane u Rumunjskoj, Karlovy Vary i Marianske Lazny u Češkoj, Baden u Austriji, Grado u Italiji, kao i lječilišta u Slovačkoj i Poljskoj mogli bi dogovorno

pripremati po jedan veliki koncert i izložbu godišnje, te bi svaki grad uključen u ovu mrežu na taj način dobio čak 28 kulturnih priredbi godišnje, objasnio nam je Jan Bernd Urban. Čini se da je ostvarenje takve ideje već na pragu, jer su krajem ožujka u Opatiji organizirani Dani Balatonfüreda, uz odgovarajuću gastronomsku ponudu, izložbe slika i fotografija, te vina. Urban uz to naglašava kako i karakter

Ri

Dobar osjećaj u srcu grada

Robna kuća Rijeka

Vilicus d.o.o. Rijeka, Riva 6, tel. 051 337-522

Ne radi se o utopijskom povratku u prošlost, ni o "veličanju tuđinske vlasti", nego o sveukupnom pojačanju opatijskog turističkog brenda. Cilj je probuditi Opatiju, skinuti prašnjavi veo sa starih fasada, vratiti joj imidž odmarališta punog života



Jan Bernd Urban jedan je od začetnika projekta Grada muzeja

događaje koji su ih obilježili. Prvi od tridesetak takvih dislociranih mini-postava, Povijest opatijske vlasti otvoren je sredinom listopada 2006. u predvorju Gradske vijećnice. Ovom izložbom predstavljene su tri



Zadatak Hrvatskog muzeja turizma bio bi prikupljanje, skrb i valorizacija baštine koja svjedoči o turističkom razvoju Opatije, ali i Hrvatske

Opatije kao iznimno kvalitetnog lječilišta svakako treba sačuvati i dodatno obogatiti u skladu sa svjetskim trendovima popularizacije zdravoga života, wellnessa i sličnih usluga, čemu je kroz preuređenje i proširenje usluga svoj doprinos nedavno dala i Thalassotherapija.

Muzejski postavi u opatijskim vilama

Otvoreni Hrvatski muzej turizma u vili Angiolini, uz korištenje i prostora

umjetničkog paviljona "Juraj Šporer", potprojekt je koji vodi kustosica Mirjana Kos-Nalis, a kao komplementarni sadržaj već je počelo postavljanje malih mujejskih postava u opatijskim vilama, nekadašnjim aristokratskim rezidencijama i prestižnim hotelima, o kojima smo porazgovarali s njihovom dizajnericom Anjom Zambelli.

- Radi se o postavima koji na inovativan način prikazuju povijest opatijskih vila, slavnih ljudi koji su u njima boravili i

dimenzije povijesti opatijske vlasti: struktura granica i veličine lokalne jedinice pod francuskom, austrijskom, talijanskom i jugoslavenskom upravom, zatim vremenska skala koja protagoniste opatijske vlasti stavlja u povijesni kontekst te "stupovi" na kojima su predstavljeni čelnici opatijske vlasti kroz proteklih dvjestotinjak godina. Početkom ožujka otvoren je i mini-postav u vili Jeanette, današnjem sjedištu HEP-a, posvećen austrijskom

kompozitoru Gustavu Mahleru i mađarskom piscu Ferencu Mori, te boravku švedsko-norveškog kralja Oskara II. upravo u toj vili, nekada reprezentativnom hotelu.

- Tijekom 2007. godine planiramo otvoriti još nekoliko takvih postava. Uz posjet Otto von Habsburga u travnju bi trebao biti otvoren postav Habsburgovci i Opatija u predvorju hotela Miramar, a potom i postavi Povijest opatijskog zdravstvenog turizma u Thalassotherapiji, Povijest opatijske pošte u zgradbi Pošte, Arhitekt Carl Seidl u Opatiji i Lovranu u hotelu Milenij, Povijest hrvatskih kupališta u budućem obnovljenom drvenom zdanju Angiolina. Svaki od ovih postava, kao što je to učinjeno i s postojećima, bit će popraćen i prikladnim katalogom. Naglasila bih još za kraj da je vjerodostojnost i autentičnost povijesnog sadržaja zagarantirana kvalitetnim radom tima koji čine Boris Zakošek, Mirjana Kos-Nalis, Jan Bernd Urban i gradonačelnik Amir Muzur, veliki poznavatelji bogate opatijske prošlosti.

Skoro pristupanje Hrvatske Europskoj uniji svakako bi moglo ubrzati ostvarenje pojedinih segmenta projekta Grada muzeja, jer je projekt kandidiran i za jedan od pretpriistupnih fondova Europske unije (Interreg IIIa), a uz sredstva koja osigurava sam Grad, podrška je zatražena i od drugih relevantnih subjekata, Županije, Hrvatske turističke zajednice, te u dijelu osnivanja Hrvatskoga muzeja turizma i od Ministarstva kulture, te Ministarstva pomorstva, turizma, prometa i veza.

Ipak, hoće li projekt Grada muzeja Srednje Europe proizvesti "feniks-efekt" i "Staru damu" koja je danas, priznajmo, pomalo otrcana i dosadna, pretvoriti u mladu i poželjnu "djevojku s naslovnicom", pokazat će tek vrijeme.

Veljka Spinčić-Rajko

sport

Tina i Daniel Mihelić, jedriličari kostrene

Sve je u obitelji Mihelić vezano uz jedrenje. Brojni uspjesi Daniela i Tine usmjerili su obiteljske aktivnosti prema njima, pa se tatu Milovana, poznatijeg kao Boćo, vrlo često može vidjeti uz jedrilice svoje djece, bilo na treninzima, bilo na regatama, a mama Ines vodi ugostiteljski objekt unutar jedriličarskog kluba u Žurkovu, opet kako bi bila što bliže kćeri i sinu. Bez obzira što su roditelji najvažniji financijeri čitave priče, glavni junaci su ipak njih dvoje - Tina i Daniel. Već godinama predstavljaju udarnu snagu hrvatske reprezentacije, što dokazuje velik broj medalja s najvažnijih svjetskih natjecanja, a sudeći prema njihovom entuzijazmu koji je svakim danom sve jači i golemoj ljubavi prema ovom sportu, od njih će i u budućnosti dolaziti samo lijepi vesti.

Ovo dvoje mladih Opatijaca, koji članstvom u Galebu pronose svijetom pomoračku slavu Kostrene, prošle godine osvojili su sve što se moglo osvojiti. Na domaćem planu oboje su i juniorski i seniorski prvaci Hrvatske u svojim klasama, a prvi rezultati ostvareni su u međunarodnim vodama. Tina je u engleskom Weymouthu, na regatnom polju koje će 2012. godine ugostiti olimpijske jedriličare, postala svjetska juniorska prvakinja u klasi laser radial, a Daniel se u poljskoj Gdinji okitio naslovom najboljeg juniorskog laseraša u Europi.

Juniorski dani ostaju iza njih, slijede seniorska iskušenja, na redu je lov na olimpijsku vizu za put u Peking iduće godine.

Kvalifikacije u Portugalu

- Objektivne šanse da ponovo vidim Peking su vrlo male, dosta zaostajem za najboljim hrvatskim laserašima, Mate Arapov i Milan Vučasinović su u velikoj prednosti - priznaje Daniel. - Morao bih ove godine na svim regatama biti uvjernjivo ispred njih da ih prestignem na nacionalnoj listi,

a to je ipak nerealno očekivati. U muškom jedrenju pravi rezultati mogu se očekivati tek iza 25. godine. Ja sam tek napunio 20, Arapov je deset godina stariji od mene, Vučasinović šest, praktički ću imati šansu kad se oni povuku, možda u idućem olimpijskom ciklusu. Za sada moram skupljati iskustvo, što više naučiti od njih.

Tina, međutim, ima veliku šansu otici na Olimpijske igre budući da je vodeća na hrvatskoj listi u svojoj klasi, što će, naravno, trebati potvrditi ove sezone. Kvalifikacijska regata bit će svjetsko prvenstvo u portugalskom Cascais u početkom srpnja.

- Moj hendikep je što su konkurentice puno jače i teže od mene, što ih po jakom vjetru već na startu favorizira - kaže Tina. - Trebala bih nabaciti 6-7 kilograma, poraditi na mišićnoj masi, pred najvažnije regate koje me očekuju. To su prije svega Hyeres u travnju, Medenblick u svibnju i Kiel u lipnju, nakon čega slijedi svjetsko prvenstvo. To su regate na kojima se dobiva najviše bodova za hrvatsku listu, a u Portugalu je važno da bilo koja jedriličarka iz Hrvatske bude među 16 najboljih nacija. Nije ni bitno da to budem ja nego da u zbroju bodova s četiri ovogodišnje i dvije lanske kriterijske regate budem najbolja u Hrvatskoj. Najveća konkurentica za tu poziciju mi je Puljanka Matea Petronijević.

Jedrenje zbog pehara

Ni Daniel ni Tina nisu se vidjeli ovako visoko kad su počeli jedriti, nisu razmišljali o olimpijskim regatama ni svjetskim i europskim naslovima. Bilo je najvažnije baviti se nekim sportom, a s obzirom na opatijsku morsku orientaciju, izbor je pao na jedrenje.

- Počeli smo zajedno na opatijskom mulu, ja sam bila drugi razred, još uvijek premala da ozbiljnije počnem s treninzima

- sjeća se Tina. - Daniel je bio uporniji, od prve je prihvatio jedrenje, ja sam u početku izdržala samo jedno ljeto, a vratila sam se nakon godine dana stanke. Po zimi je trebalo nabaviti zimsko odijelo, to su roditelji kupili samo Danielu, pa sam ja najprije jedriла samo ljeti. No, čim sam dobila prvi pehar, to mi je bila strašna motivacija: Daniel mi je govorio "jedri, jedri, pa ćeš dobiti pehare", pa sam jedriila samo zbog pehara, jedrenje mi se zapravo uopće nije svidjelo.



Prelaskom među seniore, Daniel će skupljati iskustvo za idući olimpijski ciklus

Obiteljska kovačnica medalja

Mihelići i ne znaju točan broj svojih trofeja, pehara, medalja, plaketa, pretpostavljaju da je svatko osvojio više od 150 priznanja svake vrste.

- Nemamo to nigdje posebno izloženo, ima pehara po ormarima, na kaminu, po stolovima, samo prašinu skupljaju - smije se Daniel. - Morat ćemo uređiti trofejnu salu da to sve smjestimo. Da vidite našu radnu sobu, sva je oblijepljena rezultatima, a tata još izreže tekstove o nama iz novina pa to uokviri. Prije, dok smo bili u optimistima, pogotovo smo lijepili liste s rezultatima, računali plasmane, sve smo znali sa zida.

Svoje najveće uspjehe Daniel i Tina ostvarili su pod zastavom Galeba, čiji su članovi od 2001. godine. U Žurkovu su dobili puno

bolje uvjete nego u Opatiji, prije svega trenera Vladu Matijevića. S njim surađuju još i danas, bez obzira što više ne radi u klubu.

- Vlado se zaposlio u Puli pa će nas sve teže pratiti - nastavlja Daniel. - Lani je s nama radio prije većih regata, napravili bismo zajedno nekoliko treninga u Mošćeničkoj Dragi. U klubu od svibnja prošle godine imamo kondicijskog trenera Duška Glavičića. No, na moru je Vlado nezamjenjiv, jednostavno nema kod nas stručne osobe koja bi to mogla raditi. Bilo bi jako bitno da ide s nama na važnije regate, valjda ćemo se nekako dogovoriti, kao i do sada, u obiteljskom aranžmanu. Nažalost, najčešće smo prisiljeni trenirati sami, improviziramo tako da Tina ide malo ispred mene, a ja je

Peking čeka na
najmladu članicu
obitelji Mihelić

skoga Galeba

Mladi Opatijci koji jedre pod zastavom kostrenskoga kluba, medalje na svjetskim i europskim prvenstvima osvajaju uz obilatu financijsku pomoć roditelja. Daniel je europski juniorski prvak u laseru, a Tina, lani zlatna juniorka svijeta, bori se za olimpijsku vizu u klasi laser radial



Brat i sestra sa zlatnim medaljama na dočeku u Žurkovu

pokušavam uhvatiti. Tek ponekad odemo trenirati sa Splićanima, koji imaju veći broj ozbiljnijih jedriličara.

Matura ili SP

Bez pomoći roditelja, ne bi bilo ni Danielovih i Tininih uspjeha.

Klub im pomaže kod odlazaka na regate, Savez finansira veća natjecanja, ali roditelji ulazu najveća sredstva za nabavu brodova.

- Koji put razmišljam kako bi sve to izgledalo da nema mame i tate, to je kod nas na sjevernom Jadranu neminovnost - kaže Tina. - U Splitu je drugačije, klubovi više sudjeluju u programima, kupuju brodove, roditelji uopće nemaju potrebe dolaziti u klub. Hrvatski olimpijski odbor nam pomaže stipendijama, do sada su financirani samo mladi do 19 godina, sada uvode i pomoć za jedriličare koji su tek prešli u seniore.

Mihelići su dokaz da sport i školovanje idu bez problema ruku pod ruku, bez obzira na zahtjevne treninge i brojna putovanja. Daniel je student druge godine ekonomije u Rijeci, Tina na ljetu završava školu.

- Uskladivanje sa sportskim obavezama lakše je na fakultetu nego što je to bilo u školi, organiziram se na način kako mi odgovara, stignem puno više trenirati. Takav ritam mi je puno pomogao, primjećujem veliki napredak u jedrenju - tvrdi Daniel.

- Nadam se da će se meni dogoditi takav napredak iduće godine kada krenem na fakultet... - nastavlja Tina. - Ove godine bit

će mi obaveze dosta zgušnute, matura mi pada u isto vrijeme kada i svjetsko prvenstvo, tako da će je najvjerojatnije morati prebaciti za jesen. No, tada bih mogla imati problema s upisom na fakultet, tako da ne znam kako će se iz toga izvući. Ipak, vjerujem da će se već u kolovozu znati tko će od nas ići na Olimpijske igre, naravno, ako izborimo mjesto za Hrvatsku. Ako ja budem išla u Peking, morat će se ozbiljno pripremati čitave godine, ne bih tamo željela biti samo turist, pa bih u tom slučaju čak možda preskočila godinu dana fakulteta.

Boris Perović

ekoethno

“Gorje” d.o.o. iz Skrada



Cijela obitelj Kurbegović redovno obilazi goranske šume gdje ubire divlje plodove

Koristimo ono što priroda

Na prošle godine u Torinu održanom velikom svjetskom sajmu zdrave hrane “San Giusto Terra Madre” poznati torinski dnevnik “La Stampa” najboljim izložbenim prostorom proglašio je onaj koji je postavilo skradsko poduzeće “Gorje” d.o.o., a posebnu vrijednost ovom priznanju daje i podatak da je ovu veliku svjetsku izložbu organizirala talijanska asocijacija “Slow Food” koja nastoji promovirati zdrav način života utemeljen na ekološkom odnosu prema prirodi, pogotovo prema hrani.

“Gorje” d.o.o. mala je skradска obiteljska firma koju čine supružnici Nedžad i Vesna

Kurbegović te njihovi sinovi Denis i Alen. Poduzetništvo se Kurbegović okrenuo sredinom devedesetih, nedugo nakon što je skinuo policijsku odoru koju je nosio cijelo vrijeme Domovinskog rata. Prije deset godina, 1997., kao prvi i u tom trenutku jedini u Gorskem kotaru, Kurbegovići se počinju baviti proizvodnjom jagoda i bobičastog voća, a u preradu biljnih proizvoda krenuli su 2000. godine, nakon sudjelovanja na smotri “Plodovi gorja” u Begovom Razdolju. “Uz jagode mi smo na tom sajmu, više kao degustaciju onima koji nas posjetile, ponudili i liker od šumske borovnice rađen po starom goranskom narodnom receptu. No, tko

god bi do nas došao i okušao ga, bio je oduševljen, a među njima je bio i Josip Stanković, pročelnik tadašnjeg Ureda za gospodarstvo PGŽ-a koji nam se obratio i predložio da, s obzirom na kvalitetu ponuđenog, pokušamo organizirati proizvodnju tog likera u većim količinama. Poslušali smo ga i tako je sve počelo”, prisjeća se Kurbegović.

Naplata glavni problem

Danas se “Gorje” bavi preradom isključivo divljih plodina što je jedinstven slučaj u Hrvatskoj, pa možda i u svijetu, ponajprije zato što kategorija divljih plodova više i ne postoji. Štoviše, suvremeniji je čovjek u

velikoj mjeri izgubio mogućnost prepoznavanja i korištenja onoga što priroda sama daruje bez ikakvog uzgoja, uvjerenava nas Kurbegović, spominjući duhoviti primjer kada ga je na torinskom sajmu jedan Talijan, gledajući u šipak, upitao kakva je to vrsta papričice! “Većina ljudi ne zna ne samo kako izgleda, već ni što je to oskoruša, drenjak, pa i šipak. Istodobno, riječ je o prirodnom i potpuno zdravom bilju kojeg Gorski kotar ima u izobilju i koje stoji neiskorišteno. Cijela moja obitelj redovno obilazi goranska područja i ubire te divlje plodove”, govori Kurbegović napominjući kako “Gorje” trenutačno na tržištu ima 15 registriranih vrsta



“Gorje” trenutačno na tržištu ima 15 registriranih vrsta proizvoda - sušene šumske gljive raznih vrsta, ukiseljene gljive, brojne vrste likera (od šumske borovnice, malina, mlađih borovih iglica, drenjka, oskoruše, divljih jabuka), džemove, marmelade...



Vrijeda me
kad mi daju
nagrade,
hoću pomoći
- Nedžad
Kurbegović



Likeri od
borovnice,
malina i
borovih
iglica

daruje

proizvoda - sušene šumske gljive raznih vrsta, ukiseljene gljive, brojne vrste likera (od šumske borovnice, malina, mlađih borovih iglica, drenjka, oskoruše, divljih jabuka), džemove, marmelade... “Za proizvodnju likera potrebna su tri mjeseca pri čemu nema kuhanja jer sve baziramo na potpuno prirodnom procesu”, posebno ističe Kurbegović najavljujući svoj novi adut, liker “Stari dečko” koji će biti načinjen od dvadesetak vrsta šumskog voća.

No, usprkos sjajnim rezultatima, izuzetnoj kvaliteti proizvoda i brojnim nagradama, Kurbegović je danas jako nezadovoljan i ogorčen, a “Gorje”

ne stoji dobro kako bi trebalo, govori i pojašnjava: “Glavni je problem naplata. Naime, bez imalo poteškoće mi sve svoje proizvode plasiramo na tržište, ali veliku muku mučimo s naplatom jer država ne reagira na one koji ne plaćaju. Mislim da su zbog toga svi pošteni poduzetnici u Hrvatskoj u vrlo teškom položaju i to bi trebalo što hitnije promijeniti ili strogim poštovanjem zakonskih odredbi ili nekim drugim sankcijama.”

Kredit je nemoguće dobiti

“Drugi naš veliki problem”, nastavlja Kurbegović, “nemogućnost je dobivanja kredita kojima bismo unaprijedili proizvodnju. Konkretno, za

novi daljnji iskorak i osiguranje rada našeg poduzeća potrebno nam je 200.000 kuna koje je jednostavno nemoguće dobiti od banaka na našem području. Nažalost, nikakve konkretne pomoći nema ni od Općine Skrad, a ni od Primorsko-goranske županije od koje smo 2000. godine dobili 25.000 kuna za proizvodnju likera i nakon toga nikad ništa. Sve to djeluje vrlo deprimirajuće pa sam, nakon što sam ih napisao bezbroj, prestao raditi feasibility studije, javljati se na natječaje, pa čak i primati nagrade jer me čak i vrijeda to što mi daju nagrade, a novčanu pomoći nitko ne želi pružiti.

Istdobro, uvjerio sam se da

mnogi dobivaju i znatno veće svote i ne koriste ih kako treba. Ulaganje u nas sigurno bi bilo isplativo jer ja već u ovom trenutku, primjerice, imam ponudu “Kraša” za ekskluzivnu opskrbu njihovih 29 trgovina, ali ne želim potpisati taj ugovor jer znam da ga, baš zbog nedostatka kapaciteta, ne mogu u ovom trenutku ispoštovati. No, bez obzira na sve, mi se ne predajemo te smo, kad već ne možemo kreditima doći do novaca, sami počeli graditi u podrumu naše kuće sušaru za šumsko voće”, govori Kurbegović čvrsto riješen nastaviti posao.

Marinko Krmpotić

okonas



Prije gotovo dva desetljeća, u Rijeku je iz japanskoga milijunskoga grada Kawasakyja, prijatelja grada Rijeke, u posjet došla skupina od četrdesetak japanskih izviđača i izviđačica, predvođena njihovom predsjednicom Hideyo Ashigaki. Među veselim i radoznalim dječacima i djevojčicama nalazila se i Kazuyo, kći Hideyo Ashigaki.

- Čim sam te daleke 1987. godine, s majkom i prijateljima došla na Kvarner, Rijeku mi se jako svidjela. Bilo je ljeto, kupali smo se i sunčali, družili se s

Japan i onda poželi tu ostati.

- Racionalno mi je to teško objasniti, samo znam da mi se Rijeka svidjela već za prvog susreta s njom. Nakon što sam nekoliko godina zaredom dolazila u ovaj lijepi primorski grad, u meni se rodila želja da dođem tu stalno živjeti. Tu sam želju, u dogovoru s mojim roditeljima, ostvarila 1998. godine, kada sam došla u Rijeku i u njoj ostala. Ja sam se naprosto zaljubila u Rijeku i ona je meni danas, poslije moga rodnoga Kawasakyja, najdraži grad na svijetu.

I gradonačelnik Kawasakija voli Rijeku

Za susreta s Kazuyo Ashigaki bila je prilika da porazgovaramo i s njenom majkom Hideyo koja je, sa svojom prijateljicom Aiko Namegaya, došla u posjet kćeri.

• Kako to da ste s izviđačima, 1987. godine, odlučili doći u Rijeku?

- Godine 1987. Kawasaki i Rijeka već su bili gradovi prijatelji i delegacije tih gradova su razmjениvale posjete. Navedene godine gospodin Ito Saburo, gradonačelnik Kawasaki, predložio nam je da posjetimo Rijeku. On je, također, već prije te godine bio u Rijeci i rekao nam je da nećemo požaliti ako je odemo posjetiti. Kad je govorio o Rijeci, vidjelo se da je voli. Naš gradonačelnik je imao pravo. Rijeka je divan grad, pa zato ja i redovito vodim članove svoje organizacije do Kvarnera, u vrijeme ljeta. Tu dolazimo radi odmora, divnog i čistog mora, ugodne klime i, prije svega, dobrih i ljubaznih ljudi - kaže nam Hideyo Ashigaki, na japanskom, dok nam u prevođenju na hrvatski jezik (s vrlo dobrim naglaskom i bez miješanja rodova i padeža) pomaže njena kći Kazuyo.

• Kako se mirite s činjenicom da vaša kći živi tako daleko od rodnoga Kawasakyja?

- Sa suprugom i sinom živim u

svom domu u Kawasakyju i moj je život okrenut prema Japanu. Ali, i ja volim Rijeku i sretna sam što je moja kći odabrala baš ovaj grad za mjesto stalnog življjenja. Još uvijek sam predsjednica izviđača u Kawasakyju i svakog ih ljeta dovodim u Rijeku. Osim tada, u Rijeku, već nekoliko godina zaredom, dolazim i u vrijeme Riječkog karnevala koji me oduševljava. Mi takvo nešto nemamo u Japanu. Te karnevalske grupe i ti ljudi koji s oduševljenjem prate karnevalsku povorku, pa to je predivno. Nažalost, zbog raznih obveza u Japanu nisam mogla doći na nedavni Riječki karneval, ali sam sada gledala reprizu televizijske snimke i vidjela kako je opet bio vrlo lijep i zanimljiv.

Znakovita riječka pauza

• Pamtite li nešto posebno zanimljivo za prvog susreta s Rijekom, 1987. godine?

- O, da! Čim smo došli u Rijeku, a bio je utorak ili srijeda, primio nas je riječki gradonačelnik, u zgradbi na Korzu. Dok smo prolazili Korzom, prvo što nam je upalo u oči bilo je da tu ima mnogo svijeta. Ljudi su šetali, sjedili na terasama i pili čaj, kavu ili pivo, razgovarali. Pitala sam jednu ženu iz naše pratnje kako to da je, u radnom danu, toliko ljudi na Korzu. Ona me pogledala i, s blagim osmijehom, rekla mi da svi ti ljudi rade, ali da su sada na pauzi. Međutim, kasnije sam vidjela da riječka pauza traje satima, pa sam shvatila da se ta žena samo šalila. Ipak, ni danas mi nije jasno kako taj, većinom mlađi svijet, ima toliko slobodnog vremena da može doći na Korzo i tu proboraviti po nekoliko sati. Vidite, u nas, u Japanu, u radnom danu - na ulici, u šetnji, možete vidjeti samo umirovljenike. Ljudi koji rade - na ulici su samo onda kada idu na posao ili se vraćaju s njega.

• Kako teku vaši riječki dani?

- pitamo riječku Japanku Kazuyo Ashigaki.

- Živim u iznajmljenom stanu.

Družim se s Riječanima, prijateljima i prijateljicama, odlazim u šetnje Rijekom i okolicom. Često odem do Opatije. Volim vašu zabavnu glazbu. Bila sam na koncertima Severine i Gibonnya. Gledam televiziju i zabavljam se surfanjem po internetu. Iako sam diplomirana ekonomistica, ne radim jer još nisam dobila stalni boravak i radnu dozvolu. Ponekad, prevodenjem na hrvatski jezik, pomažem Japancima kada dodu u Rijeku. Za sada živim od svoje japanske uštedevine, a ponekad mi nešto novca pošalje i otac. Nadam se da će dobiti stalni boravak u Rijeci jer tu želim stalno živjeti i raditi. Meni je ljepež živjeti u Rijeci i Hrvatskoj negoli u Kawasakyju. Volim kuhati. Kuham prema japanskoj kuharici, ali volim i hrvatska, posebno

Japanka

primorska jela.

• Kako kontaktirate s roditeljima u Japanu?

- Ponekad razgovaramo telefonski, međutim, najčešće razgovaramo e-mailovima, putem interneta. Od 1987. do 1998. godine živjela sam u Japanu i svakog ljeta dolazila u Rijeku, na dva tjedna ili više, a otkako stalno živim u Rijeci, u Japan odlazim svake godine na dva tjedna. Sretna sam kad u Rijeku dođu moja majka i prijatelji iz Kawasakyja. Brat me je do sada posjetio dva puta. I njemu se Rijeka jako sviđa. Nažalost, u Rijeci nije bio moj otac. On se plaši leta avionom, a uz to i stalno radi. On ne zna što je to godišnji odmor od dva ili četiri tjedna. Japan mi zamjenjuje i druženje s prijateljima iz Japana (tri samca i jedan bračni par) koji žive i rade u Rijeci - kaže nam na kraju razgovora Kazuyo Ashigaki kojoj osmijeh ne silazi s lica.

Borislav Ostojić



mladim Riječanima i proživjeli nezaboravne dane. Tada su nas Rijeka i njeni ljudi oduševili svojim gostoprимstvom i susretljivošću pa je bilo posve normalno da dođemo i sljedeće godine. Premda je Rijeka od Kawasakyja udaljena oko 12 sati avionskog ljeta (preko Frankfurta i Zagreba) i još 3-4 sata vožnje autobusom do Kvarnera, mi smo u Rijeku redovito dolazili i sljedećih godina. Majka i ja te manja grupa izviđača dolazili smo u Rijeku i u vrijeme Domovinskog rata u Hrvatskoj - govori nam Kazuyo Ashigaki, rođena Japanka, a već punih devet godina Riječanka.

• Pa ne dogada se baš često da netko dođe u Rijeku iz tako velike udaljenosti kao što je



Racionalno mi je to teško objasniti, ali nakon što sam nekoliko godina zaredom dolazila u ovaj lijepi primorski grad, u meni se rodila želja da dodem tu stalno živjeti. Tu sam želju, u dogovoru s mojim roditeljima, ostvarila 1998. godine. Ja sam se naprsto zaljubila u Rijeku i ona je meni danas, poslije moga rodnoga Kawasakyja, najdraži grad na svijetu

*Kazuyo i Hideyo Ashigaki, s prijateljicom Aiko Namegaya
- Riječki karneval nas oduševljava, jer takvo nešto ne postoji u Japanu*



zaljubljena u Rijeku

Naša je hrana nemasna

• Razlika između japanske i hrvatske kuhinje?

- U Japanu se ulje malo koristi. Naša jela su nemasna ili s vrlo malo ulja. Mnogo se koriste brojni začini i nezaobilazni umak od soje. Vaša su jela oštija po okusu, slanija i masnija. Vi više jedete krumpir i tjesteninu, a mi Japanci rizu. Naša riza ima drukčiji okus od ove koju mogu kupiti u Rijeci pa mi mama povremeno, iz Japana, pošalje paket s pet kilograma rize. Volim primorsku kuhinju i ona mi odgovara. Vaša riba i povrće dobro se slažu s japanskim receptima. Samo, ja koristim manje masnoće, soli i papra. Moja primorska jela su blaža po okusu. Naučila sam kuhati gulaš, sarmu, punjene paprike, peći pitu od sira i pripremati vaše morske specijalitete. Od riba najviše volim oradu, škrpinu i trlu, punim lignje i pećem, u pećnici, hobotnicu s krumpirom. Ha, ha, ha...

• Koja japanska jela kuhate u Rijeci?

- Kuham tempuru (pohano povrće, škampi, lignje), yakisobu (tjesteninu s povrćem), gyozu (tijesto punjeno mesom ili povrćem), harumaki (veće deblje palačinke punjene mesom ili povrćem), okonomiyaki (deblje palačinke punjene škampima). Često pripremam japansku tjesteninu udon i ramen. Međutim, kada moja majka dode u Rijeku, kuham isključivo primorska jela.

obljetnice

15 godina Gimnazije Andrije Mohorovičića

Riječka Gimnazija Andrije Mohorovičića nedavno je (prigodom svečanošću u Hrvatskom kulturnom domu u Sušaku) proslavila svoj 15. rođendan i 150. obljetnicu rođenja hrvatskog velikana čije ime nosi. Uz brojne djelatnike, umirovljene profesore i učenike Gimnazije, predstavnike Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Grada Rijeke i Primorsko-goranske županije te ravnatelje riječkih osnovnih i srednjih škola, goste iz Karlovačke gimnazije i Geofizičkog zavoda Andrije Mohorovičića proslavi je nazočio i praučnik Andrije Mohorovičića - Andro Mohorovičić.

Upravo 15. rođendan Gimnazije Andrije Mohorovičića i obilježavanje 150. obljetnice rođenja hrvatskog velikana čije ime nosi bili su povod da porazgovaramo s mr. sc. Varjom Crnić-Zalokar, ravnateljicom te istaknute riječke i hrvatske srednjoškolske ustanove.

Od Centra za kadrove u obrazovanju i kulturi - dvije gimnazije

Godine 1992. tadašnji riječki Centar za kadrove u obrazovanju i kulturi (s adresom Franu Kurelca 1) podijeljen je u dvije gimnazije: Prvu riječku hrvatsku gimnaziju i Gimnaziju Andrije Mohorovičića Rijeka (s prirodoslovno-matematičkim i općim smjerom) i od tada svaka novonastala školska ustanova djeluje samostalno, ostavši u istoj zgradi.

- Naš najveći dugogodišnji problem je prostor. Prva riječka hrvatska gimnazija i mi radimo smjenski, izmjenujući se tjedno, prije i poslije podne. Prostori starog mađarskog zdanja iz 1897. godine danas su zauzeti od jutra do mraka. Kako su je mađarski graditelji licem okrenuli prema Budimpešti, a ne prema moru i suncu, osuđeni smo raditi pod električnom rasvjetom i u prijepodnevnoj i poslijepodnevnoj smjeni. Stoga



Ravnateljica mr. sc. Varja Crnić-Zalokar

mi vapimo za odgovarajućim prostorom, potrebnim za realizaciju programa suvremene srednjoškolske nastave. Kakvi su nam radni uvjeti, i profesorima i učenicima, dovoljno govore već samo dva podatka: na svakog našeg učenika otpada 2,5 četvornih metara, a svaki profesor u zbornici raspolaže sa svega 1,6 četvornih metara radnog prostora - kaže nam mr. sc. Varja Crnić-Zalokar, dok razgovaramo u njenoj omanjoj ravnateljskoj sobi, bez naslonjača i raskošna namještaja.

Riječi ravnateljice mr. sc. Varje Crnić-Zalokar: "Možemo se, s punim pravom, nadati da će se u našem najdražem gradu naći jedna cvjetna livada iz sna na kojoj će niknuti nova gimnazijska zgrada", u vrijeme obilježavanja spomenute proslave u Hrvatskom kulturnom domu u Sušaku dočekane su, s razlogom, glasnim odobravanjem i snažnim pljeskom.

Rješenje životnog prostora Gimnazije Andrije Mohorovičića Rijeka može se nazrijeti kroz dvije varijante. Prva bi bila preseljenje u jednu od sadašnjih nekoliko zgrada riječkih fakulteta koji će se, u doglednoj budućnosti, preseliti u Sveučilišni kampus (na prostoru bivših vojarni na Trsatu), a druga bi bila gradnja nove zgrade. Kada znamo kojim se tempom u nas grade nove školske zgrade i kakve su nam materijalne mogućnosti školstva.

Tko se popne na prvi kat gimnazijske zgrade u Ulici Franu Kurelca 1, u lijevom krilu, u



Loši uvjeti rada,

polumračnom hodniku, vidjet će vitrine s brojnim pokalima i raznim priznanjima. U prvi trenutak neupućeni posjetitelj pomislio bi kako je ušao u prostor nekog atletskog, jedriličarskog ili šahovskog kluba s nadarenim natjecateljima koji danomice osvajaju prva mjesta i kite se zavidnim odličjima. Međutim, taj prvi dojam je pogrešan, jer su penjanje na pobjednička postolja gimnazjalci ostvarili, uglavnom, na natjecanjima iz znanja.

- U petnaest školskih godina mukotrpno rada da bi postala prepoznatljiva u gradu, u kojem nitko nije čuo za nju, velikim zalaganjem i profesora i učenika učinili smo mnogo. Na državnim natjecanjima - od Lidrana, pjevačkih zborova, jezika, fizike, kemije, biologije, logike, filozofije i likovnog izričaja do matematike, informatike, Globea i sporta dali smo Rijeci više od 50 prvaka i 15

olimpijaca, sudionika Olimpijada znanja (8 iz matematike, 5 iz informatike i 2 iz kemije). Naši učenici bili su na Olimpijadama znanja u Japanu, Brazilu, Argentini, Indiji, Nizozemskoj, Rumunjskoj i Sloveniji i vratili se u Rijeku s rezultatima zbog kojih se, s pravom, može ponositi čitav naš grad. Uz redovno srednjoškolsko obrazovanje u prirodoslovno-matematičkom i općem programu, mi ostvarujemo puni razvoj izrazito talentiranih učenika za matematiku, fiziku, kemiju i umjetničko stvaralaštvo. Primjerice, ponosni smo što su čak četiri naše učenice prošle školske godine upisale studij na zagrebačkoj Akademiji dramske umjetnosti (dvije u smjeru glume te po jedna na dramaturgiji i kameri). Za sve te uspjehe zasluzni su vrijedni i talentirani učenici, ali i naši profesori, njihovi mentorji i voditelji. Naš je uspjeh i "Nagrada Ivan Filipović", najveće

je Mohorovičića u Rijeci



sjajni rezultati

O radnim uvjetima profesora i učenika dovoljno govore već samo dva podatka: na svakog učenika otpada 2,5 četvornih metara, a svaki profesor u zbornici raspolaže sa svega 1,6 četvornih metara radnog prostora



priznanje koje u Hrvatskoj dobivaju prosvjetni djelatnici, dodijeljeno prošle godine Ljerki Žic, našoj profesorici glazbenog odgoja - ističe mr. sc. Varja Crnić-Zalokar.

FER nagrađuje najboljeg maturanta "Mohorovičića"

U svojim izvještajima o radu zagrebački Fakultet elektrotehnike i računarstva (FER) navodi da su njegovi najbolji studenti učenici koji su završili školovanje u riječkoj Gimnaziji Andrije Mohorovičića. Međutim, taj fakultet nije ostao samo na navođenju spomenute činjenice (premda je i to svojevrsna nagrada riječkoj školi i njenim učenicima), nego je donio odluku da se svake nove školske godine upisuje izravno - bez razredbenog ispita - po jedan student kojeg odredi Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka.

Vrijedno je, također, spomenuti sudjelovanje talentiranih gimnazijalaca "Mohorovičića" na izložbama inovacija i susretima inovatora, kao i na smotri računarstva MIPRO. Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka prva je u Hrvatskoj uvela izbornu terensku nastavu iz tjelesne kulture (za učenike koji su, iz raznih razloga, oslobođeni redovnog programa tjelesne kulture), što je, također, vrijedno postignuće. Svojim predanim radom i uspjesima Gimnazija Andrije Mohorovičića Rijeka jedna je od najboljih srednjih škola u Hrvatskoj, a ujedno je i dokaz kako se u izrazito lošim uvjetima rada mogu postići vrhunski rezultati.

Borislav Ostojić



Gimnazija - staro
mađarsko zdanje iz
1897. godine

portreti

Ljubo Stipišić Delmata

Svojevremeno, negdje na prijelazu iz 16. u 17. stoljeće, otokom Rabom projahao je u hrvatskoj književnosti jedinstveni pisac-putopisac i dragocjeni majstor opisivanja Juraj Baraković. Tom je zgodom jašći na svom konju, u čast "hrabrenom gradu Rabu", napisao putopisni spjev u stihovima "Draga, rapska pastirica". Svoju je literarnu misiju Baraković zorno opisao stihovima: "Da se vrime već ne trati, / udrih konja da se gane, / idem gorom putovati, / kud ni puta ni poljane, / svako mesto žudan znati, / da ni jedno ne ostane (...)" Sličnim duhom nošen, doduše bez konja, ali jednakororan da svoj plemeniti umjetnički naum sproveđe do kraja, danas otok Rab pohodi naš samozatajni skladatelj, dirigent, melograf, obrađivač, pjesnik i slikar, štor Ljubo Stipišić Delmata.

Rab je tako, njegovim angažmanom, ali i angažmanom stalnih voditelja klape, Miljenka Vidasa i prof. Julije Dumić, koje maestro posebno ističe, osim po svojim zvonicima, postao prepoznatljiv i po broju aktivnih klape po četvornom kilometru. Sada na Rabu djeluju jedna ženska, tri muške klape te dvije dječje djevojačke klape.

Društveno-povijesna ruža vjetrova

Skladatelj Ljubo Stipišić Rabu je podario i nekoliko prizvedbi. Pjesnikinja Staka Klanac-Tulić autorica je stihova duhovne skladbe "Na Gori maslinskoj" koju je prazvela klapa "Eufemija", a na njene je stihove maestro Stipišić skladao i dojmljivu "Odu Rabu". Sam je napisao i stihove i glazbu za skladbu "Otac jesи San Marinu" koju su rapske klape zajednički prazvele upravo na gostovanju u Republici San Marino.

Pod vašim ravnjanjem zbivat će se ovih dana i mala rapska "oratorijska turneja", naime pjevači rapskih muških klapa "Kristofor", "Rab" i "Eufemija", te ženska klapa "Sozal" u Trsatkom svetištu, a potom

i na ovogodišnjim danima "Pasionske baštine" u Zagrebu, izvest će vaš za klape skladani oratorij "Klapska muka". Jeste li "Klapsku muku", kao i vaše glazbeno prijateljevanje o božićnim, korizmenim i drugim svetkovinama s otočanima, pa i primorcima, temeljili na posebnoj čudorednosti koju ste zatekli?

- Ne, takva mjerila nigdje mi nisu bila ruža vjetrova. Poneki moralni uzusni su oblici društveno-povijesnog usuda kako bi plovidbenim rutama prava, i religije, i politike, i države, ukupno održavali zamišljene kurseve plovidbe, i narodima i klasama i plemenima.

Eto, između mnogovrsnih stajališta o moralnom, a koja se tijekom vremena ponešto mijenjaju, prilagođuju, kao i "ligečničke etike", kao i "duhovne norme", regulativi, pa i u naizgled "nepromjenjivim" zasadama, pred stotinjak godina se zasigurno u procesijunu spominjalo:

"Magdaleno, sestro draga,
gledaj meštra mrući naga..."

A iste godine Čeh Josef Herman u napisu o Rabu 1907. vabi, otkriva Primorje za češke turiste te ih poziva da posjete ovaj kraj: "...šteta je što naši turisti putuju na hladan Baltik kad se na Jadranu mogu izložiti toplomu suncu i u Adamovom kostimu". Posebno se za nudiste, još te daleke 1907. preporuča Rajska plaža u Loparu.

Eto, vulkanska nutrina čovjekova kreće se po tajnovitim obalama i sidrištima izazovne psihe stalno propitljive.

Dobiva se dojam kako to iskonsko baštinsko nije u novim etapama sretnije utkano u duhovni rast i u uopće zasluzeni procvat?

- Na ovom balkanskom vjetroku nije jedina nesreća što su korijeni kulture i promišljanja dijelom guslarski, već što su to i ekonomije, i politike, i druge pljevlje s gumna dozivale Europu i mjestom i sviralom. Stoga i ovdje vjetrovi raznose, donose i odnose

i takve osobe koje tuđa zvanja, znanja i karijere prekrajuju u svoje, pa porastu nesporazumi kad hoće i poklonike tih tudih znanja učiniti i svojim sljedbenicima.

Preko svijesti našeg čovjeka prohujale su krvave povijesne dinamike?

- Ovdje su se prepletale civilizacije, bolno ključale vlasti ovlaštenih i razvlaštenih, pa i taj današnji, ovodobni žitelj u sebi nosi skrite i potisнуте mnogovrsne trampe vjekovnih gospodara, a koje su se nad njegovom sudbom, na njegovom teritoriju smjenjivale. Pa ovi krajevi, a s njima i domorodačko stanovništvo bihu i ilirski i rimske, bizantski i ugarski, venecijanski i napoleonovski, austrijski i jugoslavenski, do ovog razdoblja: svoji na svome. Tako je i autohtono tilo, i svist, i podsvist, i povist, ostavilo bolne, tegobne mentalne tvorevine, i prapovijesne, i plemenske, i ropske, i kmetovske, do ovih dana.

Zapisao 18.000 poslovica

Našeg starosjedioca uokružuju novi, burni protoci vremena...

- Uokruženi smo stalno djetelinom s tri lista: baština, vlast i trgovina! Već u starozavjetnim tužalkama ječi naša stvarnost: Baština naša pada u ruke strancima, domovi naši pripadoše tudincima. A vlast? U "Antikrišti puka" zapisah:

"...Tujinu bi dali kosti mrtvega oca
i prez puno riči izručili sramu,
ovdi rič tujina višja je o' Boga,
mot svaki spominje:
Još si na Balkanu!"

A trgovina? Ovdje ne vrijedi: bolje je malo s pravednošću nego veliki dohoci s nepravdom.

A što bi trebao biti četvrti list na našoj neubranoj djetelini?

- Razboritost, mudrost! No, velikaši današnjih zbivanja ne uokružuju se mudrima, stog ni ne stječu razboritost, stoga su zagubili izvornu spoznaju o dobru. Tek bi umni naputci podučavali puk, i plodovi njegova razbora



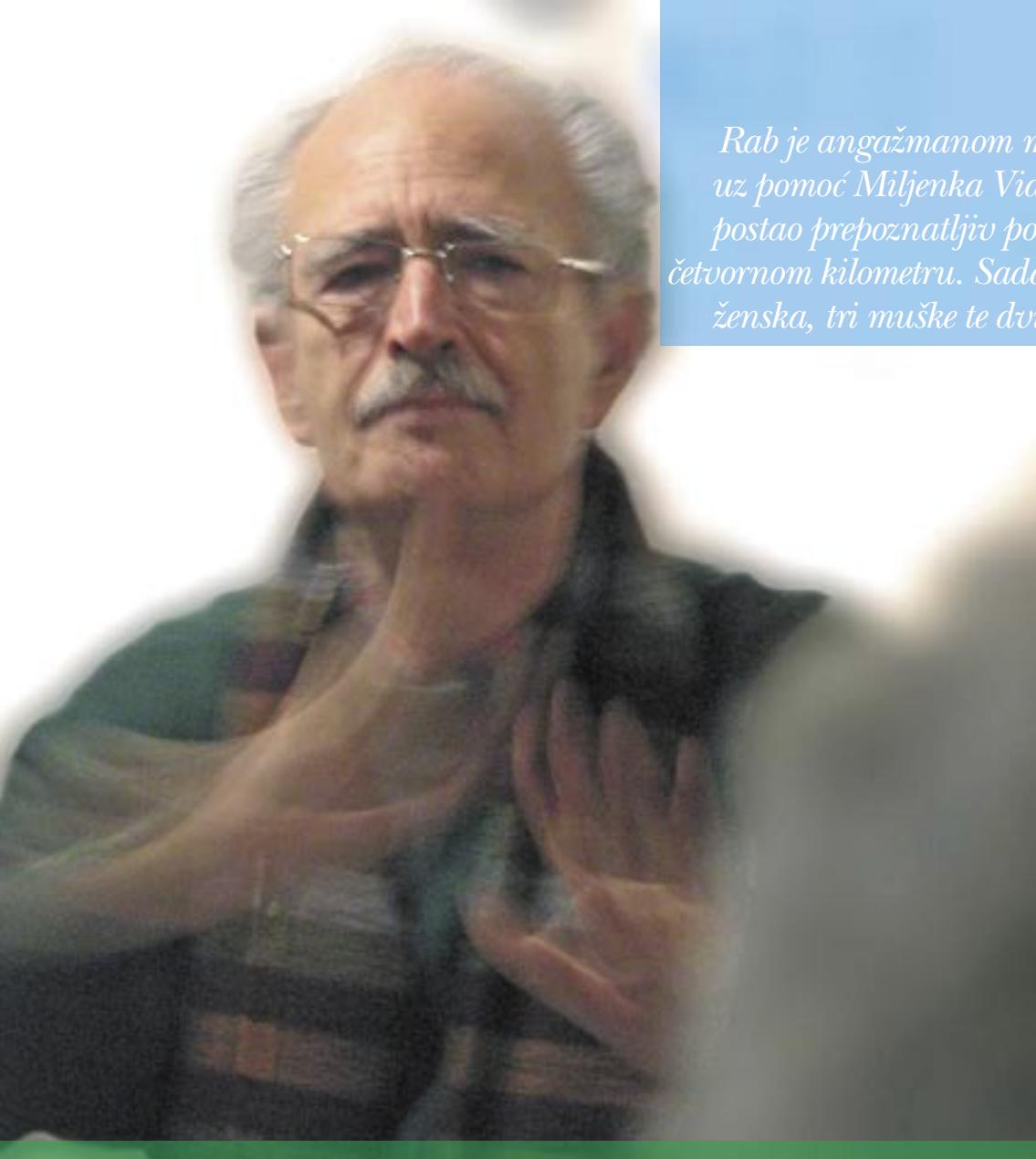
Radno druženje s rapskim klapama na otvorenom

Renesans



Dirigentski zanos (Rab - Kampor)

Rab je angažmanom maestra Ljube Stipišića te uz pomoć Miljenka Vidasa i prof. Julije Dumić, postao prepoznatljiv po broju aktivnih klapa po četvornom kilometru. Sada na Rabu djeluju jedna ženska, tri muške te dvije dječje djevojačke klapе



a klapske glazbe na Rabu



S tradicionalnog božićnog koncerta u katedrali Uznesenja Marijina na Rabu - u pozadini mješoviti zbor sastavljen od rapskih klapa

zrijali na poljima duša ovog naroda.

Koliko danas unuk slijedi stope svoga djeda?

- Nedovoljno se pozna baština i korjenitost baštinskog, nepravo se uzljubljuju sporedne prolaznosti, a odmahuje na suštinsko. Čovjek obnovi djedovu kućicu pa biva uvjeren kako je s tim materijalnim obilježjem dosegnuo i one druge kriterije u kojima je živio djedov svjetonazor u toj kući.

Šest godina vaše neprekinute plodne suradnje s Rabom i rapskim klapama urođilo je i time da na Rabu danas djeluju i dvije, kako ih vi nazivate, klapice; dječja ženska klapa "Rabljanke" i djevojačka "Fiolice".

- Tako je, vi imate dvije klapice i one su već bile na prvoj smotri u Zadru, pri Gradskoj knjižnici, i sada se već spremaju na drugu smotru, a na njihovom se repertoaru nalazi čak i pjevački zahtjevna koralna "Andeoska misa" koja se nalazi i u spomenutoj zbirci. To je lijepo.

Možda da završimo razgovor s nečim što trenutno spremate ponuditi javnosti. Knjiga, koja bi trebala nositi ime "Anima Delmatica" još čeka izdavača, možete li nam reći nešto više o njoj?

- To je knjiga od 1.400 stranica, ja sam je zgodovio ali nemam još takve izdavače koji bi bili spravni uložiti novac znajući da to ipak nije bestseller. To je knjiga s 14 inserata u kojima Dalmatinac ili čovjek našeg uzmorja živi. Sve što se nalazi u knjizi sakupljao sam u direktnom kontaktu s pukom kroz 30 i nešto godina, od njegovoga vjerovanja, njegovih bogobojskih pjesama, njegovih epskih pjesama, do njegovih poslovica, načina liječenja. Samo poslovica ima 18.000, a to znači da sam pričajući s ljudima pamtio te poslovice ili ih zapisivao već prema kraju gdje se to događalo. Obišao sam oko 280, što mjesta, što zaseoka, sve su kiše na mene pale i nevere preko mene prošle i sušile se na meni i evo ja sam još živ na vašemu lijepom Rabu.

Hrvoje Hodak



HOTEL JADRAN
RIJEKA



HOTEL JADRAN****

Šetalište XIII divizije 46 - 51000 Rijeka
tel +385 51 216 600 - fax +385 51 436 203
e-mail: jadran@jadran-hotel.hr

HOTEL CONTINENTAL**

Šetalište Andrije Kočića - Miočića 1 - 51000 Rijeka
tel +385 51 372 008 - fax +385 51 372 009
e-mail: kontinental@jadran-hotel.hr

TN UVALA SCOTT**

Uvala Gospava bb - 51262 Kraljevica
tel +385 51 281 226 - fax +385 51 281 366
e-mail: hotel-uvalo-scott@ri.htnet.hr

NEBODER

Strossmayerova 1 - 51000 Rijeka
tel +385 51 373 538 - fax +385 51 373 541
e-mail: neboder@jadran-hotel.hr

LUCIJA

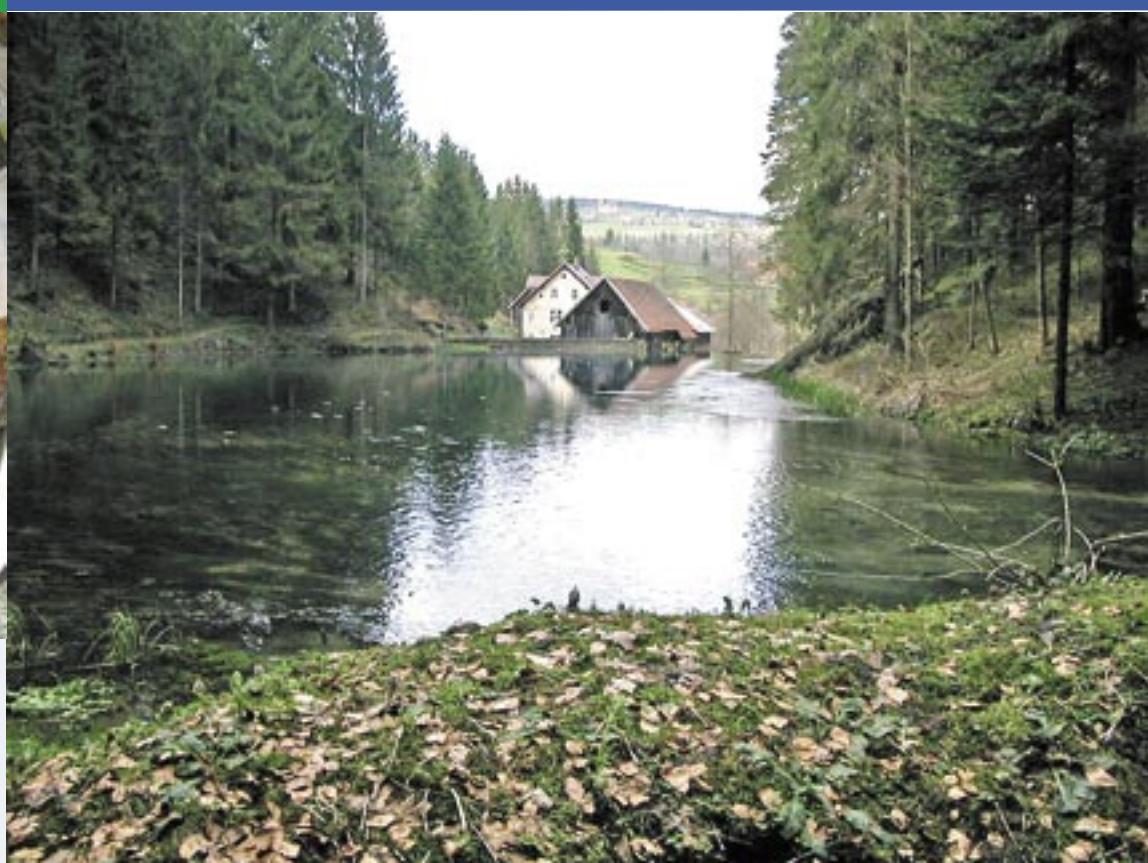
Kostrenskih boraca 2/2 - 51221 Rijeka
tel +385 51 289 004 - fax +385 51 289 475
e-mail: hoteluclj@ri.htnet.hr



pijat



Bistro Pastrva
Tići , Vrbovsko 51326
Tel. 051/877-004
Mob. 098/903-80-18
Rad – sezonski od 1.05. - 30.09.



Sedamdesetak kilometara od Rijeke, nedaleko od Vrbovskog, u srcu Gorskog kotara, uz rijeku Dobru nalazi se selo Tići.

U obiteljskom bistrou PASTRVA, okruženom izvorima i bistrim potocima, nudimo Vam goranske specijalitete, a ponajprije pastrvu netom ulovljenu u takoder obiteljskom ribnjaku.

Plave pastrve

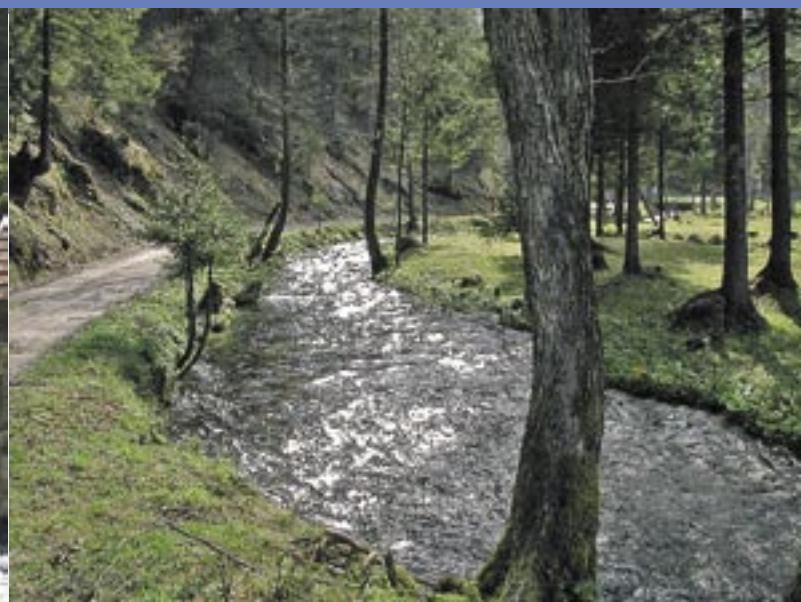
- svježe pastrve
- limun, sol, peršin
- maslac
- suho bijelo vino

Priprema:

Pastve pažljivo očistiti i oprati, ali paziti da ostane sloj sluzi koji daje plavu boju.

Ribu prije kuhanja nakapati limunom. U zakuhano zasoljenu vodu i vino staviti pastrvu i kuhati 10-15 min. na slaboj vatri.

Servirati preliveno maslacem uz kuhanu krumpir i miješanu salatu.



LJEKARNA JADRAN



www.ljekarna-jadran.hr

ZDRAVLJE JE BITNO!

ZAPOČNITE SA
SVOJOM KOŽOM.

Pomoći ćemo vam da sačuvate
zdravlje i ljepotu vaše kože.

DERMOKOZMETIČKO
SAVJETOVALIŠTE
Ljekarna Korzo



Zdravstvena ustanova **Ljekarna JADRAN**, 51000 Rijeka, Trg Vlačića Flaciusa 3, tel. 051/339-600, 337-217, fax: 051/337-398

Rijeka:

Ljekarna KORZO, Korzo 22, tel.051/211-036

Ljekarna BRAJDA, Krešimirova 24, tel. 051/213-732

Ljekarna CENTAR, Jadranski trg 1, tel.051/213-101

Ljekarna KAZALIŠTU, Uljarska 3, tel.051/211-479

Ljekarna STROSSMAYER, Strossmayerova 6, tel.051/371-127

Ljekarna ZAMET, Avelina Turka 137, tel.051/264-717

Ljekarna RIVA BODULI, Riva Boduli 7, tel.051/215-301

Ljekarna BAKAR, Veberova 137, 051/761/319

Ljekarna CRES, Trg Franje Petrića 4, tel.051/571-243

Ljekarna VRBOVSKO, Dobra 12, tel.051/875-219

Ljekarnički depo:

Silo: Stara cesta 4, tel.051/852-161;

Klana: Klana 63, tel.051/808-168;

Nerezine: Trg Studenac 13, tel.051/237/226



art

Kipar Mirko Zrinšćak

Umjetnik drva s vrha Učke

Mirko Zrinšćak zauzima posebno mjesto kako u hrvatskoj tako i riječkoj likovnoj umjetnosti. Rijetki su oni koji su imali priliku prisustvovati nekoj samostalnoj izložbi Mirka Zrinšćaka, a veći dio lokalne publike njegov je rad upoznao preko pojedinih ostvarenja izlaganih u sklopu skupnih prezentacija. No, informacija i svijest o ideji na kojoj ustraje Zrinšćak prisutna je na lokalnoj sceni čak i kod mladih generacija. Više kao zajednička memorija na genius loci ovih krajeva nego kao stvarno saznanje i uvid u cjelovito stvaralaštvo ove autentične personе domaće likovne umjetnosti.

Šira se javnost s njegovim radom upoznala 1995. godine, kada je u selekciji povjesničara umjetnosti Igora Židića izlagao na Venecijanskom bijenalu. U sklopu izložbe "Nova hrvatska umjetnost" Hrvatsku je predstavljao u muzejima suvremene umjetnosti Južne Amerike. Izlagao je u Sao Paulu, Santiagu da Chile, Buenos Airesu, Osaki (Japan). U anali hrvatske umjetnosti ušao je u sklopu izložbe zagrebačke Moderne galerije, popraćene istoimenom publikacijom, "125 remek-djela hrvatske umjetnosti", iz 1993. godine. Njegovi radovi nalaze se u stalnom postavu Muzeja moderne umjetnosti u Zagrebu, riječkog MMSU, zbirkama svih relevantnih kolekcija, privatnih i državnih. Dobitnik je državnog odlikovanja Danice hrvatske s likom Marka Marulića za posebne zasluge u kulturi, zatim Nagrade Grada Rijeke. O njegovom radu snimljene su tri dokumentarne emisije na HTV-u i četiri dokumentarne emisije u inozemstvu. Hrvatska pošta

Priprema za izložbu kod mene traje oko dvije godine. Radim u drvu, gdje su vrlo spori procesi sušenja, uz druge specifične faze obrade

Intuicija nam je govorila da će nam koristiti priroda. Kod nas umjetnika najbitnije je biranje uvjeta u kojima ćemo raditi. Iako karakter tih uvjeta ovisi od osobe do osobe, jer svatko traži neku svoju energiju i izmjenu energija



izdala je marku u vrijednosti 2,4 kune s reprodukcijom njegova rada.

Atelje nakon 25 godina rada

- U našoj branši mi umjetnici se međusobno poznajemo, a dio publike zna što radimo, a dio manje poznaje naš rad, kaže Zrinčić. - Moja iskustva sa bijenala su odlična. Venecija je grad gdje sam studirao, tako da su na izložbu došle mnoge moje kolege i profesori. Moj postav izazvao je reakciju publike, a osim toga jedino sam ja za svaki rad imao posebno osvjetljenje, tu mi je pomogao Deni Šesnić.

Koja su vaša iskustva sa svjetske izložbe u Veneciji? Sto vam je osobno donijelo sudjelovanje i predstavljanje stvaralaštva unutar jedne od najznačajnijih manifestacija suvremene umjetnosti?

- Kao direktna posljedica mog sudjelovanja na Venecijanskom bijenalnu bili su otkupi radova, poput otkupa za stalni postav Moderne galerije u Zagrebu, koju vodi povjesničar umjetnosti Igor Zidić. Zatim su uslijedili otkupi i u Rijeci. Osim toga, uslijedila su i gostovanja. S projektom "Nova hrvatska umjetnost" obišli smo cijelu Južnu Ameriku, Buenos Aires, Čile, Sao Paulo. Izložba je bila predstavljena u tamošnjim muzejima, a reakcije su bile odlične. U Osaki sam sudjelovao na tamošnjem trijenu.

Nazivaju vas kipar s Učke ili liburnijski kipar. Koliko priroda i okružje Učke utječu na vaš rad?

- Intuicija nam je govorila da će nam koristiti priroda. Kod nas umjetnika najbitnije je biranje uvjeta u kojima ćemo raditi. Iako karakter tih uvjeta ovisi od osobe do osobe, jer svatko traži neku svoju energiju i izmjenu energija. Nakon 25 godina rada tek sada imam svoj atelje. Stjecanje uvjeta za rad je mukotrpan put, dok je vani to unaprijed regulirano. No, sve ima svoju dobру stranu, ovako se naučiš boriti.

Ima smisla izlagati tamo gdje vas razumiju

Čini se da ste unutar riječke likovne scene, barem onim dijelom koji njeguje osobnu filozofiju duha, prisutniji spiritom nego aktivnom izložbenom djelatnošću?

- Kada se počinje izlagati izlažeš i u manjim galerijama, dok sada izlažem tamo gdje mislim da trebam. Kada umjetnik počinje izlagati, on je agresivniji. Agresivniji smo kada smo

mladi. Sada više nema smisla svugdje izlagati, već tamo gdje vas razumiju. Imao sam ponuda da odem predavati formu na umjetničkoj akademiji u Massachusettsu, ali radje sam ostao ovdje. Mislio sam da ovdje imam bolje uvjete za rad. Dugo pripremam izložbu, pogotovo ako je ozbiljnija, veća. Pošto radim u drvu, vrlo su spori procesi sušenja, i drugih specifičnih faza obrade drva, pa sve to traje dugo. Pripremam je oko dvije godine. Uskoro ću imati izložbu u Rovinju, dogodine u zagrebačkoj galeriji Forum, a izložba recentnih radova bit će priredena sljedeće godine u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu.

Kod nas se vjerojatno ne isplati imati pravu galeriju koja će predstavljati značajne i recentne radove. Privatni kolezionari osobno mi dolaze, ja se ne moram reklamirati jer iza mene stoji rad. Dolaze i studenti, pišu diplomske radnje i to je najljepše u tom poslu, kao i saznanje da netko zahvaljujući mom radu napravi neki pomak u svom.

Na velikoj samostalnoj izložbi koja će se održati sljedeće godine u Umjetničkom paviljonu izložit ćete recentne radove. Donose li oni nešto novog u vašem cjelokupnom opusu?

- Za tu izložbu radovi su već napravljeni. Oni su novi u smislu forme. Mene zanima drvo kao materijal, iako bih radio i u nekom drugom materijalu kada bih za to

imao mogućnosti. Ne vjerujem u tumačenja svog rada, to je posao struke. Razgovori o tome što sam napravio me iscrpljuju. Težim onome što mi je friško u glavi, na tome radim, a shvatio sam da su objašnjenja kontraproduktivna. Osim toga, kada netko piše o nekom djelu on kreira novo djelo. Pisanje o umjetnosti je kreativan čin. Kreativnost je na prvom mjestu, a ako ona izostane, onda nema niti posljedica koje bi prava kritika trebala donijeti.

Mi umjetnici smo cijeli dan u svom radu, o tome mislimo po cijeli dan i to radimo. Razgovor o tome samo udaljava od onog što u tom periodu radimo. Ja se bavim istraživanjem forme, svoje ideje pretačem u materijal, što je proces rada. Što više govorimo o svom radu, više se udaljavamo od istine. Postoji potreba za radom, ustroj intelekta i vanjski utjecaji, kada se sve to uzme u obzir nastaje djelo. Umjetnik ima u vidu i povijest umjetnosti. Mene ne zanima ono što je napravljeno, već me zanima ono što mislim da je vrijedno raditi, ono što još nitko do sada nije napravio.

U zemljama gdje postoji prava kritika, kritičari koji su se specijalizirali i po dvadesetak godina, ti autori znaju napisati što to djelo jest. Kod nas je to rijetko. Kritika mora biti koncizna, precizna i mora biti argumentirana, a toga kod nas fali.

Nadežda Elezović



Podupirući član:



Regionalna
razvojna
agencija
PORIN

Partner:



Inicijativu podupiru:



GRIT je član
BEAM ICT Alliance,
nacionalne klaster
inicijative

Upoznajte moć sinergije!

Potražite inovativna ICT rješenja
na adresi www.grit-hr.net

GRIT je udruga osam vodećih tvrtki s područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (ICT) Primorsko goranske županije.

Članice:



petpitanja

Dalibor Laginja, slikar i sce

Riječki slikar i scenograf Dalibor Laginja prošle je godine obilježio 25 godina umjetničkog rada. Tom prilikom izšla mu je monografija, točnije njezin prvi dio, autorice povjesničarke umjetnosti Nataše Šegote Lah, a u izdanju riječkog nakladnika »Adamića«. Prva promocija monografije održana je u Opatiji, druga u riječkom Hrvatskom narodnom kazalištu Ivana pl. Zajca, a treća će biti upriličena u zagrebačkom HNK. Dalibor Laginja slikarstvo je diplomirao na Accademia di belle arti u Veneciji, u klasi slavnog Emilija Vedove. Za vrijeme studija djelovao je kao gitarist u bandu »Death in Venice«, a glazba i danas ima posebno mjesto u njegovom radu. Scenografijom se počinje baviti 1987. godine, a do sada je u hrvatskim i slovenskim kazalištima ostvario stotinjak scenografija, sudjelovao na mnogim festivalima u zemlji i inozemstvu, te surađivao s mnogim priznatim redateljima. Za svoj je scenografski rad dobio niz prestižnih nagrada, a slike je izlagao na brojnim samostalnim i skupnim izložbama.

I / SLIKAR STE I SCENOGRAF, POVEZANI S RIJEČKOM ROCK SCENOM. NA KOJI SE NAČIN TA UMJETNIČKA PODRUČJA U VAŠEM STVARALAŠTVU PRELAMAJU?

- Ja sam likovni umjetnik. U jednom životnom periodu dao sam prednost scenografiji iz vrlo praktičnih razloga, pokazalo se da scenografija donosi određenu materijalnu dobit. Tada mi je to bio izazov i svjedelo mi se. Danas kada na to gledam, drago mi je da mi se to dogodilo. Osobno mi odnos primjenjene i takozvane čiste umjetnosti ne predstavlja



problem. Radim tamo gdje mi je ugodno. Muzika je nešto sa strane. Muzika mi je hob. No, u posljednje vrijeme sve sam više okupiran ekonomijom posla kojim se bavim. Smatram da je bavljenje slikarstvom u našim uvjetima beskrajno naivno. U Rijeci nema niti jedan galerijski prostor koji kontinuirano izlaže kvalitetna recentna djela, koji komunicira s publikom, potencijalnim kupcima. Tržiste nema nikakvu artikulaciju, ono kao i menadžment, ne postoji. Nešto malo postojećeg tržista bavi se isključivo kić predmetima. Postoji publika koja razumije i koja želi kupiti kvalitetne radove. Zašto im to ne omogućiti? Smatram da u našem kraju, županiji, postoji izuzetno kvalitetna umjetnička produkcija koja spada u sam vrh domaće

produkcije. Ne samo likovna, već i glazbena produkcija. Imamo dobre stvari ali ih nemamo gdje prezentirati, posebice likovnost. Jednostavno, nemamo galerije. To su ograničenja u kojima radimo, a koja su strašna.

2 / KAKO POMIRUJETE ODNOS INTIMISTIČNE LIKOVNE UMJETNOSTI I SURADNIČKE SCENOGRAFIJE?

- Ja sam likovni umjetnik, a scenograf je netko tko ima širi uvid u likovnu umjetnost. Na neki način ja u scenografiji slikam i u slikarstvu scenografiram. Imao sam perioda kada sam radio jednu scenografiju za drugom i kada me to

Važan dio

previše umaralo. Za bavljenje likovnom umjetnošću ostaje mi međuprostor i to me spašava. Možda sam zato u slikarstvu tradicionalniji nego što bih bio da nisam scenograf. Osobno više ne idem na većinu izložbi jer me odbijaju, više nemaju duha. One su proizvod vremena upravo onakvog kakvo ono danas jest - beščutno, hladno, odvratno, agresivno vrijeme. Kolege umjetnici preslikavaju tu gotovo uličnu realnost i na neki način samo dokumentiraju. Djelo nikada ne bi smjelo biti oslobođeno emocije. Čini mi se da su i najveći umjetnici koji su i umjetnici teorije, poput Marcela Duchampa, Josepha Beuuya bili izrazito emotivni. Ljudi s velikim srcem i velikim znanjem. Njihov rad ne samo da je intelektualan, nego je i topao.

Smatram da u našem kraju, županiji, postoji izuzetno kvalitetna umjetnička produkcija koja spada u sam vrh domaće produkcije. Ne samo likovna, već i glazbena produkcija. Imamo dobre stvari ali ih nemamo gdje prezentirati, posebice likovnost.

Jednostavno, nemamo galerije. To su ograničenja u kojima radimo, a koja su strašna

likovne umjetnosti dešava se u teatru



3 / KOLIKO SCENOGRAF IMA SLOBODU KREACIJE, A KOLIKO OBLIKOVANJE SCENE USMJERAVAJU REDATELJI?

- Nema nikakve dileme da je kazališni proces kolektivni rad. Neku autonomiju i veliku slobodu u odlučivanju naprsto se u scenografiji ne može imati. U kazalištu postoji vrlo jasna hijerarhija. Na vrhu te piramide je redatelj. Scenograf u pravilu smišlja predstavu zajedno s redateljem. Sve nastaje iz suradnje cijele ekipe, zajedničkog rada redatelja, scenografa, dizajnera svjetla i kostimografa. Zajedno kreiramo i to je pravilo mog rada. No, ta ograničenja nisu toliko velika koliko se obično misli.

Scenografija ima neku svoju autonomiju, ali do nje se dolazi kolektivnim procesom. I naravno, ima nesreću da je kratkog vijeka.

4 / STATUS SCENOGRAFIJE KAO UMJETNIČKE DISCIPLINE?

- Jan Fabre i Robert Wilson po meni predstavljaju sam vrh svjetske umjetnosti. Oni su prije svega likovni umjetnici koji se bave teatrom. Fabre radi i objekte koje izlaže neovisno o teatru. To su likovni umjetnici koji u mediju scenografije povremeno imaju nešto za reći, a o njihovom radu objavljivane su knjige. Kada bismo mi u Hrvatskoj i napravili nešto revolucionarno dobro, nitko od kolega i ljudi koje se bave likovnom teorijom ne bi to

niti primijetio. Ako bi i primijetio, to nigdje ne bi bilo zapisano. Naime, likovni umjetnici ne dolaze u kazalište. Govorim to vrlo odgovorno jer iza sebe imam stotinjak scenografija. To dokazuje da scenografija ne spada u područje njihovog interesa. Onda ne spada u likovne umjetnosti, a pitam se - kamo spada? Želim reći da se itekako važan dio likovne umjetnosti dešava u teatru. Artikulacija toga kod nas još uvijek gotovo da ne postoji. Ja se bavim scenografijom, a kritikom scenografije se nitko ne bavi. Osim toga, tu je i famozna Akademija primijenjenih umjetnosti. Mogao sam naučiti studente kako se radi scenografija, da vide i osjete pozornicu. Kada izadu s faksa da mogu reći - ja sam radio u

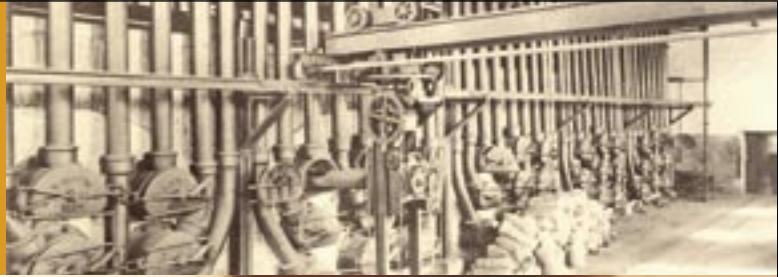
kazalištu. Osim mene, studentima je mnogo mogao pružiti i Deni Šesnić, za kojeg pouzdano tvrdim da najviše u Hrvatskoj zna o dizajnu svjetla.

5 / IZLOŽBA SCENOGRAFIJA?

- Naravno da će je napraviti. Segmente nekih ranijih scenografija zadržao sam upravo da bih ih jednom mogao adekvatno izlagati. Izložba je u pripremi, ona je tu, i smatram da je iznimno intresantna. U Rijeci svi znaju što i kako radim pa čekam da me pozovu. No, kako sad stvari stoje, vrlo se lako može dogoditi da je prije napravim u Zagrebu nego u Rijeci, iako ja to osobno ne bih htio jer je Rijeka moj grad.

Nadežda Elezović

1852. Rijeka
Prva plinara u ovom dijelu Europe



155 GODINA GRIJEMO OKO SRCA

2007... Od Čabra do Lošinja



Energo d.o.o. Rijeka,
za proizvodnju i distribuciju toplinske energije i plina
Dolac 14/I, 51000 Rijeka • www.energo.hr
e-mail: info@energo.hr • info telefon: 051/353 040

Jamac održivog razvoja



- čišćenje i degazacija brodskih i industrijskih spremnika
- čišćenje spremnika sirove nafte i naftnih derivata
- sakupljanje i zbrinjavanje otpadnih ulja, otpadnih emulzija te zauljenih otpadnih voda
- sakupljanje i zbrinjavanje opasnog otpada
- čišćenje, TV inspekcija, in-situ sanacija kanalizacijskih sustava
- termička desorpcija ugljikovodika iz zagadenog tla
- intervencije kod eko akcidenata od 0-24 h



Industrijska ekologija i zaštita okoliša
Korzo 40, 51000 Rijeka, tel. 051 336-093, fax 051 336-022
ind-eko@ri-t.com.hr www.ind-eko.hr

Rješenja traženih pojmljiva pošaljite do 20. lipnja 2007. na adresu:

Primorsko-goranska županija

Magazin "Zeleno i plavo" (za nagradnu križaljku), Adamićeva 10, 51000 Rijeka

Izvlačenje dobitnika bit će 21. lipnja 2007. na Kanalu Ri, a rezultate objavljujemo u sljedećem broju.

Rješenja traženih pojmljiva iz prošlog broja:

Tradicionalno kulinarško natjecanje u Puntu ZLATNA MASLINA, Punatska galerija TOŠ, Ekstra djevičansko ULJE, Stanovnik PUNATAR, Samostan na otočiću KOŠLJUN, Poznata pjesma Maslina je... NEOBRANA, Od 15. stoljeća na Košljunu FRANJEVCI

Nagrade za točne odgovore broja 8

3 ručka za dvije osobe u bistrou PASTRVA u Vrbovskom

3 knjige "Goranska kuharica"

4 knjige "Žaštićena baština Primorsko-goranske županije"

5 poklon paketa goranskih eko-proizvoda

10 CD-a "Gitaru mediterana" Maria Šimonovića

nagrada križaljka

AUTOR: ANTRAKS	HRVATSKA GLUMICA I REDATELJICA ("VRUĆEME ZA")	"DATA ELEMENT DEFINITION"	MEĐU- NARODNA FIS UTAKI JADRANSKO	POČ. PRED- SJEDNIK HRVATSKE SKI-SAVEZA, MILAN	ŠNIVLJEM ZATVORITI U ŠTO	PRETJERANO PITI (FIG.)	PODUPIRATI KOГA U RADU (FIG.)	Foto: D. ČIKIĆ						
DOKLAZAK S POLOZAJA, OSTUPANJE (MN.)														
HRVATSKA SKUŠAŠICA, RIJEČANKA ANA														
PRISTASJE ADAMIZMA														
KALU	LIREĐNIK "LA- TINCI", ĐENI VOĐATELJICA NOVE TV, MIRNA													
CRNOGO- RČNO STABLO IZ PORODICE BOROVA									VISJEVAC DO ZADARSKE MARASKE	LINDA EVANS	"JAPANSKI BISMARCK", HROBUMB	UGLIK	NAJSJAJNU ZVJEZDU U ORLU (ATAIR)	MIRIS VINA KOJI SE OSJEĆA NOŠOM I KUŠANJEM (MN.)
KRALJICA U SAHU				HRV. PISAC, IVAN										BELGIJA
AMERIČKA GLUMICA, FANNING ("PAT SKUETOVÁ")	FRANCUSKI PJESENICKI ALEXANDRE	AM. DANCE- DUO ("THE POWER")												RJEČKI SKUŠAŠ, DANKO
MUERA ZA ZEMLJUŠTE														
SLOVENSKA MARKA MINERALNE VOĐE								PARTNER, KOMPANIJON FR. KNUJDEV- NIK, LOUIS "ELSINE OCF"						
	PAC. RASOL OTKRIO AMERIKU, KRISTOFOR	KEČUANSKO UZLOVNO PISMO SLIKAR BERBER							PRITOK RAJNE U ŠVICARSKOJ VOJNI ILI DRŽAVNI					
"KELVIN"								UČENI, NAČI- TANI LUDI BILJKA IZ PORODICE LEPRNJAČA						
ONITAK				PROTUPO- ŽARNI AVIONI OPĆINA KO- JOJ Pripada PLATAK										GRČKI BOG VODA, SIN URANA I GEJE
PILOT ŽRAKO- PLOVAC					RTL-OVA VODITELJICA, MARA									
SAT. DOBNIAK				SPRINTER BOLDON LUČKI GRAD U ŠKOTSKOJ	NAROD U JI AZU			Mjesto u SLOVENIJI KOD IDRIJE ZAGREBAČKI TEATAR						NOBELU
MARTIN SCORSESE		MONGOLSKO NOMAD, OBAR GLUMICA DEREK							MANUE MORSKE UVAKE "KNOCK- OUT"					NJEMAČKI TENISAČ, TOMMY
SKUALIŠTE ZA DJECU									AUSTRALSKI CRONONSKI MEDVJEĐIĆ ITALIJA					
UNIFORME						POTDRAV NA ODLASKU U DALIMACIJU								MUŠKI POTOMAK

infopgž



Primorsko-goranska županija

Župan: Zlatko Komadina

Zamjenici:

Luka Denona, Nada Turina-Đurić

Predsjednik Skupštine:

Marinko Dumanić

Adamićeva 10, 51000 Rijeka

T: +385 51 351-600 F: +385 51 212-948

info@pgz.hr • www.pgz.hr



Grad Rijeka

Gradonačelnik: mr.sc. Vojko Obersnel

Predsjednica vijeća: Doreota Pešić-Bukovac

Korzo 16, 51000 Rijeka

T: +385 51 209-333 F: +385 51 209-520

protokol@rijeka.hr • www.rijeka.hr



Grad Bakar

Gradonačelnik: Tomislav Klarić

Predsjednik vijeća: Milan Rončević

Primorje 39, 51222 Bakar

T: +385 51 761-119 F: +385 51 761-137

grad-bakar@ri.t-com.hr • www.bakar.hr



Grad Cres

Gradonačelnik: Gaetano Negovetić

Predsjednik vijeća: Nivio Toich

Creskog statuta 15, 51557 Cres

T: +385 51 661-950, 661-954 F: +385 51 571-331

grad-cres@ri.t-com.hr • www.cres.hr



Grad Crikvenica

Gradonačelnik: Božidar Tomašek

Predsjednik vijeća: Eduard Rippl

Kralja Tomislava 85, 51260 Crikvenica

T: +385 51 241-445, 242-009

F: +385 51 241-655, 242-009

ured-grada@grad-crikvenica.t-com.hr • www.crikvenica.hr



Grad Čabar

Gradonačelnik: Marijan Filipović

Predsjednik vijeća: Zoranin Kuzele

Narodnog oslobođenja 2, 51306 Čabar

T: +385 51 821-042, 821-008 F: +385 51 821-137

odjel.gradske.uprave.cabar@ri.t-com.hr



Grad Delnice

Gradonačelnik: Marijan Pleše

Predsjednik vijeća: Goran Muvrin

Ante Starčevića 4, 51300 Delnice

T: +385 51 812-055 F: +385 51 812-037

grad-delnice@ri.t-com.hr • www.delnice.hr



Grad Kastav

Gradonačelnik: Dean Jurčić

Predsjednik vijeća: Dalibor Čiković

Zakona kastatskega 3, 51215 Kastav

T: +385 51 691-452, 453, 454 F: +385 51 691-452, 453

grad-kastav@ri.t-com.hr • www.kastav.hr



Grad Kraljevica

Gradonačelnik: Josip Turina

Predsjednik vijeća: Danijel Frka

Frankopanska 1A, 51262 Kraljevica

T: +385 51 282-450 F: +385 51 281-419

grad-kraljevica@ri.t-com.hr • www.kraljevica.hr



Grad Krk

Gradonačelnik: Dario Vasilčić

Predsjednik vijeća: Ivan Jurešić

Trg Josipa bana Jelačića 2, 51500 Krk

T: +385 51 221-415, 221-115 F: +385 51 221-126

grad-krk@ri.t-com.hr • www.grad-krk.hr



Grad Mali Lošinj

Gradonačelnik: Gari Cappelli

Predsjednik vijeća: Milan Mužić

Riva loš. kapetana 7, 51550 Mali Lošinj

T: +385 51 231-056 F: +385 51 232-307

gradonacelnik@mali-lostinj.hr • www.mali-lostinj.hr



Grad Novi Vinodolski

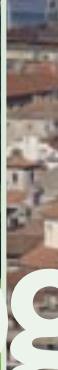
Gradonačelnik: Oleg Butković

Predsjednik vijeća: Milorad Komadina

Trg Vinodolskog zakona 1, 51250 Novi Vinodolski

T: +385 51 245-045, 244-409 F: +385 51 245-634

poglavarstvo@novi-vinodolski.hr • www.novi-vinodolski.hr



Grad Opatija

Gradonačelnik: dr.sc. Amir Muzur

Predsjednik vijeća: Adriano Požarić

Maršala Tita 3, 51410 Opatija

T: +385 51 701-322, 710-333 F: +385 51 701-316

www.opatija.hr



Općina Lovran

Načelnik: Emir Gržin

Predsjednik vijeća: Edvard Primožić

Šetalište M.Tita 41, 51415 Lovran

T: +385 51 291-045 F: +385 51 294-062, 294-862

opcina.lovan@ri.t-com.hr

Općina Lopar

Načelnik: Alen Andreškić

Predsjednik Vijeća: Damir Paparić

Lopar b.b., 51281 Lopar

Općina Malinska-Dubašnica

Načelnik: Anton Spicijarić

Predsjednik vijeća: Josip Sormilić

Lina Bolmarčića 22, 51511 Malinska

T: +385 51 750-500 F: +385 51 859-322

info@malinska.hr • www.malinska.hr

Općina Matulji

Načelnik: Bruno Frilan

Predsjednik vijeća: Mario Čiković

Trg Maršala Tita 11, 51211 Matulji

T: +385 51 274-070 F: +385 51 274-114

opcina-matulji@ri.t-com.hr • www.matulji.hr

Općina Mošćenička Draga

Načelnik: Anton Rudan

Predsjednik vijeća: Emilio Dešković

Trg slobode 7, 51417, Mošćenička Draga

T: +385 51 737-621, 737-536 F: +385 51 737-210

mosc-draga-opcina@ri.t-com.hr

Općina Mrkopalj

Načelnik: Ivan Butković

Predsjednik vijeća: Tomislav Cuculić

Stari kraj 3, 51315 Mrkopalj

T: +385 51 833-516, 833-101 F: +385 51 833-131

opcina-mrkopalj@ri.t-com.hr • www.mrkopalj.hr

Općina Omišalj

Načelnik: Tomo Sparožić

Predsjednik vijeća: Nikola Dapčić

Prikešta 11, 51513 Omišalj

T: +385 51 842-244, 245, 247 F: +385 51 842-249, 661-980

opcina-omisalj@ri.t-com.hr • www.omisalj.hr

Općina Punat

Načelnik: Mladen Juranić

Predsjednik vijeća: Dragutin Žic

Novi put 2, 51521 Punat

T: +385 51 854-140, 854-840 F: +385 51 854-840

opcina-punat@ri.t-com.hr • www.punat.hr

Općina Ravna Gora

Načelnik: Miroslav Svetličić

Predsjednica vijeća: Jasna Škoric

Ivana Gorana Kovačića 177, 51314 Ravna Gora

T: +385 51 829-450 F: +385 51 829-460

opcina-ravna-gora@ri.t-com.hr • www.ravnagora.hr

Općina Skrad

Načelnik: Dubravko Grbac

Predsjednik vijeća: Duško Zatezalo

Josipa Blaževića-Blaža 8, 51311 Skrad

T: +385 51 810-680, 810-620 F: +385 51 810-680

opcina-skrad@ri.t-com.hr • www.skrad.hr

Općina Vinodolska

Načelnik: Ivica Crnić

Predsjednik vijeća: Željko Citković

Bribir 34, 51253 Bribir

T: +385 51 248-006, 248-007 F: +385 51 248-006, 248-007

opcina-vinodolska@ri.t-com.hr

Općina Viškovo

Načelnik: Goran Petrc

Predsjednik vijeća: Radovan Brnelić

Vozićke 3, 51216 Viškovo

T: +385 51 503-770, 503-772 F: +385 51 257-521

opcina-viskovo@ri.tel.hr • www.opcina-viskovo.hr

Općina Vrbnik

Načelnik: Franjo Toljanić

Predsjednik vijeća: Branko Pavan

Trg Škuljice 7, 51516 Vrbnik

T: +385 51 857-099, 857-310 F: +385 51 857-099

opcina-vrbnik@ri.t-com.hr



Resori županijskog poglavarstva:

Proračun i financije

- Ljiljana Mihić

Školstvo, znanost i tehnologija

- mr.sc. Tatjana Stanin

Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

- Vedrana Fržop-Kotulovski

Regionalna suradnja, lokalna samouprava i civilno društvo

- Nedeljko Tomić

Komunalne djelatnosti

- Ingo Kamenar

Gospodarstvo

- prof.dr.sc. Vidoje Vujić

Turizam i ugostiteljstvo

- Kazimir Janjić

Pomerstvo i promet

- Ivo Zrilić

Kultura, sport i tehnička kultura

- mr.sc. Elida Ružić

Prostorno i urbanističko planiranje te zaštita okoliša

- Georg Žeželić

Županijski upravni odjeli:

Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu

Žrtava fašizma 17, Rijeka

T: +385 51 301-200 • F: +385 51 212-182

gospodarstvo@pgz.hr

Pročelnik: Berislav Tulić

Upravni odjel za pomerstvo, promet i veze

Ciottina 17bl/l, Rijeka

T: +385 51 351-952 • F: +385 51 351-953

pomerstvo@pgz.hr

Pročelnik: Nikola Mendrilja

Upravni odjel za proračun i financije

Adamićeva 10/VI, Rijeka

T: +385 51 351-672 • F: +385 51 351-673

proracun@pgz.hr • financije@pgz.hr

Pročelnica: Bosiljka Kalčić

Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport

Ciottina 17bl/l, Rijeka

T: +385 51 351-882 • F: +385 51 351-883

skolstvo@pgz.hr • drustvene.djelatnosti@pgz.hr

Pročelnica: mr.sc. Jasna Blažević

Upravni odjel za upravljanje imovinom i opće poslove

Splitska 2/l, Rijeka

T: +385 51 351-822 • F: +385 51 351-803

imovina@pgz.hr • komunalne.djelatnosti@pgz.hr

Pročelnik: Vladimir Čekada

Upravni odjel za zdravstvo, zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb

Ciottina 17bl/l, Rijeka

T: +385 51 351-922 • F: +385 51 351-923

zdravstvo@pgz.hr • socijalna.skrb@pgz.hr

Pročelnik: mr.sc. Ivo Afrić

Ured Županije

Adamićeva 10/III, Rijeka

T: +385 51 351-612 • F: +385 51 351-613

ured.zupanije@pgz.hr • poglavarstvo@pgz.hr

skupstina@pgz.hr

Predstojnik: Branko Škrobonja

Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje

Splitska 2/l, Rijeka

T: +385 51 351-772 • F: +385 51 212-436

zavod@pgz.hr

Ravnatelj: prof.dr.sc. Mladen Črnjar

Ustanove u kulturi Primorsko - goranske županije



Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja

Muzejski trg 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Margita Cvjetinović Starac
T: +385 51 213-578, 335-772
F: +385 51 213-578
pomorski-povijesni-muzej@ri.hinet.hr



Prirodoslovni muzej

Lorenzov prolaz 1,
51000 Rijeka
Ravnateljica:
Milvana Arko-Pijevac
T: +385 51 553-669
F: +385 51 553-669
primmuzir@ri.hinet.hr
www.prirodoslovni.hr



Ustanova Ivan Matetić Ronjgov

Ronjgi 1, 51516 Viškovo
Ravnatelj: Dušan Prašelj
T: +385 51 257-340
F: +385 51 503-790
ustanova@ri.t-com.hr
www.ustanova-ronjgov.hr

Županijske lučke uprave

**Županijska lučka uprava
Bakar - Kraljevica**
Gospodin Berislav Antić, ravnatelj
T ++ 00385 51 281 122
F ++ 00385 51 283 055
Frankopanska 1a
51262 Kraljevica

Županijska lučka uprava Crikvenica
Franjo Matejčić, ravnatelj
T ++ 00385 51 241 577
F ++ 00385 51 241 577
Kralja Tomislava 85
51260 Crikvenica

Županijska lučka uprava Novi Vinodolski
Velimir Antić, ravnatelj
T ++ 00385 51 244 780
F ++ 00385 51 244 409
Frankopanski trg 1
51250 Novi Vinodolski

Županijska lučka uprava Opatija - Lovran - Mošćenička Draga
Zdravko Debelić, ravnatelj
T ++ 00385 51 271 797
F ++ 00385 51 271 797
Viktora Cara Emina 3
51410 Opatija

Županijska lučka uprava Rab
Vanja Debelić, ravnatelj
T ++ 00385 51 725 938
F ++ 00385 51 725 938
Trg Municipium Arba 2
51280 Rab

Županijska lučka uprava Mali Lošinj
Gracijano Petrić, ravnatelj
T ++ 00385 51 230 020
F ++ 00385 51 520 309
Prika 64
51550 Mali Lošinj

Županijska lučka uprava Cres
Andelko Petrinić, ravnatelj
T ++ 00385 51 572 114
F ++ 00385 51 573 021
Creskog statuta 15
51557 Cres

Županijska lučka uprava Krk
Dijana Mihaljević, ravnateljica
T ++ 00385 51 220 165
F ++ 00385 51 220 165
Trg J. Bana Jelačića 5
51500 Krk

Županijska uprava za ceste
Milivoj Brozina, ravnatelj
T ++ 385 51 323570
F ++ 385 51 211149
Nikole Tesle 9/X
51000 Rijeka

DOBITNICI NAGRADNE KRIŽALJKE IZ 7. BROJA ZiP-a

Ručak za dvije osobe u gostionici "Istranka" u Opatiji

Mara Pavičić
V. Babić 8
51000 Rijeka

Josip Laginja
Predboršt 5
51217 Klana

Tomislav Lončarić
Kvatrenikova 62
51000 Rijeka

CD klape "Nevera"

Zdenka Pisarić
V. Ružljaka 2
10000 Zagreb

Antun Dlačić
Pehlin 74
51000 Rijeka

Marko Brala
Dubrovačka 9
51500 Krk

Žarko Nikšić
Željeznička 23
51300 Delnice

Marijan Frančišković
Omladinska 9
51222 Bakar

CD "Ajmo Rijeka" + poster HNK Rijeka

Neda Žic
Rakovčeva 28
51410 Opatija

Anton Tonkli
Gajeva 9
51000 Rijeka

Krunoslav Car
Kralja Tomislava 18
51260 Crikvenica

Lovre Meštrović
Alessandra Manzonija 2
51000 Rijeka

Ozren Gallat
Franje Čandeka 36
51000 Rijeka

Rokovnik PGŽ i Bakarska vodica

Elizabeta Martinaš
Rastočine 3/xv
51000 Rijeka

Marija Šorak
Franje Čandeka 36
51000 Rijeka

Alen Bezjak
Bezjaki 1
51216 Viškovo

Knjige "Moj grad Rijeka - Fiume"

Erika Lulić
Silvire Tommasini 8
51550 Mali Lošinj

Tanja Zlojčić
Brajišna 21
51000 Rijeka

Sonja Kremenić
Jadranska obala 19
51557 Cres

Poklon paketi autohtonih proizvoda

Brane Zibar
Drenovski put 43
51000 Rijeka

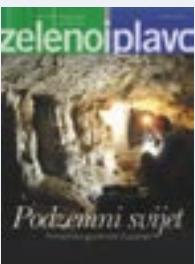
Stella Glavić
Kvarnerska 40
51211 Matulji

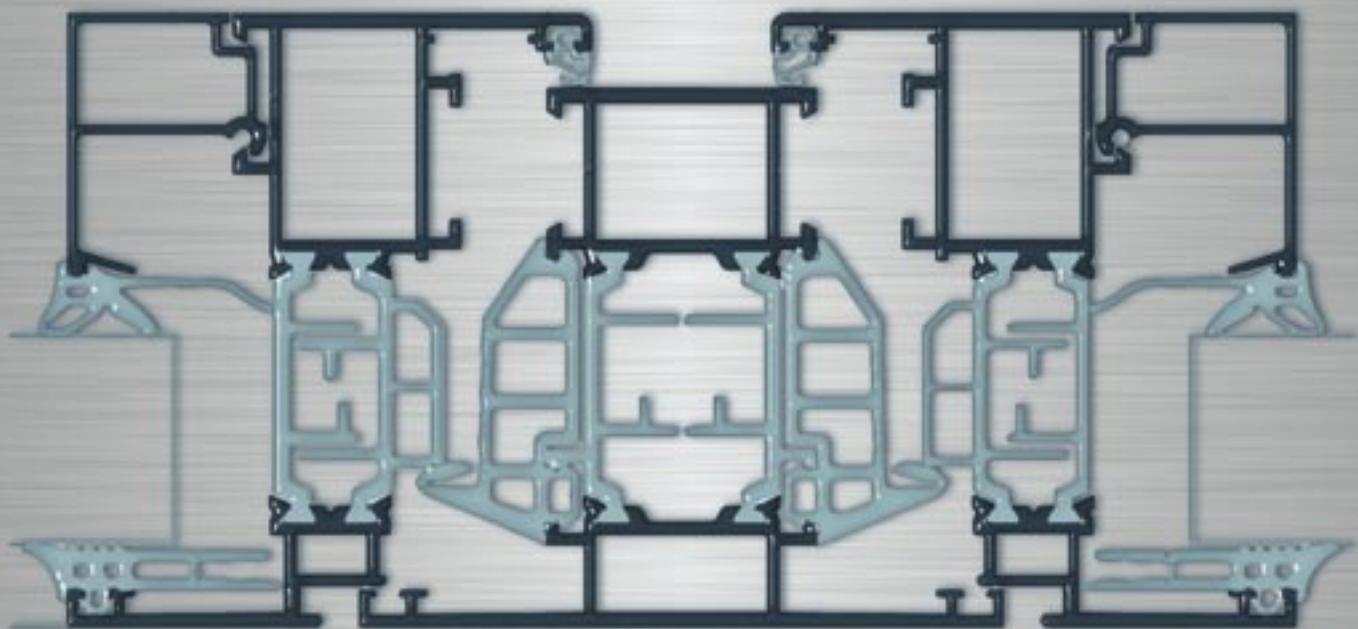
Ivana Nikšić
Krešimirova 10
51000 Rijeka

Sergio Gallat
Franje Čandeka 36
51000 Rijeka

Robert Doričić
Žrtava fašizma 15/b
51415 Lovran

Predbilježi se i besplatno primaj poštom magazin Primorsko-goranske županije **zelenoplavo** • info@pgz.hr • www.pgz.hr • tel: 051 / 351 612





Aluminij
ZEKIĆ
www.zekic.hr

štiorija

Četrnaest svjedoka

tekst: Dragan Ogurlić

ilustracija:

Vjekoslav Vojko Radoičić



Ispred arkada u vrtu palače riječkoga Pomorskog i povijesnog muzeja, koju mnogi još zovu Guvernerovom palačom, nalazi se trinaest kamenih stupova s različitim ljudskim likovima. Ranije su ti stupovi stajali uza zgradu Državnog arhiva, gdje su bili dopremljeni s riječke rive. A uz njihovo se "rođenje" veže jedna legenda stara više od dva stoljeća.

U Rijeci je nekada živjela obitelj Adamić, vrlo poznata u riječkom političkom i privrednom životu, koja je izazivala silnu zavist kod onih koji joj nisu bili naklonjeni. A kad se zavist udruži s "čakulama" tada se mogu dogoditi i nesvakidašnje stvari.

Jedan član te obitelji, Simeon Adamić, bogati trgovac duhanom, imao je uz ostalo i velik posjed na Martinšćici na kojem se nalazila prastara kapela sv. Martina. Po tome je i uvala dobila ime. Prilikom nekih radova u kapeli Simeon je pronašao

"zakopano blago".

Tako su naime zlobnici poturili vijest da je Adamić pronašao neko zlato i nedopušteno ga prisvojio. Ta se vijest prenijela od usta do usta, i toliko je uzbudila javnost da se Simeon našao u zatvoru, u Crikvenici. Začas se je našlo četrnaestero "svjedoka" koji su ga teretili za utaju blaga. Jer, ako se pronade blago, dio se mora dati eraru...

Na proces protiv Simeona Adamića došlo je dakle četrnaest svjedoka: fina dama visoke frizure, časnik, elegantan gospodičić, kočijaš, služavka, stara dadilja... i svi su svjedočili protiv Adamića. Ali, Adamićev se sin Andrija Ljudevit uputio odmah u Beč k caru Josipu II. i uspio ga je uvjeriti da nije riječ o blagu nego pukom arheološkom nalazu, jer je iznad uvale Martinšćice bila neka prehistoricjska građevina. Car se pobrinuo da se Simeona odmah pusti iz zatvora.

Kad je izišao iz zatvora, poduzetni je Simeon 1787. godine od benediktinki kupio vrt i parcelu što se pružala do obale i tamo si sagradio obiteljsku kuću. Bila je toliko dugačka da je u nju Adamić ugradio četrnaest prozorskih okvira, ispred kojih su uz pločnik bili stupići s isklesanim glavama svih četrnaest svjedoka. I svatko tko je u ono vrijeme tuda prolazio ili pristao brodom mogao je vidjeti čudnu galeriju riječkoga građanstva, tih četrnaest lažnih svjedoka kojima se Simeon Adamić na taj način osvetio.

Do danas je sačuvano trinaest bezimenih kamenih stupova; jedan je izgubljen. Djeca se rado igraju oko tih kamenih glava, čije usne uporno prešućuju svoja imena. Usprkos tome djeca ih već sve poznaju, ne samo po liku, već i po imenima koja su im sama nadjenula.



ERSTE 
BANK

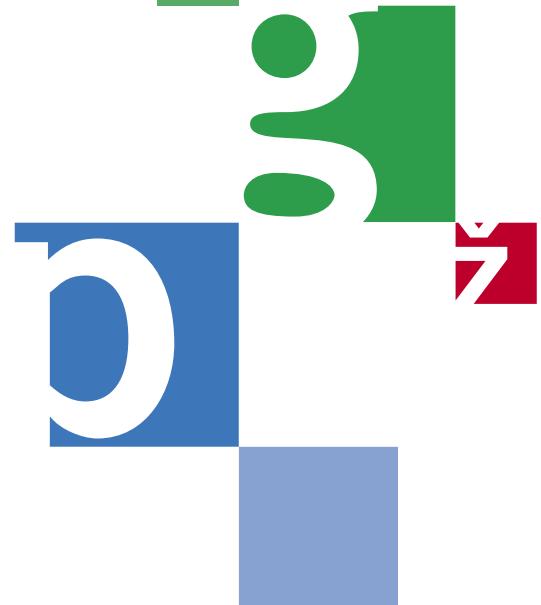
Jer ste Vi na prvom mjestu.

Erste štednja. Tko kaže da se ne isplati sudjelovati?

Erste štednja je disciplina u kojoj svi pobiju! Želite li ulagati manje ili više, na dulji ili kraći rok, uplaćivati jednokratno ili višekratno, zanima li Vas veća sigurnost ili veća dobit...? Vi znate što želite, a Erste savjetnici omogućit će Vam da to i ostvarite. Zajedno ćemo odabrati pravi Erste štedni proizvod: disciplinu u kojoj Vi pobijedujete!

Aktivna ili rentna štednja, investicijsko-štедni proizvodi, investicijski fondovi, životno osiguranje, mirovinski fondovi, stambena štednja.





zeleno plava



primorsko
goranska
županija



Primorsko - goranska županija
Adamićeva 10
HR - 51000 Rijeka

info@pgz.hr
www.pgz.hr